

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інноваційного розвитку

Обліково-фінансовий факультет

Кафедра обліку і оподаткування

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК - І

Робочий зошит

для виконання практичних завдань та самостійної роботи
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Облік і
оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
денної форми здобуття вищої освіти

Миколаїв
2022

УДК 657:336.1

Ф 59

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 20 червня 2022 р., протокол № 11.

Укладачі:

- М.В. Дубініна – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Н.В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Ю.Ю. Чебан – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- С.В. Сирцева – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Т.С. Пісоченко – канд. екон. наук, асистент кафедри інформаційних систем і технологій, Миколаївський національний аграрний університет;
- О.І. Лугова – канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

- С.М. Белінська – д-р екон. наук, доцент, в.о. декана факультету економічних наук, Чорноморський національний університет імені Петра Могили;
- Т.В. Галкіна – головний бухгалтер, Миколаївський національний аграрний університет.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку.....	5
Тема 2. Облік грошових коштів.....	12
2.1. Облік касових операцій.....	12
2.2. Облік операцій на поточному рахунку в банку.....	20
2.3. Облік операцій в іноземній валюті та інших коштів.....	27
Тема 3. Облік операцій з короткостроковими векселями та поточними фінансовими інвестиціями.....	34
Тема 4. Облік розрахунків з дебіторами та витрат майбутніх періодів....	39
4.1. Облік розрахунків з покупцями і замовниками.....	39
4.2. Облік розрахунків з підзвітними особами.....	43
4.3. Облік розрахунків за авансами виданими та за претензіями....	47
4.4. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.....	51
4.5. Облік розрахунків за нарахованими доходами та іншими дебіторами.....	53
Тема 5. Облік виробничих запасів.....	60
Тема 6. Облік оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів..	83
Тема 7. Облік поточних біологічних активів.....	86
Тема 8. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.....	102
Тема 9. Облік нематеріальних активів.....	125
Тема 10. Облік довгострокових біологічних активів.....	131
Тема 11. Облік земельних ділянок.....	136
Тема 12. Облік витрат на біологічні перетворення.....	138
12.1. Облік витрат на біологічні перетворення біологічних активів рослинництва.....	138
12.2. Облік витрат на біологічні перетворення біологічних активів тваринництва.....	141
12.3. Облік витрат промислових виробництв.....	145
12.4. Облік витрат допоміжних виробництв.....	145
12.5. Облік загальновиробничих витрат.....	147
Тема 13. Облік сільськогосподарської продукції.....	151
Рекомендована література.....	155

ПЕРЕДМОВА

Робочий зошит для виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти 3 курсу денної форми спеціальності 071 «Облік і оподаткування» підготовлено відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий облік - І».

Робочий зошит призначено для виконання практичних завдань за темами курсу, набуття навичок ведення і організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку.

Практичні завдання включають теоретичні питання з організації фінансового обліку та вирішення наскрізної задачі бухгалтерського обліку за один місяць господарської діяльності підприємства на підставі інформації про залишки на рахунках бухгалтерського обліку на початок місяця, інформації про наведені за місяць операцій, наведених у вихідних даних для складання журналу реєстрації господарських операцій. Практичні завдання повинні бути виконані відповідно із Законами України, національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, Планом рахунків та Інструкцією з його застосування.

Виконання завдань ґрунтується на матеріалах лекційного курсу з фінансового обліку - І, який викладається для здобувачів першого (бакалаврського) рівня 3 курсу денної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування», а також на вивченні рекомендованих навчально-методичних матеріалів.

ТЕМА 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
4. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73)
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності (наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433)
6. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства (наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635)

Матеріали для виконання завдання

1. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Завдання 1.1

Використовуючи План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкцію про його застосування згрупувати перераховані рахунки в таблиці 1.1 на активні та пасивні, вказати їх назви

Таблиця 1.1 **Рахунки бухгалтерського обліку**

Код рахунку	Назва рахунку	Активний	Пасивний
103			
46			
361			
203			
372			
64			
441			
12			
16			
311			
40			
208			
38			
212			
131			
43			
501			

Завдання 1.2

На підставі наведених даних груп рахунків бухгалтерського обліку необхідно скласти можливі бухгалтерські проведення та зазначити їх зміст (табл. 1.2, 1.3)

1) 30, 36, 66, 70, 31, 63, 20, 40

Таблиця 1.2 Бухгалтерські проведення

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

2) 23, 79, 20, 91, 63, 31, 60, 92

Таблиця 1.3 Бухгалтерські проведення

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

Продовж табл. 1.3

1	2	3	4
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			

Загальні відомості про підприємство як об'єкт бухгалтерського обліку
Об'єктом обліку наскрізного завдання є підприємницька діяльність
віртуального підприємства, тому наведені дані умовні і не можуть слугувати
довідковим матеріалом (табл. 1.4, 1.5)

Таблиця 1.4 Характеристика СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Ознаки характеристики підприємства	Відомості про досліджуване підприємство
1.	Назва та адреса підприємства	Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Золотий колос» с. Весняне Миколаївського району Миколаївської області
2.	Основний напрямок діяльності	Виробництво, переробка та реалізація сільськогосподарської продукції
3.	Код за ЄДРПОУ	03765364
4.	Код за КВЕД	01 11 0
5.	Код за КОАТУУ	4821184201
6.	Система оподаткування	Платник єдиного податку 4 групи
7.	Номер свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ	100248339
8.	Індивідуальний податковий номер платника ПДВ	037653614130
9.	Обслуговуючий банк	Миколаївське регіональне управління «Приватбанк» м. Миколаїв, МФО 326610
10.	Поточний рахунок підприємства	26006306003164
11.	Спеціальний рахунок	26048057000053
12.	Засновник та директор	Горяник Леонід Дмитрович
13.	Ліміт каси	9000,00 грн

Таблиця 1.5 Штатний склад СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
1.	Торяник Леонід Дмитрович	Директор
2.	Кальницька Галина Петрівна	Головний бухгалтер
3.	Перепилиця Олексій Фомич	Головний агроном
4.	Вакуленко Микола Миколайович	Головний зоотехнік
5.	Кобринь Тетяна Яківна	Заст. гол. бухгалтера
6.	Меліна Олена Петрівна	Бухгалтер I категорії
7.	Чорнобай Галина Павлівна	Бухгалтер - касир
8.	Тютюнник Ольга Олександрівна	Начальник відділу кадрів
9.	Гутарова Тетяна Андріївна	Секретар-друкарка
10.	Гридасова Любов Михайлівна	Економіст
11.	Остапенко Марія Макарівна	Диспетчер автопарку
12.	Павлов Олександр Іванович	Виконроб
13.	Шворак Юрій Михайлович	Механік автопарку
14.	Шевченко Володимир Іванович	Бригадир рослин бригади
15.	Сокол Михайло Петрович	Завідуючий ремонтною майстернею
16.	Чернова Людмила Сергіївна	Завідуюча нафтоскладом
17.	Тарасенко Андрій Миколайович	Бригадир ферми ВРХ

Завдання 1.3

За даними таблиці 1.6 внести початкові залишки по зазначених рахунках бухгалтерського обліку

Таблиця 1.6 Залишки по рахунках бухгалтерського обліку СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на початок звітної місяця

№ п/п	Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо на початок місяця	
			Дебет	Кредит
1	2	3	4	5
1	10	Основні засоби	7121951,00	
2	13	Знос (амортизація) необоротних активів		2170931,00
3	15	Капітальні інвестиції	173901,00	
4	16	Довгострокові біологічні активи	1290000,00	
	20	Виробничі запаси	1274416,45	
5	203	Паливо	402782,85	
6	205	Будівельні матеріали	145221,50	
7	207	Запасні частини	41466,10	
8	208	Матеріали с.-г. призначення	684946,00	
9	21	Поточні біологічні активи	1560938,40	
10	22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	22572,00	
	23	Виробництво	464004,04	
11	231	Рослинництво	415988,44	
12	232	Тваринництво	48015,60	
13	26	Готова продукція	2000,00	
14	27	Продукція сільськогосподарського виробництва	35680,80	

Продовж табл. 1.6

1	2	3	4	5
15	30	Готівка	8000,00	
16	31	Рахунки в банках	265000,00	
17	36	Розрахунки з покупцями та замовниками	75000,00	
	37	Розрахунки з різними дебіторами	1033,50	41,00
18	372	Розрахунки з підзвітними особами	40,00	41,00
19	375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	160,50	
20	3773	Розрахунки з іншими дебіторами	833,00	
21	401	Статутний капітал		6800410,00
22	42	Додатковий капітал		709146,00
23	43	Резервний капітал		937500,00
24	44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)		1468001,39
25	50	Довгострокові позики		300000,00
26	61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями		100000,00
27	63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	247957,20	46589,40
	64	Розрахунки за податками й платежами	29326,20	36111,80
28	6411	ПДФО		6785,60
29	6412	ПДВ	29326,20	
30	644	Податковий кредит		29326,20
31	685	Розрахунки з іншими кредиторами		3050,00
Всього			12571780,59	12571780,59

Контрольні питання

1. Призначення та мета фінансового обліку
2. Нормативна база фінансового обліку
3. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності
4. Організація бухгалтерського обліку
5. Обов'язки та відповідальність головного бухгалтера
6. Мета складання та призначення фінансової звітності
7. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності
8. Яка структура Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій
9. Для чого призначені рахунки бухгалтерського обліку
10. Що розуміють під стандартами бухгалтерського обліку
11. Що розуміють під обліковою політикою підприємства
12. Які основні положення передбачаються в обліковій політиці підприємства
13. Чим відрізняються міжнародні стандарти бухгалтерського обліку від національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку

Тестові завдання

1. Основною метою фінансового обліку є:
 - 1) узагальнення даних про господарську діяльність у формі фінансової звітності;
 - 2) облік та розподіл витрат за центрами відповідальності;
 - 3) складання податкових декларацій;
 - 4) підготовка звітності для управлінського персоналу.

2. Обов'язковість ведення бухгалтерського обліку в Україні закріплена в:
 - 1) Законі України «Про податкову службу» ;
 - 2) Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
 - 3) Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку;
 - 4) Конституції України.

3. Які з перелічених користувачів інформації безпосередньо не зацікавлені в діяльності підприємства:
 - 1) аудиторські фірми;
 - 2) потенційні інвестори;
 - 3) постачальники;
 - 4) покупці.

4. Які користувачі використовують у своїй діяльності бухгалтерську інформацію, що становить комерційну таємницю:
 - 1) засоби масової інформації;
 - 2) менеджери підприємства;
 - 3) кредитори;
 - 4) покупці.

5. Документооборот – це:
 - 1) об'єднання однорідних за змістом первинних документів у групи;
 - 2) рух документів з моменту їх виписки до передачі в архів;
 - 3) заповнення документів відповідальною особою;
 - 4) ведення первинної документації.

6. До первинних документів належать:
 - 1) документи, які складають на момент здійснення господарської операції;
 - 2) документи, що складаються на підприємстві відповідно до здійснених операцій;
 - 3) документи з низьким рівнем стандартизації;
 - 4) документи в електронному вигляді.

7. Термін «облікова політика» визначений:
- 1) Податковим кодексом України ;
 - 2) Законом України «Про аудиторську діяльність» ;
 - 3) Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
 - 4) НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».
8. Облікова політика підприємства визначається:
- 1) вищестоящою організацією;
 - 2) Міністерством фінансів;
 - 3) самостійно;
 - 4) Держадміністрацією району та податковими органами.
9. Принципи бухгалтерського обліку в Україні встановлюються:
- 1) Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
 - 2) НП(С)БО;
 - 3) МСБО;
 - 4) Міністерством фінансів України.
10. Метою складання фінансової звітності є:
- 1) звіт перед податковими органами;
 - 2) внутрішні потреби;
 - 3) надання інформації користувачам;
 - 4) надання інформації керівнику.

ТЕМА 2. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ

2.1. ОБЛІК КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні (постанова Правління НБУ від 29.12.17 р. № 148)
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Матеріали для виконання завдання

1. Прибуткові касові ордери (ф. № КО-1).
2. Видаткові касові ордери (ф. № КО-2).
3. Касова книга (ф. № КО-4).
4. Журнал-ордер № 1 с.-г. та відомість 1.1 с.-г.
5. Головна книга

Завдання 2.1

Розрахувати ліміт залишку готівки в касі при здачі готівки в банк при різних строках здачі готівки в банк.

За три місяці в касу СТОВ «Золотий колос» надійшла готівкова виручка в загальній сумі 234000,00 грн. За цей же час на різні потреби було видано з каси 294090,00 грн у тому числі для виплат, пов'язаних з оплатою праці – 191980,00 грн. Кількість робочих днів за даний період – 78.

Граничний розмір готівки в касі:

1) за умови здачі готівки щодня і визначення ліміту на підставі розрахунку середньоденних надходжень в касу

2) за умови здачі готівки не рідше одного разу у п'ять робочих днів

3) за умови здачі готівки щодня і визначення ліміту на підставі розрахунку фактичної видачі готівки з каси

Скласти Розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі для подання до банку при щоденній здачі готівки

Розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі

(найменування підприємства)

(місцезнаходження підприємства)

1. Касові обороти

№ п/п	Найменування показників	Фактично за три будь-які місяці поспіль з останніх дванадцяти, що передують строку встановлення (перегляду) ліміту каси
1	Готівкова виручка (надходження до кас, крім сум, що одержані з банків)	
2	Середньоденні надходження (рядок 1 розділити на кількість робочих днів підприємства за три місяці)	
3	Виплачено готівкою на різні потреби, а також на відрядження (крім виплат, пов'язаних з оплатою праці, пенсій, стипендій, дивідендів)	
4	Середньоденна видача готівки (рядок 3 розділити на кількість робочих днів підприємства за три місяці)	

Найменування показника	Установлено підприємством
1. Ліміт залишку готівки в касі	

Найменування показника	Визначається строк здавання готівкової виручки (готівки) та зазначаються реквізити договорів банківських рахунків
2. Строки здавання готівкової виручки (готівки)	

Керівник підприємства
"___" _____ 20__ року.
М. П.

Головний (старший) бухгалтер
"___" _____ 20__ року.

Завдання 2.2

1. На основі виписки з Головної книги зробити записи в реєстр аналітичного обліку станом на 1-ше число звітнього місяця.

2. Скласти прибуткові касові ордери № 115, 116, 138 і видаткові — № 94, 96, 100.

3. Зробити записи в Касовій книзі на основі прибуткових касових ордерів № 115, 116, 138 видаткових — № 96, 94, 100 а також касових операцій, зазначених в умові задачі (табл. 2.1).

4. Перевірити звіти касира за звітний місяць 20__ р. і проставити в них кореспондуючі рахунки по всіх господарських операціях.

5. На основі звітів касира зробити записи в Журналі-ордері по рахунку 30 «Каса» (ф. № 1 с.-г.).

6. Підрахувати підсумки за місяць у Журналі-ордері по рахунку 30 «Каса» (ф. № 1 с.-г.).

7. Підрахувати залишок по касі на кінець місяця, звірити його із залишком у Касовій книзі.

8. На основі підсумкових даних Журналу-ордера по рахунку 30 «Каса» (ф. № 1 с.-г.) зробити розноску в Головну книгу.

9. За наведеними господарськими операціями в таблиці 2.1 виконати завдання в автоматизованій формі.

Таблиця 2.1 Господарські операції з обліку готівки в касі СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20 року

Дата	№ доку-мента	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Надходження, грн	Видаток, грн
			дебет	кредит		
1	2	3	4	5	6	7
		Залишок на 01 липня			8000,00	
1	115	ТОВ «Мрія»: виручка за реалізовану соняшникову олію (265 кг)			2318,75	
		ПДВ			463,75	
		Разом			2782,50	
	116	Петренко А.І.: виручка за реалізацію молока (268 кг)			781,67	
		ПДВ			156,33	
		Разом			938,00	
	117	Погашено нестачу готівки в касі касиром Чорнобай Г.П.			12,50	
	86	Відпускні Тютюнник О.О.				1649,36
	87	Відпускні Петровій Ю.В.				1212,72
	88	Гутарова Т.А.: перевитрата за Звітом про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт за минулий місяць				20,00
	89	Видано Петренку А.М. відшкодування перевитрат за звітом, складеним і затвердженим у минулому місяці				21,00
	90	Внесено на поточний рахунок				8000,00
		разом за день			3733,00	10903,08
		Залишок на 04 липня			829,92	
4	118	Петренко А.І.: виручка за реалізацію молока (268 кг)			781,67	
		ПДВ			156,33	
		Разом			938,00	

1	2	3	4	5	6	7	
	119	Скляр О.О.: за автопослуги (35 т.км)			39,08		
		ПДВ			7,82		
		Разом			46,90		
	120		Фермерське господарство «Колос-1»: виручка за реалізоване насіння озимої пшениці «Ахтирчанка» (2000 кг)			3000,00	
			ПДВ			600,00	
			Разом			3600,00	
	91	Різніченко В.М. в підзвіт для придбання палива				2000,00	
	92	Відпускні Шмаковій Г.П.				1356,92	
	93	Внесено на поточний рахунок				1500,00	
	121		Марченко О.П.: за послуги тракторного парку (10 ет.га)			191,67	
			ПДВ			38,33	
			Разом			230,00	
			разом за день			4814,90	4856,92
		Залишок на 05 липня			787,91		
5	122	Кальницька Г.П.: доплата за пугівку			293,00		
	123		Петренко А.І.: виручка за реалізоване молоко (268 кг)			781,67	
			ПДВ			156,33	
			Разом			938,00	
	94	Внесено на поточний рахунок				630,00	
	95	Вакуленко М.М.: у підзвіт на відрядження				750,00	
	96	Різніченко В.М.: перевитрата за звітом про використання коштів				9,40	
			разом за день			1231,00	1389,40
		Залишок на 06 липня			629,51		
6	124		Петренко А.І.: виручка за реалізоване молоко (271 кг)			790,42	
			ПДВ			158,08	
			Разом			948,50	
	125		ТОВ «Дігаз»: виручка за реалізоване насіння соняшнику (2564 кг)			7585,17	
			ПДВ			1517,03	
			Разом			9102,20	

1	2	3	4	5	6	7
	126	Сокол П.Д.: виручка за автопослуги (44 т.км)			49,13	
		ПДВ			9,83	
		Разом			58,96	
	97	Внесено на поточний рахунок				8000,00
		разом за день			10109,66	8000,00
		Залишок на 07 липня			2739,18	
7	127	Вакуленко М.М.: доплата за путівку			540,00	
	128	ТОВ «Дігаз»: виручка за реалізоване насіння соняшнику (2450 кг)			7247,92	
		ПДВ			1449,58	
		Разом			8697,50	
	129	Маляр О.П.: виручка за автопослуги (24 т.км)			26,80	
		ПДВ			5,36	
		Разом			32,16	
	130	Шворак Ю.М.: сплата боргу за заподіяні матеріальні збитки			148,00	
	98	Внесено на поточний рахунок				11500,00
		разом за день			9417,66	11500,00
		Залишок на 08 липня			656,84	
8	131	Попов О.Ф.: виручка за реалізованих поросят (2 гол. ж.м. 82 кг)			1025,00	
		ПДВ			205,00	
		Разом			1230,00	
	132	Савченко П.А.: виручка за послуги тракторного парку (12 ет.га)			230,00	
		ПДВ			46,00	
		Разом			276,00	
	99	Гутарова Т.А. в підзвіт				70,00
	разом за день			1506,00	70,00	
		Залишок на 11 липня			2092,84	
11	133	Бухало Я. З.: виручка за реалізованих поросят (1 гол. ж.м. 32 кг)			400,00	
		ПДВ			80,00	
		Разом			480,00	
	134	Водій Ткачов А.І.: повернення раніше виданого авансу			40,00	

Продовж. табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
	135	Шахматов Ю.П.: за автопослуги (62 т.км)			69,23	
		ПДВ			13,85	
		Разом			83,08	
	100	Шевченко В.І.: аванс на відрядження				800,00
		разом за день			603,08	800,00
		Залишок на 12 липня			1895,92	
12	136	Абрамова Н.О.: виручка за реалізованих поросят (1 гол. ж.м. 33 кг)			412,50	
		ПДВ			82,50	
		Разом			495,00	
	137	Баранов Ф.Ф.: за послуги трактора (8 ет.га)			153,33	
		ПДВ			30,67	
		Разом			184,00	
	101	Внесено на поточний рахунок				2000,00
	разом за день			679,00	2000,00	
		Залишок на 14 липня			574,91	
14	138	Шевченко В.І.: повернена сума невикористаного аванс			100,00	
	139	Чупіс В.В.: виручка за реалізований молодняк ВРХ (1 гол. ж.м. 51 кг)			573,75	
		ПДВ			114,75	
		Разом			688,50	
	140	Вакуленко М.М.: повернена сума невикористаного авансу			50,00	
	102	Петренко А.М.: одержано в підзвіт				180,00
	141	Петренко А.І.: виручка за реалізоване молоко (271 кг)			790,42	
		ПДВ			158,08	
		Разом			948,50	
		разом за день			1787,00	180,00
		Залишок на 15 липня			2181,92	
15	142	З поточного рахунку на видачу заробітної плати за першу частину місяця			32297,69	
	103-127	Виплата заробітної плати за першу частину місяця				32297,69
		разом за день			32297,69	32297,69
		Залишок на 18 липня			2181,92	

1	2	3	4	5	6	7
18	143	Колісник А.К.: виручка за реалізований молодняк ВРХ (1 гол. ж.м. 63 кг)			708,75	
		ПДВ			141,75	
		Разом			850,50	
	144	Петренко А.І.: виручка за автопослуги (35 т.км)			39,08	
		ПДВ			7,82	
		Разом			46,90	
	128	Внесено на поточний рахунок				100,00
	129	Різніченко В.М.: видано у підзвіт для придбання палива				2300,00
	130	Тарасенко А.М.: перевитрата за звітом про використання коштів № 58				234,00
	разом за день			897,40	2634,00	
		Залишок на 20 липня			445,31	
20	145	Денчик А.М.: виручка за реалізованих поросят (1 гол. ж.м. 39 кг)			487,50	
		ПДВ			97,50	
		Разом			585,00	
	146	Сурмило С.О.: виручка за реалізований молодняк ВРХ (1 гол. ж.м. 52 кг)			585,00	
		ПДВ			117,00	
		Разом			702,00	
	147	Боев М.А.: за послуги тракторного парку (5 ет.га)			95,83	
		ПДВ			19,17	
		Разом			115,00	
	131	Різніченко В.М.: перевитрата за звітом про використання коштів				64,00
	разом за день			1402,00	64,00	
		Залишок на 28 липня			1783,31	
28	148	ТОВ «Дігаз»: виручка за реалізоване насіння соняшнику (2800 кг)			8283,33	
		ПДВ			1656,67	
		Разом			9940,00	
	149	Погашено заборгованість за нестачу бензину Черновою			2489,20	
132	Іванова Г.В.: видано у звіт				180,00	

Продовж. табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
	133	Внесено на поточний рахунок				11200,00
	134	Різніченко В.М.: видано у підзвіт готівку для придбання палива				400,00
	135	Гутарова Т.А: видано у підзвіт готівку для придбання поштових марок				200,00
		разом за день			12429,20	11980,00
		Залишок на 29 липня			2232,50	
29	150	З поточного рахунку на заробітну плату за чеком			58159,32	
	136-153	Заробітна плата за платіжними відомостями				19981,42
		разом за день			58159,32	19981,42
		Залишок на 30 липня			40410,40	
30	154	Денисенко А.М.: аліменти, утримані з заробітної плати Литвиненка В.П.				364,63
		разом за день				364,63
		Залишок на 31 липня			40045,77	
31	155-186	Заробітна плата за платіжними відомостями				38126,68
		разом за день				38126,68
		Залишок на 01 серпня			1919,09	

Завдання 2.3

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 2.2)

Таблиця 2.2 Основні бухгалтерські проводки за рахунком 30 «Готівка»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Готівка в національній валюті, що надійшла в касу за реалізовану продукцію		
2.	Оприбутковано готівку в національній валюті, що надійшла в касу за реалізовані товари		
3.	Оприбутковано готівку в національній валюті, що надійшла в касу за надані послуги		
4.	Кошти, одержані за чеком з банку на різні цілі в національній валюті		
5.	Кошти, що надійшли від покупців за придбану раніше продукцію		
6.	Повернення підзвітними особами невикористаних сум у національній валюті		
7.	Отримано кошти в касу в погашення претензії, виставленої іншому підприємству		
8.	Кошти, що надійшли на погашення заподіяних матеріальних збитків		

1	2	3	4
9.	Кошти, що надійшли в погашення дебіторської заборгованості працівниками за отриманими раніше позиками		
10.	Кошти, що надійшли на оплату акцій, реалізованих за готівку, як внесок засновників до статутного капіталу		
11.	Надлишки в касі грошей у національній валюті, виявлені під час інвентаризації		
12.	Одержано в касу валюту готівкою з валютного рахунку		
13.	Внесення готівки в банк для зарахування на поточний рахунок підприємства (виручка, депонована зарплата, невикористані кошти на відрядження і господарські потреби) в національній валюті		
14.	Внесення валютних коштів для зарахування на поточний рахунок в іноземній валюті (невикористані кошти на закордонні відрядження)		
15.	Суми, здані для зарахування на поточний рахунок, у національній валюті через інкасатора		
16.	Оплачено вартість отриманих у постачальників товарів, робіт		
17.	Виплата заробітної плати		
18.	Видано з каси депоновану заробітну плату		
19.	Видано з каси допомогу з тимчасової втрати працездатності		
20.	Суми, видані під звіт на господарські потреби, на відрядження, а також на відшкодування перевитрат за затвердженими авансовими рахунками в національній валюті		
21.	Видача працівникам позик на індивідуальне житлове будівництво та на інші потреби		
22.	Суми виявлених при інвентаризації нестач готівки в касі		
23.	Від'ємна курсова різниця за перерахунком іноземної валюти в касі за зниження курсу НБУ		

2.2. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ В БАНКУ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Закон України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021 року № 1591-ІХ

2. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (постанова Правління Національного банку України від 21.01.04 р. № 22)

3. Положення про електронні гроші в Україні (постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481)

4. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів (постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. №492)

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

Матеріали для виконання завдання

1. Платіжні доручення
2. Журнал-ордер № 1 с.-г. та Відомість 1.2 с.-г.
3. Головна книга

Завдання 2.4

Вказати назви платіжних інструментів на підставі нижче наведених визначень (табл. 2.3)

Таблиця 2.3 Платіжні інструменти

Термін	Визначення
1.	розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача (контролюючий орган) до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача
2.	розрахунковий документ, який складається з двох частин: верхньої - вимоги отримувача безпосередньо до платника про сплату визначеної суми коштів; нижньої - доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку визначеної ним суми коштів та перерахування її на рахунок отримувача
3.	розрахунковий документ, що містить нічим не обумовлене письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) банку-емітенту, у якому відкрито його рахунок, про сплату чекодержателю зазначеної в чеку суми коштів
4.	розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або в разі договірної списання обтяжувача чи отримувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача
5.	розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій
6.	розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача

Завдання 2.5

1. Скласти платіжні доручення № 627 і 628 від 6 числа звітного місяця 20_ р.
2. Визначити кореспонденцію рахунків на основі операцій по поточному рахунку (табл. 2.4).
3. Записати в Журнал-ордер (ф. № 1 с.-г.) та Відомість 1.2 с.-г. залишок грошей на поточному рахунку на 1-ше число звітного місяця 20_ р.
4. На підставі виписок банку (господарські операції) скласти Журнал-ордер за рахунком 31 (ф. № 1 с.-г.) та Відомість 1.2 с.-г..

5. Підбити підсумки в Журналі-ордері (ф. № 1 с.-г.) за рахунком 31 та Відомості 1.2 с.-г.

6. Вивести залишок грошей на поточному рахунку на кінець місяця в Журналі-ордері (ф. № 1 с.-г.) та Відомості 1.2 с.-г. і звірити із залишком за останньою випискою банку.

7. Зробити звірку підсумків оборотів Журналу-ордера за рахунком 31 (ф. №1 с.-г.) з іншими регістрами синтетичного обліку.

8. Записати в Головну книгу підсумкові дані Журналу-ордера (ф. № 1 с.-г.) та Відомості 1.2 с.-г.

9. За наведеними господарськими операціями в таблиці 2.4 виконати завдання в автоматизованій формі.

Таблиця 2.4 Господарські операції з обліку грошових коштів на поточному рахунку СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року

Дата	№ доку-мента	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Надходження, грн	Видаток, грн
			дебет	кредит		
1	2	3	4	5	6	7
		Залишок на 01 липня			265000,00	
1	96	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			8000,00	
		разом за день			8000,00	
		Залишок на 04 липня			273000,00	
4	92	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			1500,00	
		разом за день			1500,00	
	426	Надійшло від ПСП «Україна» Врадівського району за рахунком № 554 за насіння озимої пшениці			5040,00	
		разом за день			5040,00	
625	Перераховано бази матеріально-технічного забезпечення м. Миколаїв за запасні частини				4860,00	
	разом за день			6540,00	4860,00	
		Залишок на 05 липня			274680,00	
5	99	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			630,00	
		разом за день			630,00	
	626	Перераховано Новобузькому аграрному коледжу за навчання студента Перелиця С.М. згідно з угодою №15 від 26.08. __ р				500,00
		разом за день				500,00
9834	Надійшло від Себінського м'ясокомбінату за рахунком від 03 звітного місяця 20__р. за ВРХ (2280 кг x 15 грн з ПДВ)			34200,00		
	разом за день			34830,00	500,00	
		Залишок на 06 липня			309010,00	

1	2	3	4	5	6	7
6	96	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			8000,00	
	627	Перераховано Миколаївському комбікормовому заводу по рахунках № 1441, 1451, 1475 для погашення заборгованості за комбікорм				54300,00
	628	Перераховано Держказначейству податок на доходи фізичних осіб за попередній місяць				6785,60
		разом за день			8000,00	61085,60
		Залишок на 07 липня			255924,40	
7	97	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			11500,00	
	264	Надійшла передоплата від Миколаївської міської ради за продукти харчування за рахунком № 35			6000,00	
	629	Перераховано ТК «УкрТелеком» м. Миколаїв за послуги зв'язку за рахунком № 432/56				150,00
		разом за день			17500,00	150,00
		Залишок на 08 липня			273274,40	
8	115	Надійшло від дитячого садка № 17 м. Миколаїв за м'ясо свиней (32 кг)			1056,00	
	73	Надійшла від ТОВ «Млинар» передоплата за борошно згідно з угодою від 18.01.20п.р.			13020,00	
	946	Надійшла виручка за реалізоване молоко (54324 кг) від ВАТ «Лакталіс» за першу п'ятиденку звітного місяця			190134,00	
	630	Перераховано на спеціальний рахунок у банку ПДВ за попередній місяць				17220,00
	631	Перераховано Миколаївській податковій інспекції за ліцензію за рахунком № 287				2550,00
		разом за день			204210,00	19770,00
		Залишок на 12 липня			457714,40	
12	100	Внесено в банк готівкою з каси виручку від реалізації продукції			2000,00	
	632	Перераховано фірмі «Захист» за послуги з встановлення сигналізації				365,00
	633	Перераховано Миколаївенерго за електроенергію				76000,00
	634	Перераховано магазину № 39 м. Миколаїв за МШП				17321,20
		разом за день			2000,00	93686,20
		Залишок на 15 липня			366028,20	
15	142	Одержано готівку в касу для виплати заробітної плати				32297,69
		разом за день				32297,69
		Залишок на 18 липня			333730,51	
18	110	Внесено готівку з каси			100,00	
		разом за день			100,00	

Продовж. табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7
		Залишок на 20 липня			333830,51	
20	223	Надійшли на поточний рахунок кошти, які раніше були облічені як кошти в дорозі (виручка з ринку Ткаченка І.П.)			10593,00	
		разом за день			10593,00	
		Залишок на 28 липня			344423,51	
28	126	Внесено готівку з каси			11200,00	
	48	Оплачено послуги банку за обслуговування				1045,20
	635	Перераховано суму аліментів Красній О.В.				364,63
		разом за день			11200,00	1409,83
		Залишок на 29 липня			354213,67	
29	159	Одержано готівку в касу для виплати заробітної плати				58159,32
	636	Перераховано кошти дитячому санаторію «Сонечко» для придбання путівки				540,00
		разом за день				58699,32
		Залишок на 31 липня			295514,35	
31	637	Сплачено ЄСВ, нарахований на ФОП за липень				43648,59
	638	Перераховано ПДФО за липень				16636,27
	639	Сплачено відсотки за користування позикою				6000,00
		разом за день			0	66284,86
			Залишок на 01 серпня			229229,49

Завдання 2.6

Провести контирування виписки банку ТОВ «Золотий колос» та визначити залишок на кінець звітного періоду.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Золотий колос», ЄДРПОУ 11111111

Виписка по рахунку № UA xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Валюта рахунка: UAH

Дата попередньої операції: 29.06.21

Вхідний залишок: 20500,05

Дата	№ докум	Дебет	Кредит	Реквізити кореспондента		Призначення платежу	Кореспон-дуючий рахунок
				Код банку	Найменування		
02.08.21	011/ 31054		327000,00	328351	ЄДРПОУ 11111111 Рахунок UA2222222.....222 ТОВ «Золотий колос»	Видача кредиту по КД № 011/31054 від 30.06.20 для фінансування поточної діяльності	
02.08.21	72	326212,80		320984	ЄДРПОУ 22222222 Рахунок UA3333333.....333 ТОВ «Аграрно-хімічна компанія»	Попередня оплата за ЗЗР згідно рах № 14 від 01.08.21 в т.ч. ПДВ 20 % 54368,80	
04.08.21	5		176000,00	380805	ЄДРПОУ 11111111 Рахунок UA44444444....444 ТОВ «Золотий колос»	Перерахування коштів з депозитного рахунку	
04.08.21	73	2152,81		326461	ЄДРПОУ 33333333 Рахунок UA5555555.....555 ТОВ «Миколаївська Електропостачальна компанія»	За активну електроенергію за вересень 2021 р.	

04.08.21	71298		414219,71	328209	ЄДРПОУ 44444444 Рахунок UA66666666.....666 ТОВ «Компанія Прометей»	Оплата за сояшник згідно рах. № 2 від 18.06.21р. в т.ч. ПДВ 20 % 69036,62	
19.08.21	74	1061,18		899998	ЄДРПОУ 55555555 Рахунок UA777777.....777 Миколаїв.ГУК	Військовий збір, утриманий із заробітної плати за I пол. серпня 2021	
19.08.21	75	12734,20		899998	ЄДРПОУ 55555555 Рахунок UA777777.....777 Миколаїв.ГУК	Податок на доходи працівників за I пол. серпня 2021	
19.08.21	73	15053,35		899998	ЄДРПОУ 66666666 Рахунок UA88888888.....888 ГУ ДПС у Миколаївській області	ЄСВ нарахований на заробітну плату за I пол. серпня 2021	
19.08.21	77	56950,00		328351	ЄДРПОУ 77777777 Рахунок UA9999999...999 Райффазен банк Аваль	Заробітна плата за I пол. серпня 2021 ТОВ «Золотий колос» згідно відомості № 16 від 19.08.21	

ВСЬОГО

Вихідний залишок

Завдання 2.7

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 2.5)

Таблиця 2.5 Основні бухгалтерські проводки з обліку операцій на поточному рахунку

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Внесено на рахунок у банку готівку з каси підприємства		
2.	Зарахування залишку сум за невикористаними чековими книжками		
3.	Зарахування готівки, зданої в банк через інкасатора		
4.	Зарахування сум на рахунок у банку в погашення заборгованості за одержаними векселями		
5.	Суми, що надійшли за погашені облігації		
6.	Отримано на поточний рахунок кошти в національній валюті від покупців за відвантажені товари, продукцію, послуги		
7.	Повернений іншим підприємством раніше виданий йому аванс		
8.	Одержано раніше нараховані доходи (дивіденди, відсотки)		
9.	Зарахування сум, що надійшли за виставленими претензіями		
10.	Надійшли на рахунок кошти у відшкодування збитків, завданих підприємству іншою юридичною особою		
11.	Зарахування сум, що надійшли від інших дебіторів		
12.	Надійшли на поточний рахунок кошти від продажу акцій (в сумі, що перевищує номінальну вартість)		
13.	Кошти, що надійшли від перепродажу викуплених власних акцій		

1	2	3	4
14.	Кошти, що надійшли від засновників підприємства в погашення заборгованості за внесками до статутного капіталу		
15.	Суми, що надійшли від продажу акцій власної емісії за номінальною вартістю		
16.	Надійшли на рахунок кошти, що мають цільове призначення		
17.	Зарахування сум одержаного довгострокового кредиту		
18.	Зарахування сум, що надійшли від продажу облігацій		
19.	Зарахування сум одержаного короткострокового кредиту		
20.	Зарахування сум, повернених фінансовими органами		
21.	Отримано на поточний рахунок аванс від покупця чи замовника		
22.	Одержано кошти від реалізації іноземної валюти		
23.	Зарахування одержаних штрафів, пені, неустойки		
24.	Зарахування дивідендів від фінансових вкладів за участі в різних товариствах		
25.	Одержання грошей в касу		
26.	Перераховано гроші на чекову книжку		
27.	Внесено кошти підприємства на депозитні рахунки в банках		
28.	Перераховано кошти банку на придбання валюти		
29.	Перерахування авансів постачальникам і підрядникам за замовленнями з тривалим строком виконання		
30.	Аванси, що переказані під звіт працівникам підприємства, які перебувають у відрядженні в інших містах		
31.	Викуп акціонерним товариством власних акцій у акціонерів		
32.	Погашення короткострокової позики банку		
33.	Погашено прострочену позику		
34.	Погашено поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями		
35.	Сплата векселів		
36.	Перераховано кошти постачальникам в погашення заборгованості за отримані товари		
37.	Перерахування податку на прибуток до бюджету		
38.	Перерахування єдиного податку 4 групи до бюджету		
39.	Перерахування податку на доходи фізичних осіб до бюджету		
40.	Перерахування податку на додану вартість до бюджету		
41.	Перерахування єдиного соціального внеску		
42.	Перераховано заробітну плату працівників на їхні рахунки в банку		
43.	Сплачено банку відсотки за користування кредитом		
44.	Перерахування організаціям і особам різної кредиторської заборгованості		
45.	Суми, що списані банком за касове обслуговування		
46.	Сплата штрафів, пені, неустойки		

Завдання 2.8

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 2.6)

Таблиця 2.6 Основні бухгалтерські проводки з обліку операцій на інших рахунках

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Отримано розрахункову чекову книжку		
2	Зараховано кошти на депозитний рахунок		
3	Отримано проценти на залишки коштів на депозитних рахунках до запитання		
4	Отримано проценти за строковими депозитними вкладками		
5	Списано грошові кошти з а, чекової книжки в рахунок погашення зобов'язань кредиторам		
6	Закрито чекову книжку (за наявності невикористаної суми грошових коштів)		
7	Відображено використання/зняття в банкоматі грошових коштів з корпоративної платіжної картки підзвітною особою		
8	Отримано грошові кошти від ФСС (наприклад, на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності)		
9	Виплачено працівникам допомогу по тимчасовій непрацездатності		
10	Перераховано кошти на ПДВ-рахунок у Казначействі		
11	Списано кошти в рахунок оплати податкових зобов'язань з ПДВ		
12	Отримано бюджетне відшкодування ПДВ на підставі заяви платника податків		

2.3. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ ТА ІНШИХ КОШТІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» (наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2001 р. № 559)

2. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів (постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. №492)

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)

Завдання 2.9

СТОВ «Золотий колос» перерахувало 51164,00 грн для придбання 6000 дол. (курс НБУ 8,36 грн). З перерахованої суми сплачена комісійна винагорода банку (2%). Комерційний курс придбання валюти на Міжбанківській валютній біржі склав 8,36 грн. Валютний курс на момент зарахування валюти на поточний рахунок 8,32 грн.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 Господарські операції з обліку придбання іноземної валюти

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1				
2				
3				
4				
5				

Завдання 2.10

СТОВ «Золотий колос» 01.09 п.р. відвантажило насіння соняшнику на експорт на суму 10 000 дол. Собівартість відвантаженої продукції 50 000,00 грн. Плата за митне оформлення документів 250 грн. Надійшла оплата 15.09 п.р. за відвантажену продукцію в інвалюті 10 000 дол.

Курс НБУ 01.09. пр. 8,15 грн

15.09. пр. 8,20 грн

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 2.8)

Таблиця 2.8 Господарські операції з обліку експорту продукції

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

Завдання 2.11

СТОВ «Золотий колос» перерахувало на продаж 12600 євро. Курс НБУ на дату перерахування коштів на продаж склав 10,97 грн, а на дату продажу 10,95 грн. Комерційний курс на дату продажу склав 11,10 грн. Балансова вартість інвалюти, перерахованої на продаж (отримана підприємством у вигляді попередньої оплати за готову продукцію згідно контракту від 21.10) сформована по валютному курсу НБУ на дату отримання інвалюти на поточний рахунок (25.10) – 11,00 грн. Комісійна винагорода банку 2%.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 Господарські операції з обліку реалізації іноземної
валюти

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Завдання 2.12

СТОВ «Золотий колос» 23.10 перерахувало на продаж 32000 дол. Курс НБУ на дату перерахування валюти на продаж склав 8,06 грн, а на дату продажу 8,08 грн. Комерційний курс на дату продажу склав 8,11 грн. Балансова вартість інвалюти, перерахованої на продаж (отримана на пот. рах 22.10 у вигляді оплати по контракту від 02.10) сформована по валютному курсу НБУ на дату відвантаження товару – 8,08 грн, а не на дату отримання оплати. Комісійна винагорода банку 2%.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках

бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 Господарські операції з обліку реалізації іноземної валюти

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Завдання 2.13

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 2.11)

Таблиця 2.11 Господарські операції з обліку грошових документів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Оприбутковано в касу проїзні квитки в кількості 3 шт. по 100 грн.			300,00
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			60,00
3	Оплачено з поточного рахунку вартість проїзних квитків			360,00
4	Видані 2 проїзні квитки працівникам виробництва і 1 квиток адмін.працівнику			200,00 100,00
5	Повернено працівниками тимчасово видані проїзні квитки			300,00
6	Списано в кінці місяця вартість проїзних квитків, що використані протягом місяця для: - загальновиробничих цілей - адміністративних потреб			200,00 100,00

Завдання 2.14

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 2.12)

Таблиця 2.12 Господарські операції з обліку інших коштів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Придбано за готівку путівки в санаторій		
2	Придбано поштові марки, авіаквитки		
3	Зарахована виручка від реалізації продукції за готівку підзвітною особою, яка здана в Ощадбанк або касу поштового відділення		

Контрольні питання

1. Нормативні документи, які регулюють порядок здійснення готівкових і безготівкових розрахунків та їх відображення в обліку
2. Ліміт залишку готівки в касі
3. Обов'язки касира
4. Документальне оформлення касових операцій
5. Регістри аналітичного обліку грошових коштів
6. Правила ведення касової книги
7. Інвентаризація каси
8. Виписки банку та їх обробіток
9. Документи, які подаються в банк для відкриття поточного рахунку
10. Обмеження готівкових операцій
11. Регістри синтетичного обліку грошових коштів
12. Відповідальність за порушення норм з регулювання обігу готівки
13. Порядок відкриття і закриття банківських рахунків
14. Форми безготівкових розрахунків
15. Порядок здійснення розрахунків з використанням платіжного доручення
16. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів згідно Інструкції про застосування Плану рахунків

Тестові завдання

1. Яким документом оформлюють перерахування до бюджету сум податків утриманих із заробітної плати працівників підприємств?
 - 1) платіжне доручення ;
 - 2) платіжна вимога;
 - 3) розрахунковий чек;
 - 4) прибутковий касовий ордер.

2. Який документ містить інформацію про наявність і рух коштів на поточному рахунку в банку:
 - 1) меморіальний ордер;
 - 2) платіжне доручення;
 - 3) виписка банку;

4) платіжна вимога.

3. Який документ не підписує керівник підприємства?

- 1) видатковий касовий ордер;
- 2) платіжну відомість;
- 3) звіт про використання коштів наданих на відрядження або підзвіт;
- 4) прибутковий касовий ордер.

4. При встановленні ліміту залишку готівки у касі виплати, пов'язані з оплатою праці, стипендій, пенсій, дивідендів:

- 1) враховуються;
- 2) не враховуються;
- 3) враховуються лише надходження готівки для здійснення названих виплат;
- 4) враховуються лише фактичні названі виплати.

5. Повернуто на поточний рахунок в національній валюті залишок чекової книжки

- 1) Дебет рахунку 313 Кредит рахунку 311;
- 2) Дебет рахунку 331 Кредит рахунку 313;
- 3) Дебет рахунку 311 Кредит рахунку 313;
- 4) Дебет рахунку 331 Кредит рахунку 311.

6. Який первинний документ підтверджує факт здавання виручки до установи банку працівником підприємства?

- 1) банківська виписка зі штампом банку та підписом робітника банку;
- 2) квитанція до заяви на переказ готівки за підписом касира, бухгалтера установи банку і завірена штампом банку;
- 3) видатковий касовий ордер з підписом головного бухгалтера і керівника підприємства;
- 4) наказ керівника і договір на інкасацію.

7. Ким обмежується гранична сума готівкового розрахунку?

- 1) підприємством;
- 2) установою банку;
- 3) постановою Правління національного банку України;
- 4) обмежень немає.

8. Аналітичний облік на рахунку 31 здійснюється:

- 1) за виписками банку;
- 2) платіжними дорученнями;
- 3) рахунком-фактурою;
- 4) журналом-ордером.

9. Межа розрахунків готівкою між підприємствами або підприємцями

протягом однієї доби за одним або кількома платіжними документами не повинна перевищувати суми:

- 1) 10 000 грн;
- 2) 1 000 грн;
- 3) 15 000 грн;
- 4) 5 000 грн.

10. Ліміт залишку готівки в касі підприємства встановлюється:

- 1) податковою інспекцією;
- 2) підприємством самостійно;
- 3) банком;
- 4) Міністерством фінансів.

11. Усі факти надходження і вибуття готівки на підприємстві відображаються:

- 1) у касовій книзі;
- 2) журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів;
- 3) платіжній відомості;
- 4) чеку.

ТЕМА 3. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З КОРОТКОСТРОКОВИМИ ВЕКСЕЛЯМИ ТА ПОТОЧНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 р. №2374
2. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України (постанова Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 року № 508)
3. НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» (наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91)
4. НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти» (наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2001 р. № 559)
5. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України (постанова Правління НБУ від 16.12.2002 р. № 508)
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

Завдання 3.1

ТОВ «Артеміда» реалізувало СТОВ «Золотий колос» запасні частини згідно рахунку 2528 від 19.10 п.р. на загальну суму 576,00 грн (в т.ч. ПДВ). Собівартість запасних частин 390,00 грн. За домовленістю сторін розрахунки будуть проведені із використанням простого векселя.

Відобразити господарські операції в обліку векселедавця і векселетримача.

Таблиця 3.1 Господарські операції з обліку розрахунків з векселями

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
ТОВ «Артеміда» - продавець – векселетримач				
1				
2				
3				
4				
5				
6				

СТОВ «Золотий колос» - покупець – векселедавець				
1				
2				
3				
4				
5				

Завдання 3.2

СТОВ «Золотий колос» поставило ПАТ «Кредо» продукцію на суму 12000,00 грн. (у тому числі ПДВ). В рахунок забезпечення заборгованості ПАТ «Кредо» виписало і передало 01.11.20__р. простий короткостроковий вексель номіналом 12000,00 грн з нарахуванням 30 % річних строком платежу «за пред'явленням». ПАТ «Кредо» було проведено погашення в безготівковій формі короткострокового векселя (основної суми і нарахованих процентів) при його пред'явленні (01.02.20__р.). Собівартість продукції 8300,00 грн.

Відобразити господарські операції в обліку векселетримача (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 Господарські операції з обліку розрахунків з векселями

№ п/п	Зміст господарської операції	Первинні документи	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	Відвантажено продукцію покупцеві				
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ				
3	Списана собівартість відвантаженої продукції				
4	Отримано короткостроковий процентний вексель				
5	Нараховано проценти по векселю за два місяці і відображені в складі доходів (12000,00 x 30% x 60 дн : 360 дн)				
6	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ з суми відсотків				
7	Нараховано проценти по векселю за січень і відображені в складі доходів (12000,00 x 30% x 30 дн : 360 дн)				
8	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ з суми відсотків				
9	Отримано платіж по короткостроковому векселю у безготівковій формі (у розмірі номінальної вартості)				
10	Отримано процентні платежі по векселю				
11					

Завдання 3.3

Зазначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 3.3)

Таблиця 3.3 Господарські операції з обліку поточних фінансових інвестицій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Червень. Придбані облигації, емітовані підприємством «Мрія», терміном погашення 6 місяців за номінальною вартістю 25000,00 грн			25000,00
2	Сплачено понесені витрати, пов'язані з придбанням інвестицій			1000,00 1000,00
3	Грудень. Погашено вартість облигацій			25000,00
4	Нараховано суму доходу за облигаціями при ставці 10%			2500,00
5	Отримано на поточний рахунок суму нарахованих процентів			2500,00
6	Списано на фінансовий результат доходу від придбання облигацій			2500,00
7	Списано на фінансовий результат витрати на придбання облигацій			1000,00 1000,00
8	Визначено прибуток від операцій з облигаціями			1500,00

Завдання 3.4

Зазначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями

Таблиця 3.4 Господарські операції з обліку поточних фінансових інвестицій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Придбано депозитний сертифікат номінальною вартістю 33000,00 грн			33000,00
2	Реалізовано сертифікат за справедливою вартістю 31000,00 грн			31000,00
3	Оплачено вартість депозитного сертифіката			31000,00
4	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації депозитного сертифікату			31000,00
5	Списано собівартість реалізованого сертифіката та віднесено на фінансовий результат			33000,00 33000,00
6	Відображено суму збитків від реалізації сертифіката			2000,00
7	Дооцінено балансову вартість поточних фінансових інвестицій на дату балансу			
8	Уцінено балансову вартість поточних фінансових інвестицій на дату балансу			
9	Результати проведеної переоцінки списано на фінансовий результат звітного періоду			

Контрольні питання

1. Поняття та оцінка фінансових інвестицій
2. Класифікація фінансових інвестицій
3. Оцінка фінансових інвестицій на дату балансу
4. Оцінка фінансових інвестицій при придбанні, вибутті
5. Вексель, його призначення
6. Види векселів
7. Характеристика рахунку 35
8. Характеристика рахунку 34

Тестові завдання

1. Уцінка вартості поточних інвестицій відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- 1) Дт 975 Кт 352;
- 2) Дт 352 Кт 73;
- 3) Дт 96 Кт 143;
- 4) Дт 143 Кт 311.

2. Основні принципи оцінки та відображення в обліку фінансових інвестицій визначаються:

- 1) НП(С)БО 27;
- 2) НП(С)БО 10;
- 3) НП(С)БО 12;
- 4) НП(С)БО 13.

3. Еквіваленти грошових коштів належать до:

- 1) поточних фінансових інвестицій;
- 2) довгострокових фінансових інвестицій;
- 3) капітальних інвестицій;
- 4) деривативів.

4. Фінансові інвестиції, придбані для продажу, на дату балансу оцінюються:

- 1) за первісною вартістю;
- 2) за амортизованою собівартістю;
- 3) за справедливою вартістю;
- 4) за методом участі у капіталі.

5. Метод обліку інвестицій, за якою балансова вартість збільшується або зменшується на суму збільшення та зменшення частки інвестора це:

- 1) метод обліку участі у капіталі;
- 2) метод амортизації собівартості;
- 3) метод справедливої вартості;
- 4) метод дисконтування.

6. Вартість послуг брокера при придбанні поточних фінансових інвестицій:

- 1) відноситься на інші витрати операційної діяльності;
- 2) відноситься на адміністративні витрати;
- 3) включається до їх собівартості;
- 4) списується на зменшення сальдо нерозподіленого прибутку звітного періоду.

7. Облік поточних фінансових інвестицій ведеться на рахунку:

- 1) 22;
- 2) 35;
- 3) 14;
- 4) 15.

ТЕМА 4. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ ТА ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

4.1. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

Законодавчо-нормативні акти:

1. НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» (наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237)

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Завдання 4.1

За вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями в таблиці 4.2 та виконати завдання в автоматизованій формі.

Таблиця 4.1 **Заборгованість покупців СТОВ «Золотий колос»
Миколаївського району на 01 липня 20__ р.**

Назва підприємства-дебітора	Сума, грн
Себінський м'ясокомбінат	75000,00

Таблиця 4.2 **Господарські операції з обліку розрахунків з покупцями
СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року**

Дата	Документ	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6
1	ТТН	Відвантажено ПСП «Україна» Врадіївського району насіння озимої пшениці Ахтирчанка (2800 кг)			5040,00
	Податкова накладна 303	Податкове зобов'язання з ПДВ			
	накладна внутрішньо-господарського призначення	Списано собівартість відвантаженого насіння озимої пшениці Ахтирчанка (2800 кг) ПСП «Україна» Врадіївського району			2240,00
4	Виписка банку	Надійшло від ПСП «Україна» Врадіївського району за насіння озимої пшениці			

1	2	3	4	5	6
	ТТН	Нараховано дохід від реалізації 32 кг м'яса свиней дитячому садку № 17			1056,00
	Податкова накладна 308	Податкове зобов'язання з ПДВ			176,00
		Списано собівартість 32 кг м'яса свиней, реалізованого дитячому садку № 17			672,00
5	Виписка банку	Надійшло від Себінського м'ясокомбінату за ВРХ			34200,00
	ТТН	Нараховано дохід від реалізації молока ВАТ «Лакталіс»			190134,00
	Податкова накладна 310	Податкове зобов'язання з ПДВ			31689,00
		Списана собівартість молока			105931,80
8	Виписка банку	Надійшло від дитячого садка № 17 м. Миколаїв за м'ясо свиней (32 кг)			1056,00
	Виписка банку	Надійшла виручка за реалізоване молоко (54324 кг) від ВАТ «Лакталіс» за першу п'ятиденку звітного місяця			190134,00
26	ТТН	Насіння соняшнику реалізовано Миколаївському олійно-екстракційному заводу 3600 кг			12780,00
	Податкова накладна 335	Податкове зобов'язання з ПДВ			2130,00
		Списано собівартість 3600 кг насіння соняшнику відвантаженого Миколаївському олійно-екстракційному заводу			5940,00

Завдання 4.2

СТОВ «Золотий колос» згідно договору купівлі – продажу відвантажило 27.10. п.р. 20 т пшениці 3-го класу ТОВ «Прогрес» по ціні 888,00 грн з ПДВ. Згідно умов договору покупець повинен провести оплату продукції на поточний рахунок СТОВ «Золотий колос» протягом 15 днів з моменту відвантаження пшениці. Оплата надійшла 07.11.п.р.

Собівартість пшениці 670,00 грн за 1т.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 4.3).

Таблиця 4.3 Господарські операції з обліку реалізації продукції

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1		Товарна накладна (ф. № ВЗСГ -7), ТТН, Довіреність			
2		Податкова накладна			
3		Товарна накладна, Матеріальний звіт ф.№ М-19			
4		Бух. довідка			
5		Бух. довідка			
6		Виписка банку			

Завдання 4.3

Розглянути методи нарахування резерву сумнівних боргів та дати пояснення порядку застосування кожного з них.

1. Розрахунок резерву сумнівних боргів, виходячи із платоспроможності окремих дебіторів.

Станом на 31.12.20_р. у підприємства є сумніви щодо погашення дебіторської заборгованості за відвантажену продукцію наступними контрагентами:

- ПП «Ластівка» у розмірі 1200,00 грн;
- ПП «Веселка» 700,00 грн;

Сума нарахованого резерву сумнівних боргів складає: _____ і буде включена до складу витрат грудня 20_р.

Проведення _____

2. Розрахунок резерву сумнівних боргів, виходячи із питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації на умовах наступної оплати.

За 2021 р. чистий дохід підприємства від реалізації продукції, робіт, послуг на умовах наступної оплати склав 170000,00 грн. Для визначення коефіцієнту сумнівної заборгованості підприємство обрало період за попередні три роки (табл. 4.4)

Таблиця 4.4

Рік	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на умовах наступної оплати, грн (стор. 035 ф. № 2 «Звіт про фінансові результати»)	Сума дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, яка визнана безнадійною, грн
2018	55000,00	500,00
2019	100000,00	2000,00
2020	120000,00	1000,00
Всього	275000,00	3500,00

Визначаємо коефіцієнт сумнівності дебіторської заборгованості:

$K_c =$ _____

Резерв сумнівної заборгованості, який необхідно нарахувати у грудні 2011 р складає:

Проведення _____

3. Розрахунок резерву сумнівних боргів на основі класифікації дебіторської заборгованості

Відповідно до облікової політики підприємство нараховує резерв сумнівних боргів, виходячи із її класифікації по строкам непогашення. Станом на 31.12.20_р. підприємство мало сумнівну заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, яку розділило на три групи (що оформлено бухгалтерською довідкою):

Група 1 – строком до 3 місяців – з 30 по 90 день з дня виникнення;

Група 2 – строком від 3 до 6 місяців - з 91 по 180 день з дня виникнення;

Група 3 - строком від 6 до 12 місяців - з 181 по 365 день.

Дебіторська заборгованість більше 365 днів відсутня.

У табл. 4.5 наведена довідка про дебіторську заборгованість станом на 31.12.20_р.

Таблиця 4.5

Період (квартал)	Фактично списана дебіторська заборгованість, грн			Сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи на кінець попереднього місяця, грн		
	Група 1	Група 2	Група 3	Група 1	Група 2	Група 3
I	200	-	230	2000	1500	2300
II	-	100	-	2500	2000	3000
III	150	-	-	1500	2500	1600
IV	250	300	250	5000	1000	2700
Всього	600	400	480	x	x	x

Розраховуємо коефіцієнт сумнівності для кожної групи дебіторської заборгованості

$K_c 1 =$ _____

$K_c 2 =$ _____

$K_c 3 =$ _____

Сума резерву сумнівних боргів, створена у грудні на наступний рік складе:

Резерв сумнівних боргів = _____

Проведення _____

Завдання 4.4

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 4.6)

Таблиця 4.6 Господарські операції з обліку сумнівної заборгованості

№ п/п	Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
1	Нарахований резерв сумнівних боргів			10000
2	Суми нарахованого резерву списані на витрати			10000
3	Списано за рахунок резерву сумнівних боргів заборгованість покупця			8000
4	Відображена списана дебіторська заборгованість на позабалансовому рахунку			8000
5	Відображено дохід від операційної діяльності при поверненні на поточний рахунок раніше списаної заборгованості покупця			2000
6	Віднесено дохід на фінансовий результат			2000
7	Списана відшкодована дебіторська заборгованість із позабалансового рахунку			2000

4.2. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон (наказ Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. № 59)

2. Наказ Міністерства фінансів України від 28.09.15 р. № 841 «Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, і Порядку його складання»

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 р. № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів»

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 (Стаття 170.9)

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

Матеріали для виконання завдання

1. Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт
2. Журнал-ордер 3 А с.-г.
3. Головна книга

Завдання 4.5

Зазначити початкові залишки за субрахунком 372 «Розрахунки з підзвітними особами» у Журналі-ордері 3 А с.-г. (табл. 4.1).

Таблиця 4.7 Залишки по розрахунках з підзвітними особами СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липня 20__ р.

№	ПІБ підзвітної особи	Сальдо на 01.07.20__ р.		Дата виникнення заборгованості
		дебет	кредит	
1	Гугарова Т.А.		20,00	25.06. 20__ р.
2	Петренко А.М.		21,00	27.06. 20__ р.
3	Ткачов А.І.	40,00		30.06. 20__ р.
Всього		40,00	41,00	

Завдання 4.6

Скласти Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт № 59 від 13.07.20__ р. за нижче наведеними даними

Згідно з наказом директора СТОВ «Золотий колос» бригадир рослинницької бригади Шевченко В.І. направляється у відрядження до м. Київ на семінар із застосування нових технологій вирощування сільськогосподарських культур на три дні (з 11.07 по 13.07.20__ р.).

Вартість проїзду поїздом у купейному вагоні – 130,00 грн. в один бік. Сума добових – 80,00 грн. Плата за участь у семінарі 200,00 грн.

Завдання 4.7

1. Скласти Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт № 59
2. Визначити кореспонденцію рахунків на підставі поданих вище господарських операцій (табл. 4.8)
3. Скласти Журнал-ордер 3 А с.-г.
4. Підбити підсумки в Журналі-ордері 3 А с.-г. і зробити записи в Головну книгу.
5. За наведеними господарськими операціями в таблиці 4.2 виконати завдання в автоматизованій формі.

Таблиця 4.8 Господарські операції з обліку розрахунків з підзвітними особами СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року

Дата	№ документа	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6
1	ВКО 88	Видано секретарю Гутаровій Т.А. відшкодування перевитрат за звітом, складеним і затвердженим у минулому місяці			20,00
	ВКО 89	Видано Петренку А.М. відшкодування перевитрат за звітом, складеним і затвердженим у минулому місяці			21,00
4	ВКО 91	Видано водію Різніченку В.М. у підзвіт для придбання палива			2000,00
5	Зв 55	Звіт Різніченка В.М. про витрати на придбання бензину			1674,50
	ПН 130	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			334,90
		Всього паливо з ПДВ			2009,40
	ВКО 95	Видано у підзвіт зоотехніку Вакуленку М.М.			750,00
	ВКО 96	Видано водію Різніченку В.М. для відшкодування перевитрат за Звітом про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 55			9,40
8	ВКО 99	Видано у підзвіт секретарю Гутаровій Т.А. на поштово-телеграфні та канцелярські витрати			70,00
11	ПКО 134	Повернення раніше виданого авансу Ткачовим А.І.			40,00
	ВКО 100	Видано бригадиру рослинницької бригади Шевченку В.І. у підзвіт			800,00
	Зв 56	Звіт Гутарової Т.А. про поштово-телеграфні та канцелярські витрати			90,00
12	Зв 57	Звіт головного зоотехніка Вакуленка М.М. про витрати на відрядження до м. Києва на семінар тваринників			700,00
	Зв 58	Звіт бригадира ферми ВРХ Тарасенка А.М. про витрати на доставку купленого молодняка тварин			234,00
13	Зв 59	Звіт бригадира рослинницької бригади Шевченка В.І. на витрати для поїздки до м. Києва на семінар із застосування нових технологій вирощування с.-г. культур			700,00
14	ПКО 138	Одержано від бригадира рослинницької бригади Шевченка В.І. залишок підзвітних сум			100,00
	ПКО 140	Одержано від Вакуленка М.М. невикористану підзвітну суму			50,00

Продовж. табл. 4.8

1	2	3	4	5	6
14	ВКО 102	Видано водію Петренку А.М. на витрати на відрядження			180,00
18	ВКО 129	Видано Різніченку В.М. аванс на придбання палива			2300,00
	ВКО 130	Видано Тарасенку А.М. перевитрату за Звітом про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 58			234,00
19	Зв 60	Звіт Різніченка В.М. про витрати на придбання палива			1970,00
	ПН 140	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			394,00
		Всього паливо з ПДВ			2364,00
	Зв 61	Звіт продавця Ткаченка І.П. про виручку від реалізації свинини (321 кг) у м. Миколаїв			10593,00
	ПН 328	Нараховано суму податкового зобов'язання з ПДВ			1765,50
	Зв 61	Квитанція ощадбанку: в ощадний банк продавцем Ткаченко І.П. здано виручку від реалізації продукції за готівку у м. Миколаїв			10593,00
20	ВКО 131	Видано водію Різніченку В.М. відшкодування перевитрат за Звітом про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 60			64,00
28	ВКО 132	Видано водію Іванову І.П. готівку у підзвіт			180
	ВКО 134	Видано водію Різніченку В.М. готівку у підзвіт			400
	ВКО 135	Видано Гутаровій Т.А. у підзвіт на придбання поштових марок			200
29	Зв 62	Звіт Гутарової Т.А. про витрати на придбання поштових марок			200

Завдання 4.8

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 4.9)

Таблиця 4.9 **Основні бухгалтерські проводки за субрахунком 372 «Розрахунки з підзвітними особами»**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Видача сум під звіт		
2.	Придбання підзвітними особами і оплата витрат на доставку:		
2.1.	— сировини, матеріалів		
2.2.	— будівельних матеріалів		
2.3.	— запасних частин		

1	2	3	4
2.4.	— мінеральних добрив		
2.5.	— ветеринарних медикаментів		
2.6.	— поточних біологічних активів		
2.7.	— малоцінних та швидкозношуваних предметів		
2.8.	— товарів		
3.	Списання використаних сум за службовими відрядженнями		
4.	Повернення в касу невикористаних сум виданих під звіт		
5.	Утримання невикористаних підзвітних сум із заробітної плати за згодою працівника		

4.3. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА АВАНСАМИ ВИДАНИМИ ТА ЗА ПРЕТЕНЗІЯМИ

Завдання 4.9

Підприємство «А», згідно з підписаним із будівельним підприємством «Б» договором на будівництво ферми, перерахувало аванс у сумі 114000,00 грн. Підрядником наприкінці місяця пред'явлений рахунок за прийнятий Підприємством «А» виконаний обсяг будівельних робіт у сумі 78000,00 грн і в наступному місяці – за другий етап будівельних робіт на суму 84000,00 грн з урахуванням податку на додану вартість.

Зазначені операції відобразити бухгалтерськими проведеннями (табл.4.10).

Таблиця 4.10 Господарські операції з обліку операцій за авансами виданими

Пор. №	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		дебет	кредит	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

10				
11				

Завдання 4.10

СТОВ «Золотий колос» згідно договору купівлі – продажу оплатило 17.10 п.р. ветеринарні медикаменти на загальну суму 6000,00 грн (у т.ч. ПДВ). При прийманні медикаментів 25.10. п.р. було встановлено, що частина з них має термін придатності, що минув. Загальна вартість прострочених медикаментів складає 390,00 грн (у т.ч. ПДВ).

Прострочені ветеринарні медикаменти повернено постачальникові, який у свою чергу повернув на поточний рахунок їх вартість і виписав розрахунок коригування суми ПДВ.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 4.11).

Таблиця 4.11 Господарські операції з обліку розрахунків за претензіями

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

Завдання 4.11

Підприємством «А» відвантажена попередньо оплачена сортова картопля залізницею в кількості 60 т. підприємству «Б». Після приймання її на залізничній станції встановлена нестача картоплі в кількості 2 т. Претензії до залізниці покупець підприємство «Б» немає - пломби на запорах вагону не

порушені. Відповідно до договору нестача картоплі в межах норм природних втрат, що оплачується за рахунок покупця, склала 0,5 т. Нестача картоплі понад норму природних втрат в кількості 1,5 т. визнана постачальником, за що повернені раніше одержані ним гроші від покупця.

Фактична собівартість виробництва 1 т картоплі склала в підприємства «А» 500 грн, договірна ціна за 1 т картоплі без ПДВ - 1000 грн.

Зазначені операції відобразити у вигляді бухгалтерських проведеннь в таблиці 4.12.

Таблиця 4.12 Господарські операції з обліку операцій за виданими авансами та претензіями

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Кількість, т	Сума, грн
		дебет	кредит		
1	2	3	4	5	6
Підприємство «Б» (покупець)					
1	Проведена попередня оплата рахунка підприємства «А»				
2	Відображений податковий кредит з ПДВ				
3	Оприбуткована фактично одержана картопля: -на суму вартості картоплі				
4	- на суму ПДВ				
5	Списана нестача картоплі в межах природних втрат (з ПДВ)				
6	Відображено взаємозалік заборгованостей по фактично отриманій картоплі та списаній в межах норм природних втрат				
7	Списана нестача картоплі понад норм природних втрат з вини підприємства «А» (з ПДВ)				
8	Оплачена підприємством «А» претензійна сума з нестачі картоплі				
9	Відкориговано методом «сторно» сума податкового кредиту з ПДВ				
Підприємством «А» (продавець)					
1	Надійшла на поточний рахунок попередня оплата за картоплю				
2	Відображена сума податкових зобов'язань з ПДВ				
3	Відображено продаж картоплі за договірною вартістю				
4	Відображені розрахунки за податковими зобов'язаннями після відвантаження картоплі				
5	Відображено взаємозалік заборгованостей				
6	Відвантажена продукція підприємству «Б» за фактичною собівартістю				

1	2	3	4	5	6
7	Відображена недостача реалізованої картоплі за договірною ціною з вини осіб, які завантажували її у вагон (з ПДВ) (методом «сторно»)				
	Відкориговано суму ПДВ методом сторно				
8	Перераховано з поточного рахунка на користь підприємства «Б» відшкодування нестачі картоплі				
9	Відображена нестача картоплі за фактичною собівартістю (методом «сторно»)				

Завдання 4.12

СТОВ «Золотий колос» за договором купівлі-продажу оплатило партію продуктів харчування на загальну суму 6000,00 грн. (в тому числі ПДВ 20 % — 1000 грн.). При прийманні товару було виявлено, що частина продуктів харчування має строк давності, що минув. Загальна вартість прострочених продуктів становить 390,00 грн (в тому числі ПДВ 20 % — 65,00 грн).

Прострочені продукти харчування повернено постачальнику, який, в свою чергу, повернув на поточний рахунок покупця їх вартість і виписав розрахунок коригування суми ПДВ.

На рахунках бухгалтерського обліку зазначені операції відображено наступним чином (табл. 4.13)

Таблиця 4.13 Господарські операції з обліку операцій за виданими авансами та претензіями

Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
27.10	1. Перерахована попередня оплата партії продуктів харчування			
27.10	2. Відображена сума податкового кредиту з ПДВ			
29.10	3. Оприбутковано продукти харчування належної якості			
29.10	4. Списана сума раніше відображеного податкового кредиту з ПДВ			
29.10	5. Пред'явлена претензія постачальнику			
29.10	6. Відображено взаємозалік заборгованостей			
29.11	7. Відкориговано податковий кредит з ПДВ (методом «червоне сторно», на підставі виписаного постачальником розрахунку коригування до податкової накладної)			
01.11	8. Отримано грошові кошти від постачальника в рахунок погашення заборгованості по претензії			

Завдання 4.13

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 4.14)

Таблиця 4.14 **Основні бухгалтерські проведення з обліку розрахунків за авансами виданими**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Видано аванси постачальникам та підрядникам: - готівкою з каси		
2	- перераховано з поточного рахунка в національній валюті		
3	- перераховано з поточного рахунка в іноземній валюті		
4	- оплачено чеками з розрахункових чекових книжок		
5	- підзвітними особами		
6	- за рахунок короткострокового кредиту банку		
7	- за рахунок довгострокового кредиту банку		
8	Повернені постачальниками та підрядниками невикористані суми авансів зараховані: - у касу		
9	- на поточний рахунок у національній валюті		
10	- на поточний рахунок в іноземній валюті		
11	Залік сум за одержані від постачальників ТМЦ і прийняті від підрядників виконані роботи за попередньо виданими авансами		
12	Списана прострочена заборгованість за раніше перерахованими авансами, термін позовної давності якої минув		

Завдання 4.14

Вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи за наведеними господарськими операціями (табл. 4.15)

Таблиця 4.15 **Господарські операції з обліку штрафних санкцій**

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	Згідно договору нараховано пеню за несвоєчасну оплату орендних платежів				1340
2	На поточний рахунок надійшли грошові кошти в погашення пені				1340

4.4. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ВІДШКОДУВАННЯМ ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей (постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. №116)

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства

фінансів України від 30.11.1999р. № 291)

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)

Таблиця 4.16 Дебіторська заборгованість за завдані збитки СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липня 20__ р.

№ п/п	Дебітори	Сума, грн
1	касир Чернобай Г.П.	12,50
2	Шворак Ю.М.	148,00
	Всього	160,50

Завдання 4.15

Під час проведення інвентаризації у СТОВ «Золотий колос» виявлено недостачу мінеральних добрив, що зберігаються на складі, у кількості 380 кг (за ціною 2 грн за 1 кг) на суму 760 грн. (без урахування ПДВ).

За нормами природні втрати добрив склали 25 кг на суму 50 грн. Недостача – 355 кг на суму 710 грн, сума ПДВ – 142 грн (710 x 20%).

З комірником, винним у недостачі, договір про повну матеріальну відповідальність укладено.

Таблиця 4.17 Господарські операції з обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	2	3	4	5	6
1	Списано недостачу добрив в межах норм природних втрат при зберіганні (25 кг)	Порівняльна відомість результатів інвентаризації			
2	Списано недостачу добрив понад норми природних втрат на витрати звітного періоду (355 кг)				
3	Відкориговано податковий кредит з ПДВ за недостачею методом «червоне сторно»				
4	Списано відкоригований податковий кредит на витрати операційної діяльності				
5	Відображено суму недостачі добрив понад норми природних втрат в позабалансовому обліку				
6	Віднесено суму недостачі на винну особу а) для відшкодування збитку підприємству б) до перерахування в бюджет	Бухгалтерська довідка на основі заяви працівника про визнання вини і згоди відшкодувати			
7	Списано з позабалансового обліку суму недостачі				
8	Відшкодовано суму збитку винною особою: а) за її заявою утримано із заробітної плати	Розрахунково-платіжна відомість			

Продовж. табл. 4.17

1	2	3	4	5	6
	б) відшкодовано винною особою коштами в касу	ПКО			
9	Перераховано в бюджет різницю між сумою збитку за розрахунком та сумою фактично заподіяного підприємству збитку	Платіжне доручення			
10	Списано доходи та витрати на фінансовий результат	Бухгалтерська довідка			

Завдання 4.16

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями та первинні документи в таблиці 4.18.

Таблиця 4.18 Господарські операції з обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків СТОВ «Золотий колос» за липень 20__ року

Дата	Документ	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
			Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6
14		У результаті інвентаризації виявлено нестачу 100 кг бензину АИ-92			980,00
		Відкориговано методом сторно суму податкового кредиту з ПДВ			196,00
		Списано на витрати суму податкового кредиту з ПДВ			196,00
		Нараховано суму до відшкодування винною особою			2489,20
		Відображено суму, що підлягає сплаті в бюджет			1313,20
28		Внесено кошти в касу винною особою за відшкодування завданих збитків			2489,20

4.5. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА НАРАХОВАНИМИ ДОХОДАМИ ТА ІНШИМИ ДЕБІТОРАМИ

Завдання 4.17

СТОВ «Золотий колос» уклало договір купівлі-продажу партії товару на умовах розстрочки платежу. Вартість партії товару складає 5400,00 грн (в тому числі ПДВ 20 % — 900,00 грн). Відповідно до договору, до отримання товару підприємство-покупець зобов'язане перерахувати першочерговий внесок у розмірі 25 % його вартості, тобто 1350,00 грн (в тому числі ПДВ 20 % — 225,00 грн). Першочерговий внесок перерахований 26.07.20XX р. Товар відвантажений покупцю 27.07.20XX г. За розстрочку платежу щомісячно нараховують проценти в суму 279,00 грн. (в тому числі ПДВ 20 % — 46,50

грн). Остаточний розрахунок за відвантажений товар відповідно до умов договору буде проведений через три місяці від дня відвантаження. Собівартість товару 3000,00 грн.

На рахунках бухгалтерського обліку зазначені операції відображено наступним чином (табл. 4.19)

Таблиця 4.19 Господарські операції з обліку розрахунків за нарахованими доходами

Первинний документ	Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6
	26.07.	1. Отримано частину оплати за товар від покупця			
	26.07.	2. Нарахована сума податкового зобов'язання з ПДВ			
	27.07.	3. Відвантажена партія товару покупцю і відображено дохід від реалізації			
	27.07.	4. Нарахована сума податкового зобов'язання з ПДВ			
	27.07.	5. Списана сума податкового зобов'язання з ПДВ			
	27.07.	6. Списана собівартість реалізованого товару			
	27.07.	7. Сформовано фінансовий результат: — на фінансовий результат списана собівартість реалізованого товару; — на фінансовий результат списано дохід від реалізації товару			
	27.07.	8. Відображено взаємозалік заборгованостей			
	31.08.	9. Відображена сума нарахованих і належних до отримання процентів			
	31.08.	10. Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ			
	31.08.	11. Списано дохід від нарахованих процентів на фінансовий результат			
Проводки, аналогічні проводкам 9 — 11, проводяться також 30.09. і 27.10.					
	27.10.	12. Отримана оплата від покупця: — у сумі непогашеної заборгованості за товар; — у сумі процентів			

Завдання 4.19

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 4.20)

Таблиця 4.20 Господарські операції з обліку розрахунків за нарахованими доходами

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	Нараховано проценти за розстрочку платежу покупцеві				279
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ				
3	Списано дохід за нарахованими процентами на фінансовий результат				
4	Отримано на поточний рахунок проценти за розстрочку				

Завдання 4.20

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 4.21)

Таблиця 4.21 Господарські операції з обліку розрахунків за нарахованими доходами

Пор. №	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Нараховані дивіденди			58000,00
2	Зараховані дивіденди на поточний рахунок			10000,00
3	Оприбуткована готова сільськогосподарська продукція, що отримана у вигляді дивідендів			40000,00
4	Відображено податковий кредит за ПДВ			8000,00

Завдання 4.21

СТОВ «Золотий колос» за договором позики видає своєму працівникові довгостроковий безвідсотковий кредит. Сума позики 15000,00 грн. Позику буде погашатися 7 числа кожного місяця шляхом утримання із заробітної плати працівника по 250,00 грн.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 4.22)

Таблиця 4.22 Господарські операції з обліку розрахунків з іншими дебіторами

Пор. №	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	07.05. п.р. Довгострокову позику видано працівникові з каси				
2	07.06. Частина заборгованості по позиці утримана із заробітної плати працівника				
3	30.06. На дату балансу частина довгострокової дебіторської заборгованості переведена до складу поточної				
4	07.07; 07.08; 07.09. Із заробітної плати працівника утримана сума чергового платежу в погашення заборгованості по позиці				
5	30.09. Наступна частина довгострокової дебіторської заборгованості, які підлягає погашенню протягом 12 місяців переведена до складу поточної				
	аналог 5 щоквартально перед складанням кварт. фін звітності				

Контрольні питання

1. Строки відрядження
2. Документальне оформлення відряджень
3. Витрати на проїзд та проживання, добові
4. Подання Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт
5. Бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами
6. Порядок розрахунку та облік відшкодування нестачі винною особою
7. Облік розрахунків з покупцями та замовниками
8. Термін позовної давності
9. Облік розрахунків за претензіями
10. Облік розрахунків за виданими авансами
11. Проценти, роялті, дивіденди. Облік розрахунків за нарахованими доходами
12. Облік резерву сумнівних боргів
13. Облік розрахунків з різними дебіторами
14. Характеристика рахунків 18, 36, 37, 38 та їх субрахунків відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків

Тестові завдання

1. В якому Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку викладено методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості:

- 1) НП(С)БО 7;
- 2) НП(С)БО 9;
- 3) НП(С)БО 10;
- 4) НП(С)БО 20.

2. Погашення дебіторської заборгованості грошовими коштами відображається таким записом:

- 1) Д-т 30 — К-т 36;
- 2) Д-т 63 — К-т 30;
- 3) Д-т 63 — К-т 36;
- 4) Д-т 36 — К-т 70.

3. Видача грошових коштів із каси підзвітній особі відображається таким записом:

- 1) Д-т 30 — К-т 372;
- 2) Д-т 372 — К-т 31;
- 3) Д-т 372 — К-т 30;
- 4) Д-т 375 — К-т 30.

4. Розрахунки за штрафами, пенями та неустойками, які стягуються з постачальників та замовників за невиконання договірних зобов'язань, у бухгалтерському обліку відображають такими записами:

- 1) Д-т 374 — К-т 715;
- 2) Д-т 373 — К-т 732;
- 3) Д-т 375 — Д-т 716;
- 4) Д-т 715 — К-т 791.

5. Яким записом відображається оприбуткування запасних частин придбаних підзвітною особою?

- 1) Д-т 205 К-т 375;
- 2) Д-т 372 К-т 301;
- 3) Д-т 271 К-т 372;
- 4) Д-т 207 К-т 372.

6. Яким бухгалтерським записом відображається безготівкове отримання коштів від покупців за реалізовану без попередньої оплати продукцію?

- 1) Д-т 301 Кт 361;
- 2) Д-т 311 Кт 631;
- 3) Д-т 361 Кт 311;
- 4) Д-т 311 Кт 361.

7. Який рахунок дебетується при перерахуванні попередньої оплати постачальникові за матеріалів?

- 1) 311;
- 2) 371;
- 3) 36;
- 4) 20.

8. Яким бухгалтерським записом відображаються витрати на відрядження працівників відділу збуту підприємства?

- 1) Д-т 93 К-т 371;
- 2) Д-т 92 К-т 375;
- 3) Д-т 93 К-т 372;
- 4) Д-т 791 К-т 93.

9. Що означає бухгалтерський запис Д-т 944 К-т 38 ?

- 1) створення резерву сумнівних та безнадійних боргів;
- 2) списання безнадійних боргів;
- 3) акумулявання всіх сумнівних боргів на одному рахунку;
- 4) зменшення резерву безнадійних боргів в результаті зміни фінансового стану дебіторів.

10. Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, щодо якої існує невпевненість в її погашенні, заборгованість визнається як

- 1) сумнівна;
- 2) довгострокова;
- 3) поточна;
- 4) безнадійна.

11. Сума дебіторської заборгованості, яка не виникає у процесі нормального операційного циклу і буде погашена після 12 місяців з дати балансу, класифікується як:

- 1) сумнівна;
- 2) поточна;
- 3) довгострокова;
- 4) безнадійна.

12. Будь-яка дебіторська заборгованість визнається:

- 1) частиною власного капіталу;
- 2) зобов'язанням;
- 3) доходом;
- 4) активом.

13. Кредитове сальдо субрахунку 372 «Розрахунки з підзвітними особами» відображає:

- 1) суму заборгованості підзвітних осіб підприємству;
- 2) суму перевитрат підзвітних осіб;
- 3) суму платежів, які надійшли на рахунок підприємству;
- 4) суму, що підлягає поверненню підзвітною особою до каси підприємства.

14. Запис Дт 373 Кт 731 має економічний зміст:

- 1) нараховано суму дивідендів до отримання;
- 2) визнано доходи від утримання облігацій;
- 3) здійснено до оцінку боргових цінних паперів;
- 4) здійснено уцінку боргових цінних паперів.

15. Сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу це:

- 1) поточна дебіторська заборгованість;
- 2) сумнівна дебіторська заборгованість;
- 3) товарна дебіторська заборгованість;
- 4) довгострокова дебіторська заборгованість.

16. Який з принципів бухгалтерського обліку порушується внаслідок не нарахування резерву сумнівних боргів:

- 1) обачності;
- 2) автономності;
- 3) безперервності;
- 4) єдиного грошового вимірника.

17. У разі відшкодування винною особою збитків від нестачі шляхом внесення коштів у касу виконується запис:

- 1) Дт 30 Кт 375;
- 2) Дт 30 Кт 373;
- 3) Дт 30 Кт 374;
- 4) Дт 375 Кт 716.

18. При списанні безнадійної дебіторської заборгованості покупців за рахунок резерву сумнівних боргів виконується запис:

- 1) Дт 38 Кт 36;
- 2) Дт 36 Кт 38;
- 3) Дт 90 Кт 36;
- 4) Дт 79 Кт 36.

ТЕМА 5. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах (наказ Міністерства аграрної політики України від 21.12.07 р. № 929)
2. НП(С)БО 9 «Запаси» (наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246)
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів (наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007р. № 2)
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
6. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Матеріали для виконання завдання

1. Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей ВЗСГ-1
2. Лімітно-забірна картка на отримання запасних частин ВЗСГ-2
3. Акт про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин ВЗСГ-3
4. Акт витрати насіння і садивного матеріалу ВЗСГ-4
5. Акт на списання виробничого та господарського інвентарю ВЗСГ-5
6. Відомість дефектів на ремонт машини ВЗСГ-6
7. Товарна накладна ВЗСГ-7
8. Накладна (внутрігосподарського призначення) ВЗСГ-8
9. Відомість витрати кормів ВЗСГ-9
10. Книга складського обліку ВЗСГ-10
11. Журнал-ордер 5 А с.-г.
12. Головна книга

Завдання 5.1

У жовтні 20__ року СТОВ «Золотий колос» придбало виробничі запаси, для доставки яких використовувало сторонній автотранспорт. Вартість придбаних виробничих запасів склала 13600,00 грн без ПДВ, сума, яку сплачено за доставку неплатнику ПДВ - 1 500,00 грн.

Дані бухгалтерського обліку за залишками запасів і ТЗВ на початок місяця, про їх рух за місяць та залишки на кінець місяця наведено в табл. 5.1. Визначити середній відсоток ТЗВ, суму ТЗВ, що підлягає списанню за місяць та залишок на кінець місяця.

Таблиця 5.1 Дані про залишки та рух запасів і ТЗВ (грн)

№ п/п	Зміст господарської операції	Вартість запасів	ТЗВ
1	Залишок на 01.10.20__ р.	4 300,00	400,00
2	Надійшло за жовтень 20__ року	13 600,00	1 500,00
3	Вибуло за жовтень 20__ року. 3 них відпущено:	11 400,00	
	- у виробництво	10 100,00	
	- реалізовано на сторону	1 300,00	
4	Залишок на 01.11.20__ р.		

Для розподілу ТЗВ за жовтень визначимо середній відсоток ТЗВ за формулою, наведеною в П(С)БО 9 «Запаси»:

Середній відсоток ТЗВ =

Сума ТЗВ, що відноситься до вибулих запасів, буде дорівнювати:

1) за запасами, відпущеними у виробництво:

2) за запасами, реалізованими на сторону:

Завдання 5.2

Вищенаведені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 5.2)

Таблиця 5.2 Господарські операції з обліку придбання та використання запасів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Отримано від постачальника виробничі запаси			
2	Відображено податковий кредит з ПДВ			
3	Отримано послуги транспортної організації (неплатника ПДВ)			
4	Перераховано:			
	- постачальникові виробничих запасів - транспортній організації			
5	Відпущено виробничі запаси у виробництво			

1	2	3	4	5
6	Реалізовано виробничі запаси на сторону та відображено: - дохід від реалізації запасів			2100,00
	- податкові зобов'язання з ПДВ			
	- собівартість реалізованих виробничих запасів			
7	У кінці місяця розподілено ТЗВ, що припадають на запаси, які: - вибули у виробництво			
	- реалізовані на сторону			

Завдання 5.3

Провести розподіл транспортно-заготівельних витрат та визначити їх залишок на кінець місяця.

Вихідні дані і розрахунки наведено в таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 Розрахунок транспортно-заготівельних витрат

Показники	Залишок на поч., грн	Надійшло за місяць, грн	Вибуло без ТЗВ, грн	У т.ч. на вир-во		ТЗВ на запаси, що вибули, грн	У т.ч. на вир-во		Залишок на кін., грн
				прод-ї Х	прод-ї У		прод-ї Х	прод-ї У	
Запаси А	947,27	8720,06	4599,34	2052,6	2546,74				
Запаси Б	2905,9	15073,57	13217,59	4806,4	8411,19				
Запаси В	934,29	9449,79	8937,3	3809,34	5127,96				
Запаси Г	273,18	1978,87	1649,68	1649,68	0				
Всього запасів	5060,64	35222,29	28403,91	12318,02	16085,89				
ТЗВ	168	2900	-	-	-				

Завдання 5.4

Скласти Накладну № 745 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСГ-8) від 15 числа звітнього місяця 20__ р. за наведеними даними.

Надійшло на склад нафтопродуктів (завідуюча Чернова Л.С.) тверде паливо — дрова 5 м³, яке оцінено за справедливою вартістю 45 грн. за 1 м³ від ліквідації лазні.

Відпустив завідуючий господарством Волков А.С. Дрова перевезені вантажним автомобілем ХАЗ 45-05, водій Снісаренко А.Н.

Завдання 5.5

Скласти Лімітно-забірну картку № 127 на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) за наведеними даними.

З нафтоскладу (завідуюча Чернова Л.С.) для заправки автомобіля ХАЗ 45-05 (водій Снісаренко А.Н.) з дозволу директора Торяник Л.Л. і головного бухгалтера Кальницької Г.П. видано такі паливно-мастильні матеріали:

Таблиця 5.4 Вихідні дані для складання лімітно-забірної картки

Дата	Дизельне паливо, кг	Дизельне масло, кг	Дата	Дизельне паливо, кг	Дизельне масло, кг
1.	50	10	2.	50	
3.	50		4.	40	
5.	60		6.	70	10
8.	50		9.	40	
10.	45		11.	60	
12.	50	8	13.	30	
15.	40		16.	60	
17.	55		18.	70	12
19.	30		20.	45	
2.	30		23.	48	
24.	50		25.	60	
26.	50		27.	20	
29.	10		30.	30	
Разом				1193	40

Водію Снісаренко А.Н. для автомобіля ХАЗ 45-05 на зимовий період встановлено ліміт;

- дизельного палива — 1100 кг;
- дизельного масла — 50 кг.

Завдання 5.6

Скласти Акт № 6 приймання грубих і соковитих кормів від 31 серпня 20__ р. за наведеними даними.

Директором Торяник Л. Д. призначено комісію в складі головного агронома Перепелиці О.Ф., головного зоотехніка Вакуленко М.М. і бухгалтера матеріального відділу Чорнобай Г.П. на приймання грубих і соковитих кормів.

31 серпня 200_ р. комісія прийняла грубі корми — солому озимої пшениці на полі № 3 рослинницької бригади.

Роботи з скиртування соломи провадились під керівництвом бригадира рослинницької бригади Шевченко В.І. Солома озимої пшениці з площі 200 га складена в три плосковерхі скирти за такими замірами (табл. 5.5).

Таблиця 5.5 Вихідні дані для складання акта приймання грубих і соковитих кормів

Номер скирти	Назва кормів	Довжина, м	Ширина, м	Перекидка, м
1	Солома озимої пшениці	15	6	12
2	Солома озимої пшениці	20	4	10
3	Солома озимої пшениці	17	6	12

Солому на відповідальне зберігання прийняв фуражир Писаренко Ю.І. Маса 1 м³ соломи — 50 кг.

Планова собівартість 1 ц соломи пшениці — 3 грн.

Схема розташування скирт додається до акта приймання грубих і соковитих кормів.

Об'єм скирт залежно від конфігурації визначають за формулами:

1) кругловерхі високі (висота більша за ширину):

$$O_c = (0,52П - 0,46Ш) \cdot Ш \cdot Д;$$

2) кругловерхі середньої висоти та низькі:

$$O_c = (0,52П - 0,44Ш) \cdot Ш \cdot Д;$$

3) плосковерхі усіх розмірів:

$$O_c = (0,56П - 0,55Ш) \cdot Ш \cdot Д;$$

4) гостроверхі (шатрові):

$$O_c = 0,25 \cdot П \cdot Ш \cdot Д$$

де O_c — об'єм скирти, m^3 ;

П — перекидка, м; Ш — ширина, м; Д — довжина, м.

При складанні акта (ф. № 92) необхідно з'ясувати порядок визначення маси $1 m^3$ або маси спресованих у тюки соломи чи сіна.

Завдання 5.7

Скласти Акт № 26 про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин (ф. № ВЗСГ-3).

Комісія в складі головного агронома Перепелиці О.Ф., бухгалтера матеріального відділу Чорнобай Г.П. провела списання використаних мінеральних добрив і засобів захисту рослин під урожай поточного року з підзвіту бригадира рослинницької бригади Шевченко В.І.

Призначення і спосіб внесення добрив — основне, внесено перший раз на незрошуваних землях. До акта додаються лімітно-забірні картки за № 186, 193, 199, 205 на отримання матеріальних цінностей, за якими здійснювалась доставка добрив і засобів захисту рослин зі складу до місць використання.

Таблиця 5.6 Вихідні дані для складання акта про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин

Назва добрив, засобів захисту рослин	Відсоток діючої речовини	Одиниця вимірювання	Номер поля, назва культури								
			Підживлення озимої пшениці			Під сівбу цукрового буряка			Під сівбу соняшника		
			внесено на площу, га	кількість (фізична маса), кг	в перерахунку на діючу речовину	внесено на площу, га	кількість (фізична маса), кг	в перерахунку на діючу речовину	внесено на площу, га	кількість (фізична маса), кг	в перерахунку на діючу речовину
Аміачна селітра	34,5	кг	200	9033	3116,4	—	—	—	—	—	—
Суперфосфат	19,5	кг	—	—	—	150	8305	1619	—	—	—
Амофос	11,7	кг	—	-	—	—	—	—	100	4509	527,5
Протруювачі:											
Фурадан	х	л	х		х	х	х	х	100	37,5	х
Вітавак	х	л	200	14,1	х	150	76,5	х	х	х	х

Завдання 5.8

Скласти Накладну № 726 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСГ-8) від 25 серпня 20__ р. за наведеними даними.

Відпущено після сортування з центрального току зерновідходів 32100 кг на фуражний склад (завідуючий Писаренко Ю.І.) з дозволу керівника підприємства Торяника Л.Д. і головного бухгалтера Кальницької Г.П.

Перевезення здійснювалось трактором МТЗ-80 трактористом Поляковим І.Г. на відстань 2 км.

Планова собівартість 1 т/км з надання послуг транспортних робіт тракторами — 12 грн. Планова собівартість 1 ц зерновідходів — 6 грн.

Завдання 5.9

Записати в Книгу (картки) складської обліку залишки матеріалів, палива, будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення на 1-ше число звітного місяця (табл. 5.7).

Таблиця 5.7 Залишки запасів СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липень 20__ року
СУБРАХУНОК 203 «ПАЛИВО»

Вид запасів	Матеріально відповідальна особа	Код	Ціна, грн	Кількість, кг	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
Бензин А-76	Чернова Л.С.		9,50	1203,00	11428,50
Бензин АИ-92	Чернова Л.С.		9,80	1332,00	13053,60
Дизельне паливо	Чернова Л.С.		9,75	1438,00	14020,50
Дизельне масло МС-20	Чернова Л.С.		12,00	708,00	8496,00
Моторне масло АС-8	Чернова Л.С.		10,00	20,00	200,00
Тверде паливо: вугілля	Чернова Л.С.		5,00	37000,00	185000,00
Разом					232198,60
Бензин А-76	Водії вантажних автомобілів		9,50	3790	36005,00
Дизельне паливо	Трактористи машиністи		9,75	13 803	134579,25
Всього					402782,85
СУБРАХУНОК 205 «БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ»					
Лісоматеріал твердої породи (дуб), м3	Павлов О.І.		435,00	13,30	5785,50
Лісоматеріал м'якої породи (сосна), м3	Павлов О.І.		360,00	8,40	3024,00
Жерді, м3	Павлов О.І.		300,00	35,00	10500,00
Руберойд, рул	Павлов О.І.		98,00	244,00	23912,00
Цемент кг	Павлов О.І.		5,00	5000,00	25000,00
Цегла червона, тис. шт	Павлов О.І.		950,00	40,00	38000,00
Шифер восьми хвильовий, шт	Павлов О.І.		75,00	500,00	37500,00
Цвяхи, кг	Павлов О.І.		15,00	100,00	1500,00
Разом					145221,50

1	2	3	4	5	6
СУБРАХУНОК 207 «ЗАПАСНІ ЧАСТИНИ»					
Запасні частини до:					
- тракторів	Павлов О.І.				18341,50
- зернових комбайнів	Павлов О.І.				7438,45
- вантажних автомобілів	Павлов О.І.				12321,15
- обладнання РММ	Павлов О.І.				865,00
Акумулятори	Павлов О.І.				2500,00
Разом					41466,10
СУБРАХУНОК 208 «МАТЕРІАЛИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»					
Корми:					
Гичка цукрового буряка	Шевченко В.І.		0,07	140000,00	9800,00
Кошки соняшника	Шевченко В.І.		0,20	2000,00	400,00
Овес	Шевченко В.І.		0,90	3560,00	3204,00
Інші корми	Шевченко В.І.				10300,00
Разом					23704,00
Насіння та садивний матеріал:					
Соняшник	Шевченко В.І.		2,00	2500	5000,00
Цукровий буряк	Шевченко В.І.		28,00	3750	105000,00
Разом					110000,00
Добрива:					
Аміачна селітра			8,00	26450	211600,00
Суперфосфат	Шевченко В.І.		9,00	24300	218700,00
Амофос	Шевченко В.І.		8,20	9680	79376,00
Разом					509676,00
Засоби захисту рослин (протруювачі):					
Вітавак	Шевченко В.І.		81,00	251	20331,00
Фурадан	Шевченко В.І.		65,00	120	7800,00
Разом					28131,00
Медикаменти	Шевченко В.І.				13435,00
Разом по 208					684946,00
ВСЬОГО ПО РАХУНКУ 20 ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ					1274416,45

Завдання 5.10

1. Зробити записи в Книгу (картки) складського обліку на підставі складених первинних документів і поданих у табл. 5.8 – 5.12 господарських операцій, підбити підсумки в Книзі (картках) складського обліку.

2. Скласти звіт про рух матеріальних цінностей (ф. № 121) по рахунку 20 «Виробничі запаси». При відпуску запасів у виробництво, продаж та інше вибуття.

3. Визначити кореспонденцію рахунків на підставі поданих у табл. 5.8 – 5.12 господарських операцій, закодувати первинні документи і реєстр господарських операцій.

4. Підсумкові дані залишків на кінець звітної періоду про рух матеріальних цінностей записати в одному із варіантів Сальдової відомості;

5. Дані про наявність і рух матеріальних цінностей у грошовому вираженні за місцями зберігання (матеріально відповідальними особами) в розрізі синтетичних рахунків (субрахунків) записати до Журналу-ордера № 5 А с.-г., який об'єднано з відомістю.

6. Кредитові обороти по синтетичних рахунках (субрахунках) з обліку виробничих запасів з Журналу-ордера № 5 А с.-г. перенести в Головну книгу.

7. За наведеними господарськими операціями в таблиці 5.8 – 5.12 виконати завдання в автоматизованій формі.

Таблиця 5.8 Господарські операції з обліку паливно-мастильних матеріалів СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20 року

№	Зміст господарської операції	Ціна	К-ть	Сума	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Товарно-транспортні накладні № 30934, 30880, 30333, 30566, 30150</i> Від Миколаївської нафтобази № 2 надійшло на склад нафтопродуктів дизельне паливо	9,75	10642			
	<i>Податкові накладні № 74, 84, 88, 91, 95</i> Податок на додану вартість (оприбуткуванню запасів передувала оплата)	20%				
2	<i>Товарно-транспортні накладні № 29177, 29300, 29404, 29514, 29912, 29782, 29840</i> Від Миколаївської нафтобази № 2 надійшов бензин А-76 на склад нафтопродуктів (надходження палива перша подія)	9,50	10613			
	<i>Податкові накладні № 100, 118, 125, 126, 131, 135, 139</i> Податок на додану вартість	20%				
3	<i>Порівнювальна відомість</i> від 1 числа У результаті інвентаризації виявлено нестачу 100 кг бензину АИ-92	9,80	100			
4	<i>Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) № 128 від 18 числа звітної місяця 20__р.</i> Відпущено з нафтоскладу і використано в ремонтній майстерні мастильні матеріали:					
	дизельне масло МС-20 для заміни при поточному ремонті трактора Т-150 інвентарний №5	12,00	20			
	дизельне масло МС-20 для заміни при поточному ремонті трактора Т-74 інвентарний № 10	12,00	15			
	моторне масло АС-8 для заміни в автомобілі ГАЗ-53 інвентарний № 15 при поточному ремонті	10,00	10			
	Разом					

1	2	3	4	5	6	7
5	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) № 129 від 16 числа звітнього місяця 200_р. Подорожні листки вантажного автомобіля ф. № 2 серії 10007 Списано бензин А-76 з підзвіту водіїв на роботу вантажного автотранспорту (паливо в баках транспортних засобів)	9,50	3790			
6	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) № 130 від 23 числа звітнього місяця 200_р. Облікові листи тракториста-машиніста (сільгоспоблік, ф. № 67) № 125-137 Списано дизельне паливо з підзвіту трактористів-машиністів на виконання польових робіт (паливо в баках транспортних засобів) під:					
	- озиму пшеницю	9,75	2210			
	- соняшник	9,75	1871			
	- цукровий буряк	9,75	6597			
	Разом		10678			
7	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) № 131, від 23 числа звітнього місяця 20__р. Подорожній лист трактора № 0311 Списано дизельне паливо з підзвіту тракториста Прокопенка Л.В. на транспорті роботи тракторного парку	9,75	25			
	Списано дизельне паливо з підзвіту інших трактористів на транспортні роботи тракторного парку	9,75	3100			
	Разом					
8	Звіт про використання коштів (ф. № 996) № 55 від 5 числа звітнього місяця 20__р. Накладна № 351 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСГ-8) від 5 числа звітнього місяця Оприбутковано від підзвітної особи Різніченка В.М. бензин АИ-92	9,85	170			
	Податкова накладна № 130 Податок на додану вартість					
	Разом					
9	Лімітно-забірна картка (форма № ВЗСГ-1) № 127 від 24 числа звітнього місяця 20_р. Подорожній листок службового легкового автомобілі(ф. № 3 авто) № 19010 від 15 числа звітнього місяця 20_р. Списано бензин АИ-92 на утримання легкового автотранспорту обслуговуючого:					
	головного агронома	9,80	40			
	керівника господарства	9,80	452			
	Разом		492			

1	2	3	4	5	6	7
10	Накладна № 352 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСТ-8) від 19 числа звітнього місяця 20__ р. Звіт про використання коштів (ф. № 996) № 60 від 19 числа звітнього місяця 20__ р. Надійшов бензин АИ-92 через підзвітну особу Різніченко В.М., вартість якого сплачена із підзвітних сум без ПДВ	9,85	200			
	Податкова накладна № 140 Відображено суму податкового кредиту з ПДВ					
10	Разом					
11	Накладна № 356 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСТ-8) від 7 числа звітнього місяця 20__ р. Оприбутковано відпрацьоване масло МС-20 при списанні трактора МТЗ-80 інвентарний № 3250	12,00	25			
12	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСТ-1) № 133 від 25 числа звітнього місяця 20__ р. Відпущено і витрачено на роботу сушарки для сушіння зерна озимої пшениці дизельне паливо	9,75	1503			
13	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСТ-1) № 134 від 26 числа звітнього місяця 20__ р. Відпущено з нафтоскладу і використано дизельне паливо на роботу олійниці	9,75	505			
14	Надійшло на склад нафтопродуктів (завідуюча Чернова Л.С.) тверде паливо — дрова від ліквідації лазні.	45	5			
15	З нафтоскладу (завідуюча Чернова Л.С.) для заправки автомобіля ХАЗ 45-05 (водій Снісаренко А.Н.) видано					
	дизельне паливо	9,75	1193			
	дизельне масло	12,00	40			

**Таблиця 5.9 Господарські операції з обліку будівельних матеріалів СТОВ
«Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року**

№	Зміст господарської операції	Ціна	К-ть	Сума	Дебет	Кредит
1	<i>Рахунок фактура ф. 135 від 14 числа звітнього місяця 20__ р. Товарно-транспортна накладна № 1748 від 15 числа звітнього місяця 20__ р. Скрипаївського лісгоспу</i> Надійшли на центральний склад будівельних матеріалів (зав. складом Павлов О.І.): - лісоматеріал твердої породи (дуб), м3	435,00	13,3			
	лісоматеріали м'якої породи (сосна), м3	360,00	5,1			
	Разом					
	Податкова накладна № 152 від 15.06 Податок на додану вартість					
	Всього					
2	Лімітно-забірна картка № 134 на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) від 31 числа звітнього місяця 20__ р. Відпущено зі складу будівельних матеріалів лісоматеріал твердої породи для поточного ремонту крівлі, м3:					
	будинку тваринництва	435,00	3,4			
	будинку польового стану	435,00	1,36			
	центральної контори	435,00	0,72			
	телятника	435,00	0,5			
	ремонту споруди для забою тварин	435,00	0,7			
<i>Разом</i>						
3	<i>Накладна № 366 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСГ-8) від 6 числа звітнього місяця 20__ р.</i> Надійшли на склад будматеріалів від ліквідації будівлі (лазні) цегла-бій, тис. т.	400,00	14,9			
4	Лімітно-забірна картка № 135 на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) від 29 числа звітнього місяця 20__ р. Відпущено зі складу будматеріалів на поточний ремонт корівника і використано:					
	шифер восьмихвильовий, т.	75,00	200			
	рубероїд, рул.	98,00	40			
	лісоматеріал м'якої породи, м3	360,00	2,1			
	цемент, кг	5,00	938			
	цвяхи, кг	15,00	32			
<i>Разом</i>						
5	Лімітно-забірні картки № 139, 140, 141 на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) від 29 числа звітнього місяця 20__ р. Відпущено зі складу будматеріалів і використано шифер восьмихвильовий на поточний ремонт, т.:					
	- свинарника	75,00	103			
	- РММ	75,00	4			
	- олійниці	75,00	15			
	<i>Разом</i>					

**Таблиця 5.10 Господарські операції з обліку запасних частин СТОВ
«Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року**

№	Зміст господарської операції	Сума	Дебет	Кредит
1	2	5	6	7
1	<i>Товарно-транспортна накладна № 1825 від 8 числа звітнього місяця 20__р. Надійшли від бази матеріально-технічного забезпечення м. Миколаїв запасні частини (зав. складом Бойко Т.І.) до:</i>			
	- тракторів	677,00		
	- зернових комбайнів	1816,00		
	- вантажних автомобілів	1384,00		
	- трансформаторів для електромережі	173,00		
	Разом	4050,00		
	<i>Податкова накладна № 154 Відображено суму податкового кредиту з ПДВ</i>	810,00		
Всього	4860,00			
2	<i>Лімітно-забірні картки № 136, 137, 138, 142, 144 на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) від 30 числа звітнього місяця 20__р. Відпущено з центрального складу і витрачено запасні частини у РММ:</i>			
	- на поточний ремонт трактора Т-150	114,00		
	- на поточний ремонт автомобіля ГАЗ-53	143,00		
	- на капітальний ремонт трактора Т-74	88,00		
	- на ремонт обладнання	106,00		
Разом	451,00			
3	<i>Бухгалтерська довідка № 12 Порівняльна відомість № 12 від 30 числа звітнього місяця 20__р. У результаті інвентаризації виявлено надлишки запасних частин (ремкомплект до установки МОУ-150) з первинної очистки олії</i>	2253		
4	<i>Бухгалтерська довідка № 13 від 30 числа Інвентарний опис № 22 Порівняльна відомість результатів інвентаризації № 13 від 30 числа звітнього місяця 20__р. Проведено уцінку 10 акумуляторів 6 СТ-190 (фактор морального старіння) первісною вартістю 350грн за одиницю до чистої вартості їх реалізації — 290 грн за одиницю</i>	600		
5	<i>Відомість дефектів № 77(форма № ВЗСГ-6) від 25 числа звітнього місяця 20__р. Відпущено з центрального складу і витрачено запасні частини при проведенні технічного обслуговування тракторів в умовах виконання польових робіт</i>	2023		
6	<i>Відомість дефектів № 82 (форма № ВЗСГ-6) від 29 числа звітнього місяця 20__р. Відпущено з центрального складу і встановлено ремкомплект на установку МОУ-150 з первинної очистки олії</i>	2253		

1	2	5	6	7
7	<i>Товарно-транспортна накладна № 30160 від 17 числа звітнього місяця 20__р. Рахунок-фактура № 567 від ТОВ «Техмонтажналадка» м. Харків</i> Придбано запасні частини до:			
	тракторів	1346,00		
	- зернових комбайнів	2879,97		
	- вантажних автомобілів	1266,20		
	Разом	5492,17		
	<i>Податкова накладна № 225</i> Податок на додану вартість	1098,434		
Всього	6590,60			

**Таблиця 5.11 Господарські операції з обліку матеріалів
сільськогосподарського призначення СТОВ «Золотий колос»
Миколаївського району за липень 20__ року**

№	Зміст господарської операції	Ціна	Кількість	Сума	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Рахунки-фактури № 7451, 7314, 7365 від 15 числа звітнього місяця 20__р. Товарно-транспортні накладні № 1441, 1451, 1475</i> Надійшов на фуражний склад від Миколаївського комбикормового заводу комбикорм	2,5	18100			
	<i>Податкова накладна № 256</i> — на суму ПДВ					
	Разом					
2	<i>Акти № 14, 35 витрати насіння і садивного матеріалу (форма № ВЗСТ-4)</i> Списано з підзвіту бригадира рослинницької бригади Шевченко В. І. висіяне на сівбу:					
	- насіння соняшнику ВНИИ МК-6540	2,00	2500			
	- гібридне насіння цукрового буряку	28,00	3750			
	насіння озимої пшениці під урожай майбутнього року	1,5	22400			
3	<i>Акти приймання грубих, соковитих кормів (сільгоспоблік, ф. № 92) № 7, 18 від 18 числа звітнього місяця 20__р.</i> Надійшла на фуражний склад побічна продукція:					
	- кошики соняшнику;	0,20	1400,00			
	- гичка цукрового буряку	0,07	56000,00			
	Разом					
4	<i>Відомості витрати кормів (форма № ВЗСТ-4) № 41, 42, 43, 44 від 30 числа звітнього місяця 20__р.</i> Списується з підзвіту Писаренко Ю.І. вартість витрачених кормів і підстилки:					
	основному молочному стаду ВРХ:					
	- солома озимої пшениці на підстилку	0,06	11500			
	- кошики соняшнику	0,20	3400			
	- гичка цукрового буряку	0,07	82000			
	- комбикорм	2,5	4664			
Разом						

1	2	3	4	5	6	7
	молодняку ВРХ:					
	- солома озимої пшениці	0,06	5500			
	- гичка цукрового буряку	0,07	114000			
	Разом					
	свиням					
	- комбікорм	2,5	4920			
5	<i>Акт на списання медикаментів № 9 від 30 числа звітнього місяця 20__ р.</i> Списано з підзвіту Шевченко В.І. медикаменти, використані на лікування:					
	- основного молочного стада ВРХ			1031,00		
	- молодняку ВРХ			1468,00		
	- свиней			352,00		
	Разом			2851,00		
6	<i>Акт № 26 про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин за звітний період</i> Списується вартість мінеральних добрив, внесених під посів:					
	озимої пшениці (аміачна селітра)	8,00	9033			
	соняшнику (амофос)	8,20	4509			
	цукрового буряку (суперфосфат)	9,00	8305			
	Разом					
	Списується вартість засобів захисту рослин, використаних під:					
	озиму пшеницю (вітавак)	81,00	14,1			
	соняшник (фурадан)	65,00	37,5			
	цукровий буряк (вітавак)	81,00	76,5			
	Разом					

Таблиця 5.12 Господарські операції з обліку інших матеріалів СТОВ
«Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року

№	Зміст господарської операції	Ціна	Кількість	Сума	Дебет	Кредит
1	<i>Накладна № 356 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСТ-8) від 7 числа звітнього місяця 20__ р.</i> Оприбутковано на центральний склад (зав. Бойко Т.П.) металобрухт, одержаний від ліквідації трактора МТЗ-80 (інвентарний № 3250)	1,10	1000			
2	<i>Накладна № 357 (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСТ-8) від 25 числа звітнього місяця 20__ р.</i> Відправлено з центрального складу металобрухт приймальному пункту «Вторчермет»	1,10	1000			
3	Нараховано приймальному пункту «Вторчермет» дохід від реалізації металобрухту	1,80	1000			
4	<i>Податкова накладна № 257</i> Нараховано ПДВ					

Звіт про рух продуктів і матеріалів за жовтень 20п.р.

СТОВ "Золотий колос"

Склад Чернова Л.С.

Найменування груп цінностей 203 "Паливо"

Звідки надійшло і куди вибуло	№ рахунку	203/1 Бензин А-76		203/2 Бензин АИ-92		203/3 Дизельне паливо		203/4 Дизельне масло МС-20		203/5 Моторне масло АС-8		203/6 Тверде паливо: вугілля		203/7 Тверде паливо: дрова		Всього	
		к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума		
Залишок на початок місяця																	
Надійшло (від кого)																	
Разом																	
Видаток (кому)																	
Разом																	
Залишок на кінець місяця																	

Звіт про рух продуктів і матеріалів за жовтень 20п.р.

СТОВ "Золотий колос"

Склад Бойко Т.П.

найменування груп цінностей 205 "Будівельні матеріали"

Звідки надійшло і куди вибуло	№ рахунку	205/1 Лісоматеріал твердої породи (дуб)		205/2 Лісоматеріал м'якої породи (сосна)		205/3 Жерді		205/4 Руберойд		205/5 Цемент		205/6 Цегла червона		205/7 Шифер восьмихвильовий		205/8 Цвяхи		205/9 Цегла бій		Всього
		к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	
Залишок на початок місяця																				
Надійшло (від кого)																				
Разом																				
Залишок на кінець місяця																				

Завдання 5.11

Метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів
Залишок запасів А на початок звітної періоду — 60 одиниць по ціні 13,51 грн.

У звітному періоді СТОВ «Золотий колос» було придбано запаси А два рази:

- 1) 06.07.п.р. 70 одн. — по ціні 13,78 грн;
- 2) 20.07.п.р. 70 одн. — по ціні 13,92 грн. за метр.

Протягом місяця використано у виробництві 120 одиниць запасів А:

- 1) 04.07.п.р. 18 одн. по ціні 13,51 грн;
- 2) 13.07.п.р. 50 одн. по ціні 13,78 грн;
- 3) 24.07.п.р. 52 одн. по ціні 13,92 грн.

Узагальнити вищенаведені дані в табл.5.13 та визначити собівартість запасів А на кінець звітної періоду.

Таблиця 5.13 Розрахунок запасів А методом ідентифікованої собівартості

Дата	Залишок на початок			Надійшло			Вибуло			Залишок на кінець		
	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн
01.07	60	13,51	810,60	—	—	—	18					
06.07	—	—	—	70	13,78	964,60	50					
20.07	—	—	—	70	13,92	974,40	52					
Всього	60	—	810,60	140	—	1939,00	120					

Собівартість запасів А, що вибули:

Собівартість запасів А на кінець звітної періоду:

Завдання 5.12

Провести розрахунок залишку запасів на кінець звітної періоду, використовуючи метод середньозваженої собівартості (за звітний період) (табл. 5.14).

Таблиця 5.14 Розрахунок списання запасів А методом середньозваженої собівартості (за звітний період)

Дата	Залишок на початок			Надійшло			Вибуло			Залишок на кінець		
	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн
01.07	60	13,51	810,60	—	—	—						
06.07	—	—	—	70	13,78	964,60						
20.07	—	—	—	70	13,92	974,40						
Всього	60	—	810,60	140	—	1939,00	120					

Середньозважена собівартість одиниці запасів, які вибули:

Вартість використаних у звітному місяці запасів А:

Вартість запасів А на кінець звітного місяця:

Завдання 5.13

Провести розрахунок залишку запасів на кінець звітного періоду, використовуючи метод середньозваженої собівартості (на дату операції) (табл. 5.14):

Таблиця 5.15 Розрахунок списання запасів А методом середньозваженої собівартості (на дату операції)

Дата	Залишок на початок			Надійшло			Вибуло			Залишок на кінець		
	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн
01.07	60	13,51	810,60									
04.07							18					
06.07				70	13,78	964,60						
13.07							50					
20.07				70	13,92	974,40						
24.07							52					
Всього	60	—	810,60	140	—	1939,00	120					

Середньозважена собівартість одиниці запасів розраховується:

1) станом на 04.07:

2) станом на 06.07:

3) станом на 20.07:

Вартість запасів А на кінець звітного місяця:

Завдання 5.14

Провести розрахунок залишку запасів на кінець звітної періоду, використовуючи метод ФІФО (табл. 5.16)

Таблиця 5.16 Розрахунок списання запасів А методом ФІФО

Дата	Залишок на початок			Надійшло			Вибуло			Залишок на кінець		
	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн	к-ть, одн.	ціна, грн	сума, грн
01.07	60	13,51	810,60	—	—	—	60					
06.07	—	—	—	70	13,78	964,60	60					
20.07	—	—	—	70	13,92	974,40	—					
Всього	60	—	810,60	140	—	1939,00	120					

Собівартість запасів А, що вибули:

Собівартість запасів А на кінець звітної періоду:

Завдання 5.15

Лабораторний аналіз придбаного СТОВ «Золотий колос» для посіву насіння ячменю фуражного в кількості 3 т за вартістю 975 грн. без ПДВ за 1 т показав, що якість насіння не відповідає нормам, унаслідок чого врожайність посівів буде на 30 % менша від середньостатистичної. Ціна реалізації насіння такої якості складає приблизно 800 грн. за 1 т без ПДВ, очікувані витрати на збут за 3 т насіння (за оцінками підприємства) - 330 грн. без ПДВ.

Визначимо чисту вартість реалізації для 1 т насіння ячменю фуражного:

$$800 - 330 : 3 = 800 - 110 = 690 \text{ (грн.)}$$

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку уцінку насіння ячменю, що зберігається на складі (табл. 5.17).

Таблиця 5.17 Господарські операції з обліку уцінки запасів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Проведено уцінку насіння ячменю			

Якщо чиста вартість реалізації раніше уцінених запасів збільшується, то на суму збільшення чистої вартості реалізації проводиться дооцінка запасів. Однак при цьому має дотримуватися правило: сума дооцінки не може бути вищою за суму попередньої уцінки.

Завдання 5.16

Припустимо, що ціна реалізації насіння ячменю, яке було раніше уцінене, істотно зросла і склала 1 300 грн. за 1 т без ПДВ, очікувані витрати на збут (за оцінками підприємства) не збільшилися.

Визначимо нову чисту вартість реалізації 1 т насіння ячменю:

$1\ 300 - 330 : 3 = 1\ 300 - 110 = 1\ 090$ (грн.), тобто чиста вартість реалізації зросла на 400 грн. (1 090 грн. - 690 грн.).

Визначимо суму дооцінки для 1 т насіння ячменю: оскільки сума попередньої уцінки 1 т насіння склала 285 грн. (975 грн. - 690 грн.), то дооцінку насіння ячменю можна провести в сумі не більше ніж 285 грн. на 1 т.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку уцінку насіння ячменю, що зберігається на складі (табл. 5.18).

Таблиця 5.18 Господарські операції з обліку дооцінки запасів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Проведено дооцінку насіння ячменю			

Завдання 5.17

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 5.19)

Таблиця 5.19 Основні бухгалтерські проводки за рахунком 20 «Виробничі запаси»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Придбано запаси з наступною оплатою: - отримано від постачальників за вартістю без ПДВ - на суму податкового кредиту з ПДВ		
2.	Придбано і оприбутковано запаси через підзвітних осіб за вартістю без ПДВ Визначено за суму податкового кредиту з ПДВ		
3.	Оприбутковано безоплатно отримані запаси		
4.	Оприбутковано запаси отримані від учасника (засновника) підприємства		
5.	Оприбутковано запаси раніше не враховані на балансі, а також надлишки запасів, виявлених при інвентаризації		
6.	Оприбутковано виробничі запаси, виготовлені на підприємстві		
7.	Оприбутковано запаси отримані від ліквідації об'єктів основних засобів		
8.	Списано суму, на яку первісна вартість запасів перевищує чисту вартість їх реалізації		

1	2	3	4
9.	Списано собівартість реалізованих запасів		
10.	Отримано дохід від реалізації запасів		
11.	Відпущено зі складу запаси у виробництво		
12.	Відпущено зі складу запаси для:		
	- загально-виробничих потреб підприємства		
	- загально-господарських потреб підприємства		
	- забезпечення збуту продукції		
	- виконання досліджень та розробок		
13.	Відпущено зі складу запаси для використання в процесі капітального будівництва або поліпшення, модернізації, модифікації основних засобів		
	Відпущено зі складу запаси для підготовки та освоєння нових видів продукції		
15.	Виявлено нестачі та втрати від псування запасів в результаті інвентаризації		
16.	Безоплатно передані запаси		
17.	Списано втрати запасів, понесені внаслідок надзвичайних подій		

Контрольні питання

1. Визнання запасів
2. Види виробничих запасів
3. Первісна вартість запасів
4. Документальне оформлення надходження запасів на склад
5. Документальне оформлення відпуску запасів у виробництво та їх списання
6. Документальне оформлення руху матеріалів на складі та у матеріально-відповідальних осіб
7. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат
8. Оцінка запасів при їх вибутті за методом ідентифікованої собівартості;
9. Оцінка запасів при їх вибутті за методом середньозваженої собівартості;
10. Оцінка запасів при їх вибутті за методом нормативних затрат;
11. Оцінка запасів при їх вибутті за методом ціни продажу;
12. Оцінка запасів при їх вибутті за методом ФІФО.
13. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів
14. Уцінка та до оцінка запасів
15. Організація складського господарства
16. Облік придбання запасів за плату
17. Облік безоплатно отриманих запасів
18. Облік запасів, отриманих як внесок до статутного капіталу
19. Облік запасів, отриманих в обмін на подібні запаси

20. Облік запасів, отриманих в обмін на неподібні запаси
21. Характеристика рахунку 20 та його субрахунків відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків
22. П(С)БО 9 «Запаси»

Тестові завдання

1. В якому Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку викладено методичні основи бухгалтерського обліку запасів:

- 1) НП(С)БО 9;
- 2) НП(С)БО 7;
- 3) НП(С)БО 8;
- 4) НП(С)БО 10.

2. Вказати вірну кореспонденцію рахунків по оприбуткуванню запасних частин, що надійшли від постачальників:

- 1) Д-т 208 К-т 719;
- 2) Д-т 207 К-т 372;
- 3) Д-т 208 К-т 718;
- 4) Д-т 207 К-т 631.

3. Яким записом оприбутковуються виявлені при інвентаризації надлишки матеріалів?

- 1) Д-т 20 К-т 79;
- 2) Д-т 20 К-т 372;
- 3) Д-т 20 К-т 719;
- 4) Д-т 20 К-т 46.

4. Списано паливо на потреби основного виробництва, вказати правильну відповідь.

- 1) Дт 23 К-т 203;
- 2) Дт 151 К-т 205;
- 3) Дт 39 К-т 203;
- 4) Дт 92 К-т 203.

5. Нараховано дохід (виручку) за реалізовані виробничі запаси

- 1) Дебет рахунку 712 Кредит рахунку 377;
- 2) Дебет рахунку 377 Кредит рахунку 712;
- 3) Дебет рахунку 377 Кредит рахунку 702;
- 4) Дебет рахунку 712 Кредит рахунку 20.

6. У бухгалтерському обліку підприємств на суму уцінки товарно-матеріальних цінностей роблять запис:

- 1) Дт 946 Кт 20, 22, 26;
- 2) Дт 791 Кт 946;

- 3) Дт 23 Кт 91, 20, 22;
- 4) Дт 24 Кт 20.

7. На якому субрахунку ведуть облік відходів виробництва, зношених шин, металобрухту та інших матеріальних цінностей, оприбуткованих за ціною можливого використання або реалізації:

- 1) 209;
- 2) 208;
- 3) 24;
- 4) 236.

8. Безоплатно отримані виробничі запаси відображаються такими бухгалтерськими записами:

- 1) Дт 20 Кт 718;
- 2) Дт 20 Кт 442;
- 3) Дт 718 Кт 20;
- 4) Дт 441 Кт 20.

9. Для відпуску товарно-матеріальних цінностей зі складів сільгосп підприємств дільницям, фермам, бригадам та іншим виробничим підрозділам, при реалізації ТМЦ за готівкові кошти своїм працівникам використовується:

- 1) Накладна (внутрігосподарського призначення) (форма № ВЗСГ-8);
- 2) Товарно-транспортна накладна (форма № 1-ТН);
- 3) Довіреність;
- 4) Книга складського обліку.

10. Проведення Д-т 20 К-т 716 відображає:

- 1) оприбуткування надлишків запасів, виявлених при інвентаризації;
- 2) проведення дооцінки запасів;
- 3) оприбуткування безоплатно отриманих запасів;
- 4) внесення запасів засновниками.

ТЕМА 6. ОБЛІК ОБОРОТНИХ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. НП(С)БО 9 «Запаси» (наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246)
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів (наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007р. № 2)
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)
5. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Таблиця 6.1 Залишок МШП СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липня 20__ року

Вид запасів	Матеріально відповідальна особа	Код	Ціна, грн	Кількість, кг	Сума, грн
Відра оцинковані	Павлов О.І.		30,00	50	1500,00
Відра термостійкі для доїльних апаратів	Павлов О.І.		60,00	121	7260,00
Костюми брезентові	Павлов О.І.		162,00	58	9396,00
Халати бавовняні	Павлов О.І.		48,00	65	3120,00
Респіратор	Павлов О.І.		36,00	30	1080,00
Протипилова маска	Павлов О.І.		12,00	18	216,00
Інші МШП	Павлов О.І.				
Разом					22572,00

Завдання 6.1

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 6.2).

Таблиця 6.2 Господарські операції з обліку МШП СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року

№ п/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Лімітно-забірні картки на отримання матеріальних цінностей № 460 - 467 від 25 числа звітнього періоду	Відпущені з центрального складу халати бавовняні:			
		на молочнотоварну ферму (15)			720,00
		на свиноферму (10)			480,00
		Разом			1200,00
		Відпущені з центрального складу на ферму відра (15)			900,00

Завдання 6.2

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 6.3)

Таблиця 6.3 Основні бухгалтерські проводки за рахунком 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Придбання МШП за плату			
1.	Відображено заборгованість під час одержання МШП від постачальників:		
	— на суму без ПДВ;		
	— на суму ПДВ		
2.	Оплачено постачальникам вартість одержаних МШП (з ПДВ)		
Одержання МШП як внеску до статутного капіталу			
1.	Збільшено статутний капітал на суму, вказану в установчих документах		
2.	Одержано МШП на суму збільшення статутного капіталу		
Інші варіанти надходження МШП			
1.	Безоплатно одержані МШП (за справедливою вартістю)		
2.	Оприбутковано МШП, виявлені під час інвентаризації (за вартістю аналогічних, що значаться на підприємстві)		
Списання МШП			
1.	Списано МШП для:		
	— виробництва продукції;		
	2. — капітального будівництва;		
	3. — загальновиробничих потреб;		
	4. — адміністративних потреб;		
5.	— забезпечення збуту продукції		
Реалізація МШП			
1.	Відображено дохід від реалізації		
2.	Відображено суму податкового зобов'язання з ПДВ		
3.	Списано собівартість реалізованих МШП		
Безоплатна передача			
1.	Передано МШП безоплатно		
2.	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ		

Контрольні питання

1. Порядок формування первісної вартості МШП
2. Первинні документи з обліку МШП
3. Синтетичний та аналітичний облік МШП
4. Характеристика рахунку 22 відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків

Тестові завдання

1. Яким записом відображається в обліку нарахування зносу малоцінних необоротних матеріальних активів?

- 1) Д-т 22 — К-т 132;
- 2) Д-т 23, 91, 92 — К-т 132;
- 3) Д-т 112 — К-т 132;
- 4) Д-т 132 — К-т 23;

2. Чим відрізняються малоцінні швидкозношувані предмети від інших запасів?

- 1) вартістю;
- 2) строком служби;
- 3) тим, що це предмети праці;
- 4) тим, що це засоби праці.

ТЕМА 7. ОБЛІК ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах (наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73)
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів (наказ Міністерства фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р.)
3. НП(С)БО 30 «Біологічні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790)
4. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств (наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132)
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Матеріали для виконання завдання

1. Акта на оприбуткування поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю ПБАСГ-1
2. Акт на списання поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю ПБАСГ-2
3. Акт на оприбуткування приплоду тварин ПБАСГ-3
4. Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) ПБАСГ-6
5. Обліковий лист забою та падежу худоби ПБАСГ-8
6. Акт на переведення тварин з групи в групу в межах поточних біологічних активів ПБАСГ-9
7. Відомість зважування тварин ПБАСГ-10
8. Розрахунок визначення приросту ПБАСГ-11
9. Книга обліку руху тварин і птиці на фермі ПБАСГ-12
10. Звіт про рух тварин і птиці на фермі ПБАСГ-13
11. Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин) ДБАСГ-2
12. Акт на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (вибраковка тварин) ДБАСГ-4
13. Журнал-ордер 8 с.-г. по кредиту рахунку 21 «Поточні біологічні активи» та Відомість 8.2 с.-г. аналітичного обліку поточних біологічних активів тваринництва

Таблиця 7.1 Довідка про справедливу вартість тварин, грн.

Вид активів	Одиниця виміру	Справедлива вартість, грн.
Приплід ВРХ	кг	8,40
Приплід свиней	кг	10,00
Приріст ВРХ	кг	8,40
Приріст свиней	кг	10,00
Жива маса ВРХ	кг	8,40
Жива маса свиней	кг	10,00

Таблиця 7.2 Залишки поточних біологічних активів тваринництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липня 20 року

Рахунок	Статеві-вікова група тварин	Голів	Жива маса, кг	Вартість, грн
	Бички на випоюванні	101	6187	51970,8
	Телички на випоюванні	307	14758	123967,2
	Телички на дорощуванні	211	27097	227614,8
	Телиці для ремонту стада	256	117556	987470,4
	Тварини на відгодівлі	17	9353	78565,2
	Разом ВРХ	892	174951	1469588,4
	Підсосні свинки та кабанчики під матками	39	176	1760
	Кабанчики на дорощуванні	63	4328	43280
	Ремонтні свинки	7	746	7460
	Свині на відгодівлі	37	3885	38850
	Разом свиней	146	9135	91350
	ВСЬОГО ПО РАХУНКУ			1560938,4

Таблиця 7.3 Залишки довгострокових біологічних активів тваринництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району на 01 липня 20 року

Рахунок	Статеві-вікова група тварин	Голів	Жива маса, кг	Вартість, грн
	Основне стадо ВРХ	300	120000	1200000
	Основне стадо свиней	30	7500	90000
	ВСЬОГО ПО РАХУНКУ			1290000

Завдання 7.1

Скласти Акта на оприбуткування приплоду тварин № 235 (ф. № ПБАСГ-3) за наведеними нижче даними.

1 числа звітнього місяця від корови Майка (інвентарний номер 2264), закріпленої за дояркою Ярош Н. В., одержано приплід телички, якій присвоєно кличку Маківка та інвентарний номер 7138, чорно-рябої масті живою масою 31 кг (бугай-плідник Буян, інвентарний номер 1871). Номер останнього акта на оприбуткування приплоду 234.

Завдання 7.2

Скласти Відомості зважування тварин (ф. № ПБАСГ-10) за наведеними нижче даними.

27 числа звітнього місяця 20__р. проведено зважування теличок на випоюванні, які закріплені за телятницею Ободець О.О. (табл. 7.2).

Таблиця 7.4 Вихідні дані для складання Відомості зважування тварин

Інвентарний номер	Кількість, гол.	Жива маса на 1-ше число звітнього місяця, кг	Жива маса на дату зважування, кг	Приріст живої маси, кг
6978	1	57	69	12
6980	1	54	67	13
6984	1	55	71	16
6988	1	49	58	9
6990	1	44	57	13
6992	1	41	52	11
6994	1	46	55	9
6998	1	49	61	12
7000	1	47	61	14
і т.д.				
Всього за відомістю	313	15 604	16 351	747

Завдання 7.3

1. Скласти первинні документи: Акт на оприбуткування приплоду тварин; Відомість зважування тварин; Розрахунок визначення приросту; Акти на переведення тварин з групи в групу; Акти на вибракування тварин з основного стада; Товарно-транспортну накладну на відправку-приймання тварин та птиці; Акти на вибуття тварин та птиці.

2. Використовуючи заповнені первинні документи і додаткові дані, зробити записи в Книгу обліку руху тварин та птиці на фермі.

3. На підставі Книги обліку руху тварин та птиці на фермі скласти звіт про рух тварин та птиці на фермі.

4. На підставі звіту рух тварин та птиці на фермі і додаткових даних скласти Журнал-ордер № 8 с. – г. та відомість.

5. На підставі додаткових даних і первинних документів зробити записи у Реєстр господарських операцій.

Додаткові дані для складання Книги обліку руху тварин та птиці на фермі (колонка «Приплід»)

Реєстр актів на оприбуткування приплоду за звітний місяць 20__р. подано в табл. 7.5.

Дані для складання накладної внутрішньогосподарського призначення на придбання племінних телиць для ремонту стада

СТОВ «Золотий колос» 16 числа звітнього місяця 20__р. придбав у племзаводі «Червоний велетень» 9 голів телиць загальною масою 2709 кг

вартістю 20 898,3 грн для подальшого поповнення основного стада ВРХ тваринами симентальської породи. Тварин оприбутковують у господарстві за первісною вартістю, яка складається з вартості придбання та витрат, пов'язаних з придбанням. Вона становила 21 028,46 грн.

Дані для складання Розрахунку визначення приросту за звітний місяць 20_р. подано у табл. 7.6.

Дані для складання актів на переведення тварин з групи в групу за звітний місяць 20_р. подано у табл. 7.7, 7.8.

Дані для складання актів на вибракування тварин з основного стада за звітний місяць 20_р. подано у табл. 7.9.

Дані про реалізацію поросят та телят за готівку в звітному місяці 20_р. Реєстр накладних внутрішньогосподарського призначення на відпуск тварин за готівку подано у табл. 7.10

Дані про реалізацію телят у рахунок оплати праці
Реєстр накладних внутрішньогосподарського призначення на відпуск тварин у рахунок оплати праці подано у табл. 7.11

Дані для складання актів на вибуття тварин та птиці (забій, дорізування, падіж) за звітний місяць 20_р. подано в табл. 7.12

Дані про одержання і використання продукції від забою подано в табл. 7.13

Додаткові дані для складання Журналу-ордера № 8 с.-г. та Відомості 8.2 с.-г. про наявність тварин на вирощуванні та відгодівлі на 1-піе число звітного місяця 20_р. подано у табл. 7.2, 7.3., 7.14.

Таблиця 7.5 Реєстр актів на оприбуткування приплоду за липень 20__ р.

Акт		Прізвище, ім'я та по батькові працівника, за яким закріплені тварини	Інвентарний номер тварини основного стада	Народилося живими				Наданий інвентарний номер
номер	дата			бички, кабанчики		телочки, свинки		
				кількість, гол.	маса, кг	кількість, гол.	маса, кг	
235	01	Ярош Н.В.	2264			1	31	7138
236	05	Ярош Н.В.	5830	1	25	1	23	7119, 7140
237	06	Ярош Н.В.	5624			1	37	7142
238	10	Ярош Н.В.	3284, 4316	2	56			7121, 7123
239	13	Ярош Н.В.	3834, 5140	1	39	1	34	7125, 7144
241	17	Попова П.І.	5622, 4734			2	55	7146, 7148
242	19	Попова П.І.	4812, 5836	1	34	1	29	7127, 7150
244	23	Попова П.І.	5284, 3922	1	36	1	31	7129, 7152
240	16	Шмакова Г.П	4282, 4416, 5840	2	67	1	27	7131,7133,7154
243	19	Шмакова Г.П	5492, 5636	2	59			7156, 7158
245	27	Шмакова Г.П	6214, 6482	1	28	2	69	7135, 7160, 7162
246	29	Шмакова Г.П	4420			1	33	7164
		Разом по ВРХ		11	344	12	369	
131	07	Шевченко В.Ф.	17	3	3	4	4	193, 194, 195, 196, 197, 198, 199
132	16	Шевченко В.Ф.	19	5	5	3	3	200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207
133	23	Шевченко В.Ф.	3	3	3	5	5	208, 209, 210, 211,212, 213, 214, 215
		Разом по свинях		11	11	12	12	

Таблиця 7.6 Дані для складання розрахунку визначення приросту за липень 20__ р.

Прізвище та ініціали працівника, за яким закріплені тварини	Облікова група тварин	Залишок на початок місяця		Надійшло		Вибуло		Загинуло		Залишок на кінець місяця	
		голів	жива маса, кг	голів	жива маса, кг	голів	жива маса, кг	голів	жива маса, кг	голів	жива маса, кг
Обідець О.О.	Бички на вивоюванні	101	6187	11	344					112	6857
	Телички на вивоюванні	307	14758	12	369	5	239	1	31	313	15 604
	Телички на дорощуванні	211	27 097			2	249			209	27 641
Красіна Г.М.	Телиці для ремонту стада	256	117 556	9	2709	12	4466			253	117 992
	Тварини на відгодівлі	17	9353	5	2830	3	1680			19	10 819
Разом		892	174 951	37	6252	22	6634	1	31	906	178 913
Шевченко В.Ф	Кабанчики на дорощуванні	63	4287	22	242	5	186			80	4960
	Свині на відгодівлі	37	3885			7	847			30	3281
	Ремонтні свинки	7	746							7	746
	Підсосні свинки та кабанчики під матками	39	176	23	23	22	242	3	4	37	372
Разом		146	9094	45	265	34	1234	3	4	154	9359

Таблиця 7.7 Дані для складання актів приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин) за липень 20__ р.

Акт		Статеві-вікова група		Інвентарний номер	Кількість, гол.	Жива маса, кг	Прізвище та ініціали працівника	
номер	дата	з якої групи переведено	в яку групу переведено				за ким була закріплена тварина	на матеріальній відповідальності
3	06	телячки для ремонту стада	корів	5596	1	380	Красіна Г.М.	Тарасенко А.М.
5	12	телячки для ремонту стада	корів	6014	1	339	Рогач О.Д.	Тарасенко А.М.
7	17	телячки для ремонту стада	корів	6034	1	336	Павлова К.Д.	Тарасенко А.М.
8	26	телячки для ремонту стада	корів	6026	1	325	Хижняк З.Г.	Тарасенко А.М.
Разом за звітний період					12	4466		

Таблиця 7.8 Дані для складання актів на переведення тварин із групи в групу в межах поточних біологічних активів за липень 20__ р.

Акт		Статеві-вікова група		Інвентарний номер	Кількість, гол.	Жива маса, кг	Прізвище та ініціали працівника	
номер	дата	з якої групи переведено	в яку групу переведено				за ким була закріплена тварина	на матеріальній відповідальності
17	23	Підсосні свинки та кабанчики під матками	Кабанчики та свинки на дорошуванні	127, 129	2	23	Колесник А.К.	Шевченко В.Ф.
17	23	-/-	-/-	131, 133, 135	3	31	-/-	-/-
17	23	-/-	-/-	139, 141	2	19	-/-	-/-
17	23	-/-	-/-	143, 149	2	24	-/-	-/-
18	26	-/-	-/-	151, 155, 157	3	35	-/-	-/-
18	26	-/-	-/-	159, 163	2	23	-/-	-/-
18	26	-/-	-/-	167, 169	2	20	-/-	-/-
19	31	-/-	-/-	171, 175, 177	3	31	-/-	-/-
19	31	-/-	-/-	181, 185, 187	3	36	-/-	-/-
Разом за звітний період					22	242		

Таблиця 7.9 Дані для складання актів на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (вibraковка тварин) за липень 20__р.

Акт		Вік	Стать	Порода	Походження		Інвентарний номер	Вгодованість	Жива маса, кг		Балансова вартість, грн	Причина вibraкування	За ким закріплені тварини
номер	дата				батько	мати			заданими обліку	фактично			
5	19	9	корова	симентал	4081	5080	3072	середня	535	560	4704,00	низька продуктивність	Тарасенко А.М.
5	19	11	корова	симентал	3953	5096	3664	середня	515	542	4552,80	низька продуктивність	Тарасенко А.М.
6	23	8	корова	симентал	3777	5098	3212	середня	532	557	4678,80	низька продуктивність	Тарасенко А.М.
6	23	12	корова	симентал	4081	5076	3098	середня	580	571	4796,40	низька продуктивність	Тарасенко А.М.
7	30	10	корова	симентал	3777	5072	2076	середня	590	600	5040,00	низька продуктивність	Тарасенко А.М.
									2752	2830	23772,00		

Примітка: балансова вартість 1 ц живої маси корів становить 840 грн. Вibraкування тварин з основного стада провела комісія у складі: голови — головного зоотехніка; її членів — лікаря ветеринарної медицини, бригадира. Комісія призначена наказом № 6 від 8 січня поточного року. Вibraкувані з основного стада тварини поставлені на відгодівлю.

Таблиця 7.10 Дані про реалізацію поросят та телят за готівку в липні 20__р.

Накладна (внутрішньогосподарського призначення)		Назва статево-вікової групи	Через кого (кому)	Кількість, гол.	Жива маса, кг	Ціна реалізації, грн.	Сума, грн
номер	дата						
126	8	Кабанчики на дорощуванні	Попов О.Ф.	2	82	15,00	1230,00
129	9	Кабанчики на дорощуванні	Бухало Я.З.	1	32	15,00	480,00
137	10	Кабанчики на дорощуванні	Абрамова Н.О.	1	33	15,00	495,00
153	20	Кабанчики на дорощуванні	Денчик А.М.	1	39	15,00	585,00
Разом				5	186		2790,00
138	14	Телички на випоюванні	Чупіс В.В.	1	51	13,50	765,00
143	16	Телички на випоюванні	Колесник А.К.	1	63	13,50	945,00
157	20	Телички на випоюванні	Сурмило С.О.	1	52	13,50	780,00
Разом				3	166		2490,00

Таблиця 7.11 Дані про реалізацію телят у рахунок оплати праці за липень 20__р.

Накладна		Назва статеві-вікової групи	Через кого (кому)	Кількість, гол.	Жива маса, кг	Ціна реалізації, грн.	Сума, грн.
номер	дата						
161	23	Телички на випоюванні	Баранову З.Ф.	1	34	5,00	190,00
166	27	Телички на випоюванні	Попова П.І.	1	39	5,00	220,00
Разом				2	73		410,00

Таблиця 7.12 Дані для складання актів на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж)

Акт		Статеві-вікова група	Інвентарний номер	Вгодіваність	Кількість, гол.	Жива маса, кг	Балансова вартість, грн.	Причина вибуття	Діагноз	За ким закріплені тварини
номер	дата									
83	10	Телички на дорощуванні	5484	худа	1	101	?	спец. забій	Запалення легенів	Тарасенко А.М.
84	16	Телички на дорощуванні	5472	худа	1	148	?	спец. забій	Відкритий перелом стегнової кістки лівої кінцівки	-//-
81	08	Тварини на відгодівлі	5271	середня	1	531	?	спец. забій	На громадське харчування	-//-
83	16	-//-	5279	середня	1	641	?	спец. забій	-//-	-//-
89	28	-//-	3188	вища	1	508	?	спец. забій	-//-	-//-
87	16	Телички на випоюванні	5812	худа	1	31	?	падіж	Диспепсія шлунку	-//-
88	18	Телички на випоюванні	5631	худа	1	31	?	спец. забій	Запалення легенів	-//-
Разом по ВРХ					6	1960	?			
35	15-30	Підсосні свинки та крячки під матками		худа	3	4	?	падіж	Бронхіальне запалення легенів	Шевченко В.Ф.
32	07	Свині на відгодівлі	130, 126, 121	середня	3	357	?	спец. забій	На громадське харчування	-//-
33	19	-//-	103, 105	середня	2	268	?	спец. забій	-//-	-//-
34	26	-//-	98,93	середня	2	222	?	спец. забій	-//-	-//-
Разом по свинях					10	851	?			

Таблиця 7.13 Дані про одержання і використання продукції від забою

Продукція	Одиниця вимірювання	Ціна за одиницю, грн	Кількість одержаної продукції за актами							Використання продукції	Номер накладної	
			№81	№83	№84	№86	№89	№32	№33			№34
Яловичина	кг	4,00	255	40	57	266	349				здано на склад	101, 103, 107, 108, 111
Субпродукти	кг	2,00	43,7	6,1	9,7	45,3	59,4				Те саме	101, 103, 107, 108, 111
М'ясо свиней	кг	3,50						163	122	101	«	105
Сало	кг	3,00						78	59	48	«	109
Здір свинячий	кг	1,00						46,6	34,9	28,9	«	112
Субпродукти свиней	кг	1,00						32,6	24,4	20,2	«	
Шкури	шт.	30,00	1	1	1	1	1				«	

Завдання 7.4

Зазначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 7.14).

Таблиця 7.14 **Господарські операції з обліку біологічних активів тваринництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року**

№ п/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
1	Акт N ___ на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (вибраковка тварин) (форма N ДБАСГ-4)	Вибракувано з основного молочного стада ВРХ і поставлено на відгодівлю 5 корів живою масою 2830 кг			
2	Акт N ___ на оприбуткування приплоду тварин (форма N ПБАСГ-3)	Оприбутковано приплід від основного молочного стада ВРХ і поставлено на вирощування:			
		бичків 11 голів живою масою 344 кг			
		теличок 12 голів живою масою 369 кг			
		Разом			
3	Розрахунку N ___ визначення приросту (форма N ПБАСГ-11)	Отримано приріст:			
		бичків на випоюванні 326 кг			
		теличок на випоюванні 747 кг			
		теличок на дорощуванні 793 кг			
		теличок для ремонту основного стада 2193 кг			
		тварин на відгодівлі 316 кг			
Разом					
4	Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада) (форма N ДБАСГ-2)	Переведено 12 телиць живою масою 4466 кг до складу основного стада ВРХ			
5	Акт N ___ на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (форма N ПБАСГ-6)	Забито:			
		1 теличку на випоюванні живою масою 31 кг			
		2 телички на дорощуванні живою масою 249 кг			
		3 корови на відгодівлі живою масою 1680 кг			
Разом					
6	Накладна (внутрішньогосподарського призначення)	Продано теличок на випоюванні			
		за готівку 3 голови живою вагою 166 кг			

1	2	3	4	5	6
		в рахунок оплати праці 2 голови живою вагою 73 кг			
7	Акт № ___ на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падій) (форма № ПБАСГ-6)	Падій 1 голови живою вагою 31 кг в групі теличок на випоюванні внаслідок захворювання			
8	Акт № ___ на переведення тварин з групи в групу в межах поточних біологічних активів (форма № ПБАСГ-9)	Переведено 22 підсосних кабанчики під матками живою вагою 242 кг до кабанчиків на дорощуванні			
9	Акт № ___ на оприбуткування приплоду тварин (форма № ПБАСГ-3)	Оприбутковано приплід від основного стада свиней і поставлено на вирощування:			
		11 кабанчиків живою вагою 11 кг			
		12 свинок живою вагою 12 кг			
		Разом			
10	Розрахунку № ___ визначення приросту (форма № ПБАСГ-11)	Отримано приріст:			
		підсосних свинок та кабанчиків під матками 419 кг			
		кабанчиків на дорощуванні 617 кг			
		свиней на відгодівлі 243 кг			
Разом					
11	Акт № ___ на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падій) (форма № ПБАСГ-6)	Забито 7 голів свиней на відгодівлі живою вагою 847 кг			
12	Накладна (внутрішньогосподар ського призначення)	Продано 5 кабанчиків на дорощуванні живою вагою 186 кг			
13	Акт № ___ на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падій) (форма № ПБАСГ-6)	Падій 3 голів живою вагою 4 кг в групі підсосних свинок та кабанчиків під матками внаслідок захворювання			
14		Оприбутковано від Племзаводу «Червоний велетень» 9 телиць для відтворення основного стада			
	16 числа № 318 ПН 16.07 № 244	Податковий кредит з ПДВ			
		Всього з ПДВ			

Завдання 7.5

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 7.15)

Таблиця 7.15 **Основні бухгалтерські проводки за рахунком 21 «Поточні біологічні активи»**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Придбано поточний біологічний актив: - отримано від постачальників за вартістю без ПДВ		
	- на суму податкового кредиту з ПДВ		
2.	Оприбутковано поточний біологічний актив від учасника (засновника) підприємства як внесок до статутного капіталу		
3.	Оприбутковано безоплатно отримані поточні біологічні активи		
4.	Переведено поточні біологічні активи до складу довгострокових біологічних активів		
5.	Оприбутковано поточні біологічні активи, раніше не враховані на балансі, а також їх надлишки, виявлені при інвентаризації		
6.	Відображено результати від зміни справедливої вартості поточних біологічних активів: - збільшення		
	- зменшення		
7.	Первісне визнання приросту живої маси		
8.	Первісне визнання додаткового біологічного активу тваринництва (приплід)		
9.	Списано собівартість реалізованих додаткових біологічних активів рослинництва		
10.	Списано собівартість реалізованих додаткових біологічних активів тваринництва		
11.	Виявлено нестачі та втрати біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, в результаті інвентаризації		
12.	Передано безоплатно поточні біологічні активи		

Контрольні питання

1. Порядок оприбуткування приплоду та його оцінка
2. Визначення приросту живої маси тварин
3. Документальне оформлення операцій з руху біологічних активів тваринництва
4. Облік придбання ПБА тваринництва за плату
5. Облік безоплатно отриманих ПБА тваринництва
6. Облік ПБА тваринництва отриманих як внесок до статутного капіталу
7. Облік надходження ПБА тваринництва від власного виробництва
8. Облік вибуття ПБА тваринництва
9. НП(С)БО 30 «Біологічні активи»

Тестові завдання

1. Яким бухгалтерським записом відображається первісне визнання приросту живої маси:

- 1) Д-т 940 — К-т 211;
- 2) Д-т 21 — К-т 23;
- 3) Д-т 23 — К-т 211;
- 4) Д-т 940 — К-т 23.

2. Яка бухгалтерська проводка складається при оприбуткуванні приплоду тварин?

- 1) Д-т 21 К-т 23;
- 2) Д-т 21 К-т 63;
- 3) Д-т 23 К-т 21;
- 4) Д-т 15 К-т 21.

3. Біологічні активи, що здатні давати сільськогосподарську продукцію та додаткові біологічні активи, приносити в інший спосіб вигоди, протягом періоду, що не перевищує 12 місяців називаються:

- 1) незрілі довгострокові біологічні активи;
- 2) поточні біологічні активи;
- 3) довгострокові біологічні активи;
- 4) первинні біологічні активи.

4. Приплід тварин згідно з НП(С)БО 30 визнається:

- 1) довгостроковими біологічними активами;
- 2) додатковими біологічними активами;
- 3) продукцією сільськогосподарського виробництва;
- 4) незрілими біологічними активами.

5. Оприбуткування бичків поточного року народження як внеску до статутного капіталу в обліку відображається записом:

- 1) Дт16 Кт46;
- 2) Дт21 Кт46;
- 3) Дт16 Кт40;
- 4) Дт21 Кт40.

6. На субрахунку 710 обліковуються:

- 1) доходи від первісного визнання та від зміни вартості активів, оцінених за справедливою вартістю;
- 2) доходи від зменшення вартості біологічних активів;
- 3) доходи від реалізації біологічних активів;
- 4) доходи від визнання додаткових біологічних активів.

7. Надійшов безкоштовно отриманий молодняк тварин від інших

підприємств:

- 1) Дт 21 Кт 718;
- 2) Дт 21 Кт 719;
- 3) Дт 21 Кт 21;
- 4) Дт 21 Кт 631.

8. Оприбутковано раніше не врахованих на балансі молодняк тварин:

- 1) Дт 21 Кт 21;
- 2) Дт 15 Кт 21;
- 3) Дт 21 Кт 719;
- 4) Дт 21 Кт 63.

9. Списані загиблі тварини внаслідок стихійного лиха:

- 1) Дт 947 Кт 21;
- 2) Дт 24 Кт 21;
- 3) Дт 991 Кт 21;
- 4) Дт 375 Кт 716.

10. Безкоштовна передача молодняка тварин іншим підприємствам:

- 1) Дт 21 Кт 21;
- 2) Дт 947 Кт 21;
- 3) Дт 949 Кт 21;
- 4) Дт 901 Кт 21.

11. Відображено витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю, продукції озимої пшениці:

- 1) Дт 940 Кт 231;
- 2) Дт 231 Кт 940;
- 3) Дт 231 Кт 710;
- 4) Дт 791 Кт 940.

12. Яке бухгалтерське проведення відповідає господарській операції: визнано поточні біологічні активи рослинництва, які оцінюються за справедливою вартістю, та збільшено вартість таких біологічних активів на дату балансу:

- 1) Д-т 23 — К-т 20;
- 2) Д-т 211 — К-т 23;
- 3) Д-т 231 — К-т 211;
- 4) Д-т 21 — К-т 16.

13. Яке бухгалтерське проведення відповідає господарській операції: списано поточні біологічні активи рослинництва на початок збирання врожаю:

- 1) Д-т 940 — К-т 211;

- 2) Д-т 211 — К-т 23;
- 3) Д-т 23 — К-т 211;
- 4) Д-т 940 — К-т 23.

14. Підставою для складання бухгалтерського проведення: Д-т 212 — К-т 232 є:

- 1) Акт на оприбуткування приплоду тварин (ф. № ПБАСГ-3);
- 2) Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин) (ф. № ДБАСГ-2);
- 3) Зрівняльна відомість результатів інвентаризації (ф. № інв.-19);
- 4) Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (ф. № ПБАСГ-6).

15. Підставою для складання бухгалтерського проведення: Д-т 23 — К-т 21 є:

- 1) Акт на оприбуткування приплоду тварин (ф. № ПБАСГ-3);
- 2) Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин) (ф. № ДБАСГ-2);
- 3) Зрівняльна відомість результатів інвентаризації (ф. № інв.-19);
- 4) Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (ф. № ПБАСГ-6).

16. Розрахунок визначення приросту (ф. № ПБАСГ-11) є підставою для здійснення бухгалтерського запису:

- 1) Д-т 15 — К-т 21;
- 2) Д-т 21 — К-т 232;
- 3) Д-т 21 — К-т 631;
- 4) Д-т 21 — К-т 372.

17. Яка кореспонденція рахунків відображає оприбуткування приросту живої маси свиней:

- 1) Д-т 233 — К-т 21;
- 2) Д-т 21 — К-т 232;
- 3) Д-т 21 — К-т 718;
- 4) Д-т 21 — К-т 372.

ТЕМА 8. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Наказ Міністерства аграрної політики України від 27.09.2007 р. № 701 «Про затвердження спеціалізованих форм первинних документів з обліку основних засобів та інших необоротних активів сільськогосподарських підприємств та Методичних рекомендацій щодо їх застосування»
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів (наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561)
3. НП(С)БО 7 «Основні засоби» (наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92)
4. НП(С)БО 14 «Оренда» (наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181)
5. НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» (наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617 у редакції від 03.10.2007 р. № 1100)
6. НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» (наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779)
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (Статті 14, 138)
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
10. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Матеріали для виконання завдання

1. Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів ОЗСГ – 1
2. Акт на списання основних засобів ОЗСГ – 3
3. Журнал-ордер 4 А с.-г. та Відомість 4.1с.-г. аналітичного обліку

Завдання 8.1

Зазначити мінімально допустимі строки амортизації об'єктів основних засобів та інших необоротних активів, визначених ПКУ (табл. 8.1)

Таблиця 8.1 Групи основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимі строки їх амортизації

Групи		Мінімально допустимі строки корисного використання, років
1	земельні ділянки	
2	капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	
3	будівлі	
	споруди	
	передавальні пристрої	
4	машини та обладнання з них: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються не матеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 20000 гривень	
5	транспортні засоби	
6	інструменти, прилади, інвентар (меблі)	
7	тварини	
8	багаторічні насадження	
9	інші основні засоби	
10	бібліотечні фонди	
11	малоцінні необоротні матеріальні активи	
12	тимчасові (не титульні) споруди	
13	природні ресурси	
14	інвентарна тара	
15	предмети прокату	
16	довгострокові біологічні активи	

Завдання 8.2

Залишок на початок місяця (151 субрахунок)

Капітальні інвестиції на будівництво пекарні - 173901,00 грн.

Значити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями та провести необхідні розрахунки (табл. 8.2).

**Таблиця 8.2 Господарські операції з обліку основних засобів СТОВ
«Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5
1	Акт № 3 на списання автотранспортних засобів (форма № ОЗСГ -3) від 02 числа Списано з балансу трактор МТЗ -80 внаслідок зношення			
	Списано суму накопиченої амортизації			47760,00
	Списано залишкову вартість			500,00
2	Акт № 5 на списання основних засобів від 05 числа Списано з балансу лазню, як таку, що не підлягає ремонту			
	Списано суму нарахованого зносу за період експлуатації об'єкту			21202,00
	Списано залишкову вартість лазні			3577,00
3	Нараховано заробітну плату робітникам, зайнятим на ліквідації лазні			3400,00
	Нараховано ЄСВ на заробітну плату робітників, зайнятих на ліквідації			784,00
4	11 числа надійшов трактор від Харківського тракторного заводу трактор Т-150К			290200,0
5	Податкова накладна № 11 від 11 числа звітнього місяця: відображено суму податкового кредиту з ПДВ			58040,00
6	Акт № 10 приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма №ОЗСГ - 1) від 12 числа зараховано до складу основних засобів придбаний трактор Т-150К (інвентарний номер 1680)			290200,0
7	Товарно-транспортна накладна № 1275 від 12 числа звітнього місяця: надійшов автомобіль «Таврія» від Запорізького автомобільного заводу			72000,00
8	Акт приймання-передавання основних засобів № 11 від 13 числа звітнього місяця поточного року: зараховано до складу основних засобів легковий автомобіль «Таврія»			72000,00
9	Товарно-транспортна накладна № 211 від 25 числа звітнього місяця: нараховано дохід за реалізований автопричіп ДП «Південне»			22500,00
10	Податкова накладна № 334 від 25 числа звітнього місяця: нараховано податкові зобов'язання за реалізований автопричіп			
11	Акт списання машин, обладнання та транспортних засобів № 4 від 25 числа звітнього місяця:			
	списано суму нарахованого зносу по реалізованому автопричепу			640,71
	переведено до групи активів, утримуваних для продажу			9803,29
	списано залишкову вартість реалізованого автопричепу			
12	Акт виконаних робіт будівельною фірмою «Галс» № 148 від 28 числа звітнього місяця: прийнято до сплати вартість будівельно-монтажних робіт з будівництва пекарні			134644,00

1	2	3	4	5
13	Податкова накладна № 142 від 28 числа звітнього місяця: нараховано суму податку на додану вартість			
14	Акт приймання-передавання основних засобів № 16 від 29 числа звітнього місяця: зараховано будинок пекарні до складу основних засобів			
15				
16				
17				
18				

Завдання 8.3

Скласти Акт № 10 приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма №ОЗСГ - 1) від 12 числа звітнього місяця 20__ р. за нижченаведеними даними.

Комісія, призначена наказом № 5 директора господарства від 10 січня поточного року, у складі: голови — головного інженера Коровникова І.Ф. членів — завідуючого гаражем Оніщенка В.І. механіка Шворака Ю.М., оглянула новий трактор Т-150К, який надійшов від Харківського тракторного заводу 10 числа звітнього місяця поточного року. У момент приймання трактор знаходився у бригаді 1. Первісна вартість трактора 290 200 грн. Рік випуску трактора — поточний, номер технічного паспорта 6534. Трактор технічним вимогам відповідає і доробки не потребує. Висновок комісії: трактор комплектний, прийняти в експлуатацію і передати під матеріальну відповідальність Шворака Ю.М. Здав трактор після доставки із заводу Коровников І.Ф. Об'єкту присвоєно інвентарний номер 1680. Акт затверджений директором господарства 12 числа звітнього місяця 20__ р.

Завдання 8.4

Скласти Акт № 3 на списання автотранспортних засобів (форма № ОЗСГ -3) від 02 числа звітнього місяця поточного року за нижченаведеними даними.

Комісія, призначена наказом № 5 директора господарства від 10 січня поточного року, у складі: голови — головного інженера Коровникова І.Ф. її членів — механіка Шворака Ю.М., інженера Козлова В.П., 2 числа звітнього місяця поточного року провела технічний огляд трактора МТЗ-80, номер двигуна 2787395, державний номер 35-40, номер технічного паспорта 355/05, рік випуску 07.07.80 р., капітальних, ремонтів проведено два: 25.01. 85 р. на суму 1856 грн. і 20.02. 95 р. на суму 2086,00 грн. Трактор не експлуатується з 05.04.2000 р. Обсяг виконаних робіт за весь період експлуатації становить 15

350 умовних га. За 1998 р. виконано 605, а за 1999 р. — 570 умовних га. Після останнього капітального ремонту виконано 5280 умовних га. Технічним умовам агрегати та деталі не відповідають і не придатні для експлуатації. Висновок комісії: трактор МТЗ-80 підлягає списанню з балансу господарства внаслідок зношення. Первісна вартість трактора 48260,00 грн. Сума зносу 48260,00 грн.

Інвентарний номер трактора 3250. В результаті ліквідації трактора одержано за накладною внутрішньогосподарського призначення № 356 від 7 числа звітнього місяця 1 т металобрухту на суму 1100,00 грн. відпрацьованого масла МС-20 — 25 кг на суму 300,00 грн. Акт затверджений директором господарства 2 числа звітнього місяця

Завдання 8.5

Скласти Акт № 5 на списання будівель і споруд від 5 числа звітнього місяця 20__ р. за нижченаведеними даними.

Комісія, призначена наказом № 5 директора господарства від 10 січня поточного року, у складі: голови — інженера-будівельника Намеснікова А.І., членів — начальника житлово-комунального господарства Поймінової Л.І., виконроба Павлова О.І., заступника головного бухгалтера Кобринь Т.Я., 5 числа звітнього місяця поточного року оглянула лазню, розташовану у відділку 2, і визнала, що об'єкт підлягає ліквідації на таких підставах: лазню було побудовано і введено в експлуатацію в 1960 р., капітальні ремонти не провадилися, лазня не придатна для користування.

Висновок комісії: списати лазню з балансу, як таку, що не підлягає ремонту. Її інвентарний номер 185, первісна вартість 24779,00 грн. Нарахована сума зносу 21237,00 грн. За ліквідацію лазні нараховано заробітну плату 340,00 грн. відрахування на соціальні заходи 125,80 грн. За накладною внутрішньогосподарського призначення № 366 від 6 числа звітнього місяця одержано 14,90 тис. шт. цегли на суму 5960,00 грн. за накладною внутрішньогосподарського призначення № 748 від 15 числа звітнього місяця — 5 м³ дров на суму 225,00 грн. Акт затвердив директор господарства 28 числа звітнього місяця 20__ р.

Завдання 8.6

Зазначити кореспонденцію рахунків за господарськими операціями, наведеними у таблиці 8.3. Суму амортизаційних відрахувань за місяць визначити за даними таблиці 8.4.

Таблиця 8.3 Господарські операції з обліку нарахування амортизації основних засобів СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ року

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
	Нарахована амортизація основних засобів			
1	- що використовуються на фермі основного молочного стада ВРХ			
2	- що використовуються на фермі молодняку ВРХ			
3	- що використовуються на свинотоварній фермі			
4	- що використовуються у промисловому виробництві			
5	- що використовуються у допоміжному виробництві			
6	- загальновиробничого призначення рослинництва			
7	- загальновиробничого призначення тваринництва			
8	- загальновиробничого призначення всіх напрямів діяльності			
9	- що входять до складу машинно-тракторного парку			
10	- адміністративного призначення			
11	- що використовуються обслуговуючим виробництвом			

Таблиця 8.4 Розрахунок нарахування амортизації основних засобів СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району за липень 20__ р.

Кореспондуючий рахунок	Вид основних засобів за класифікаційними групами та кореспондуючими рахунками	Первісна вартість, грн.	Ліквіднаційна вартість, грн.	Вартість, що амортизується грн	Строк корисного використання, роки	Місячна сума амортизації	строк використання на потік, міс	Знос на початок місяця	Знос на кінець місяця	Залишкова вартість на початок місяця	Залишкова вартість на кінець місяця
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
232	1.1.будівлі тваринництва										
2321	корівник	997342	2500		80		275				
	пологове відділення	315814	150		80		203				
	пункт штучного запліднення	35194	300		80		120				
	молочно-доїльний блок	168884	200		80		265				
	телятник	1003726	3000		80		275				
2322	свинарник	637689	2000		80		390				
	Разом	3158649	8150								
233	1.2.будівлі промислових виробництв										
	олійниця.	25946	1000		60		120				
	забійний цех.	9372	300		60		400				
	Разом	35318	1300								
949	1.3. Будівлі обслуговуючих виробництв:										
	їдальня	87145	600		80		720				
	лазня	24779	315		60		624				
	Разом	111924	915								
2341 2342	1.4. Будівлі допоміжних виробництв:										
	ремонтна майстерня	74246	1670		80		397				
	авто гараж	53441	3050		80		307				
	Разом	127687	4720								
	1.5. Будівлі загальнопромислового призначення:										

Продовж. табл. 8.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
911	Рослинництво:										
	склад отрутохімікатів;	34729	875		60		60				
	зерносховище;	75880	1245		80		240				
	Разом	110609	2120								
912	Тваринництво:										
	котельна;	38434	1500		60		10				
	фуражний склад.	68250	2500		60		13				
	Разом	106684	4000								
	1.6. Будівлі загальногосподарського призначення:										
92	контора центральна.	648375	2200		80		305				
914	1.7 Будівлі загальновиробничого призначення всіх напрямів діяльності:										
	склад центральний	48102	600		80		147				
	Всього будівлі	4347348	24005								
	2. Споруди										
	2.1. Загальновиробничого призначення тваринництва:										
912	гноєсховище	17501	500		25		60				
914	2.2. Загальновиробничого призначення всіх напрямів діяльності:										
	водонапірні башти ;	752395	2000		40		90				
	артезіанські свердловини ;	25612	300		25		84				
	насосні станції.	18770	770		25		84				
	Разом	796777	3070								
	Всього споруди	814278	3570								
914	3. Передавальні пристрої загальновиробничого призначення всіх напрямів діяльності:										
	лінія електропередач	62596	500		50		205				
	Водогін	618548	1600		60		204				
	газопровід	341744	500		60		196				
	лінія теплофікації	129342	300		25		134				

Продовж. табл. 8.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	лінія каналізації	74156	200		15		109				
	Всього передавальні пристрої	1226386	3100								
	4. Машини та обладнання										
915	4.1. Трактори:										
	Т-150К	50430	500		8		34				
	ДТ-74	44140	500		8		32				
	МТЗ-80	48260	500		8		96				
	МТЗ-82	52590	500		8		51				
	ЮМЗ-6	29440	300		8		15				
	Т-25	21100	300		8		28				
	Т-16	11260	200		8		17				
	Разом	257220	2800								
	4.2. Комбайни:										
	ДОН-1500	64855	500		8		58				
	СК-5	59247	500		8		54				
	бурякозбиральний	41610	300		8		43				
	Разом	165712	1300								
		4.3. Робочі машини й обладнання									
915	Машинно-тракторного парку:										
	плуг ПЛН-5-35;	11394	150		8		25				
	культиватор КПС-4;	5479	200		8		17				
	борони БДТ-6;	10055	50		8		68				
	прес-підбирач;	24900	500		8		4				
	косарка КРС-20;	6000	100		8		35				
	сівалка СЗ-36.	13747	250		8		56				
Разом	71575	1250									
	Молочнотоварної ферми:										
2321	транспортер гноєзбиральний	7265	100		8		7				
	кормороздатчик	4572	100		8		18				
	установка для пастеризації молока	21207	350		8		5				
	Разом	33044	550								
233	Промислових виробництв:										
	маслопрес	10800	300		12		24				

Продовж. табл. 8.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	установка для рафінації олії	31998	200		20		24				
	Разом	42798	500								
	Всього машини та обладнання	570349	6400								
	5. Транспортні засоби:										
2342	ГАЗ-52	16554	500		8		60				
	ГАЗ-53	18341	450		8		57				
	ЗІЛ-130	25780	500		8		14				
	КАМАЗ	31819	500		8		41				
	Автопричіп	10444	200		8		6				
92	ГАЗ-24 «Волга»	25348	800		10		76				
	Разом	128286	2950								
	6. Інструменти, прилади, інвентар, меблі										
2341	6.1. Інструменти, прилади ремонтної майстерні:										
	електродриль	864	0		8		6				
	верстат токарний	2365	100		8		15				
	зварювальний апарат	1525	50		8		46				
	Разом	4754	150								
914	6.2. Вимірювальні прилади загальнопромислового призначення всіх напрямів діяльності:										
	ваги автомобільні	12520	200		10		16				
	ваги для зважування тварин	5400	100		10		13				
	Разом	17920	300								
	6.3. Меблі центральної контори										
92	шафи	2520	20		10		27				
	столи	7380	50		10		7				
	килими	940	0		15		12				
	канапа	1790	20		10		60				
	Разом	12630	90								
	Всього інструменти, прилади, інвентар, меблі	35304	540								
	ВСЬОГО ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	7121951	40565								

Завдання 8.7

Підприємство безоплатно отримало трактор вартістю 10 000,00 грн. (термін експлуатації 12 – років), витрати на його транспортування становили 840,00 грн., в тому числі ПДВ – 140,00 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 8.5).

Таблиця 8.5 Господарські операції з обліку безоплатно отриманого об'єкта основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1.	Відображено вартість безоплатно отриманого трактора			
2.	Відображено витрати на транспортування			
3.	Нараховано суму податкового кредиту з ПДВ			
4.	Суму витрат з транспортування включено до первісної вартості безоплатно отриманого трактора			
5.	Перераховано транспортній організації за транспортування трактора			

Завдання 8.8

Підприємство реалізує складське приміщення. Вихідні дані (у грн.): первісна вартість реалізованого об'єкта – 75000,00; нарахований знос – 65600,00; ціна реалізації об'єкта без ПДВ – 11000,00; ПДВ 20% - 2200,00.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 8.6).

Таблиця 8.6 Господарські операції з обліку реалізації об'єкта основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Списано знос складського приміщення			
2.	Переведено складське приміщення до складу необоротних активів, утримуваних для продажу			
3.	Списано залишкову вартість складського приміщення			
4.	Відображена продажна вартість приміщення			
5.	Відображена сума податкового зобов'язання з ПДВ			
6.	Списано на фінансовий результат:			
	- дохід від реалізації			
	- витрати, пов'язані з реалізацією приміщення			

Завдання 8.9

Підприємство прийняло рішення про ліквідацію трактора (первинна вартість – 120000,00 грн., знос – 90000,00 грн.). Витрати пов'язані з ліквідацією (заробітна плата) склали 895,00 грн. Вартість металобрухту, отриманого в результаті ліквідації трактора – 11200,00 грн.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку (табл. 8.7).

Таблиця 8.7 Господарські операції з обліку ліквідації об'єкта основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Списано знос ліквідованого трактора			
2.	Списано залишкову вартість ліквідованого трактора			
3.	Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією трактора (заробітна плата)			
4.	Відображено дохід отриманий в результаті ліквідації трактора (вартість металобрухту)			
5.	Відображена сума ПДВ			
6.	Списано на фінансовий результат:			
	- дохід від ліквідації трактора			
	- витрати, пов'язані з ліквідацією трактора			

Завдання 8.10

Первісна вартість обладнання – 18000,00 грн, сума його зносу – 2000,00 грн. Прийнято рішення про його дооцінку на дату балансу. Дане обладнання раніше не переоцінювалося. У результаті експертної оцінки встановлено, що справедлива вартість на дату переоцінки дорівнює 22000,00 грн. Визначити балансову вартість і вартість зносу основних засобів після їх переоцінки.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 8.9).

Таблиця 8.8 Переоцінка обладнання, грн

Показники	До переоцінки	Після переоцінки	Різниця
Первісна вартість			
Сума зносу			
Залишкова вартість			

1. Індекс переоцінки:

2. Первісна вартість після переоцінки:

3. Сума дооцінки первісної вартості

4. Переоцінена сума зносу

5. Сума дооцінки зносу

6. Сума до оцінки залишкової вартості

Таблиця 8.9 Господарські операції з обліку дооцінки об'єкта основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Відображено збільшення первісної вартості обладнання у результаті переоцінки			
2.	Відображено до оцінку раніше нарахованого зносу пропорційно до зміни вартості обладнання			

Завдання 8.11

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 25000,00 грн, сума його зносу – 5000,00 грн. У результаті експертної оцінки встановлено, що справедлива вартість даного об'єкта - 12000,00 грн . Прийнято рішення про його уцінку на дату балансу. Даний об'єкта основних засобів раніше не переоцінювався. Визначити балансову вартість і вартість зносу даного об'єкта після його переоцінки.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 8.11).

Таблиця 8.10 Переоцінка об'єкта основних засобів, грн

Показники	До переоцінки	Після переоцінки	Різниця
Первісна вартість			
Сума зносу			
Залишкова вартість			

1. Індекс переоцінки:

2. Первісна вартість після переоцінки:

3. Сума уцінки первісної вартості

4. Переоцінена сума зносу

5. Сума уцінки зносу

6. Сума уцінки залишкової вартості

Таблиця 8.11 Господарські операції з обліку уцінки об'єкта основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Відображено уцінку залишкової вартості об'єкта основних засобів, який раніше не дооцінювався			
2.	Відображено суму уцінки зносу пропорційно до зміни вартості об'єкта			

Завдання 8.12

За даними наведеного нижче первинного документу визначити вартість виробничої будівлі після її переоцінки та скласти бухгалтерські проведення (табл. 8.12).

СТОВ «Золотий колос»

Затверджую

Директор

Торяник Л.Д.

31 грудня 20__р.

Відомість переоцінки основних засобів
(по об'єктах групи основних засобів «Будинки та споруди», балансовий субрахунок 103)

Підстава: наказ від 30.12.20__р.

№ п/п	№ Інвентарний об'єкта ОЗ	Найменування об'єкта ОЗ	До переоцінки			Справедлива вартість об'єкта, грн	Індекс переоцінки	Після переоцінки		
			Первісна вартість, грн	Сума зносу, грн	Залишкова вартість об'єкту, грн.			Первісна вартість, грн	Сума зносу, грн	Залишкова вартість об'єкту, грн
1.	8	Виробнича будівля	76364,8	804,0	75560,8	105800	1,4002	106926,0	1126,0	105800

Головний бухгалтер
30.12.20__р.

Кальницька Г.П.

Таблиця 8.12 Господарські операції з обліку переоцінки виробничої будівлі

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Відображено збільшення первісної вартості виробничої будівлі у результаті переоцінки			
2.	Відображено до оцінку раніше нарахованого зносу пропорційно до зміни вартості будівлі			

Завдання 8.13

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 75 000,00 грн. Очікуваний строк служби – 5 років. Ліквідаційна вартість об'єкта у вигляді матеріалів – 1 000 грн.

Визначити нарахування амортизації за методом прямолінійного списання та норму амортизації (табл. 8.13).

Таблиця 8.13 Нарухування амортизації методом прямолінійного списання (грн)

Звітний період	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
Дата придбання	75 000	-	-	75 000
Кінець 1-го року				
Кінець 2-го року				
Кінець 3-го року				
Кінець 4-го року				
Кінець 5-го року				

Завдання 8.14

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 10000,00 грн., очікуваний строк служби – 5 років, ліквідаційна вартість об'єкта у вигляді матеріалів – 1000,00 грн. Плановий випуск продукції – 50 000 одиниць. За перший рік випуск продукції склав 10 000 одиниць, за другий – 11 000, за третій – 10 100, за четвертий – 9 000 і за п'ятий – 9 900 одиниць.

Визначити амортизаційні витрати по об'єкту основних засобів виробничим методом нарахування амортизації (табл. 8.14).

Таблиця 8.14 Нарахування амортизації за виробничим методом (грн)

Звітний період	Первісна вартість	Випуск продукції	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
Дата придбання	10000	-	-	-	10000
Кінець 1-го року					
Кінець 2-го року					
Кінець 3-го року					
Кінець 4-го року					
Кінець 5-го року					

Завдання 8.15

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 10000,00 грн., очікуваний строк служби – 5 років, ліквідаційна вартість об'єкта у вигляді матеріалів – 1000,00 грн.

Визначити суму амортизації об'єкта основних засобів кумулятивним методом (табл. 8.15).

Таблиця 8.15 Нарахування амортизації за кумулятивним методом (грн)

Звітний період	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
Дата придбання	10000	-	-	10000
Кінець 1-го року				
Кінець 2-го року				
Кінець 3-го року				
Кінець 4-го року				
Кінець 5-го року				

Завдання 8.16

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 10000,00 грн., очікуваний строк служби – 5 років, ліквідаційна вартість об'єкта у вигляді матеріалів – 1000,00 грн.

Визначити суму амортизаційних відрахувань за методом прискореного зменшення залишкової вартості (табл. 8.16).

Таблиця 8.16 **Нарахування амортизації за методом прискореного зменшення залишкової вартості (грн)**

Звітний період	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
Дата придбання	10000	-	-	10000
Кінець 1-го року				
Кінець 2-го року				
Кінець 3-го року				
Кінець 4-го року				
Кінець 5-го року				

Завдання 8.17

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 8.17)

Таблиця 8.17 **Основні бухгалтерські проводки операцій з основними засобами**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Відображення затрат на проектні, будівельно-монтажні роботи за рахунками підрядників і проектних організацій		
2.	Відображення сум ПДВ в рахунках підрядників і проектних організацій		

1	2	3	4
3.	Витрати на будівництво об'єкта господарським способом:		
	- матеріали		
	- послуги допоміжних виробництв (машин, механізмів тощо)		
	- оплата праці працівників, зайнятих у будівництві		
4.	Зарахування об'єктів капітальних інвестицій після введення в експлуатацію		
	Одержання від учасника (засновника) підприємства об'єкта основних засобів		
	Відображення вартості безоплатно отриманих основних засобів		
	Зарахування витрат на транспортування і монтаж до складу первісної вартості безоплатно отриманих основних засобів		
8.	Оприбуткування раніше не врахованих на балансі основних засобів		
9.	Нарахована амортизація основних засобів:		
	- об'єктів виробничого призначення, включаючи об'єкти, узяті у фінансову оренду		
	- об'єктів, переданих в операційну оренду		
	- об'єктів, що забезпечують збут продукції		
	- об'єктів загальногосподарського призначення		
10.	Відображення результатів дооцінки основних засобів на суму:		
	- дооцінки залишкової вартості		
	- дооцінки зносу		
11.	Відображення результатів уцінки основних засобів, раніше не дооцінюваних, на суму:		
	- уцінки зносу		
12.	- уцінки залишкової вартості		
	Ліквідація основних засобів:		
13.	- сума зносу об'єкта		
	- залишкова вартість		
	Реалізація основних засобів:		
14.	- сума зносу об'єкта		
	- переведено об'єкт основних засобів до складу необоротних активів, утримуваних для продажу		
	- списано собівартість реалізованого об'єкта необоротних активів		
15.	Отримані основні (транспортні) засоби в оренду:		
	- операційну		
	- фінансову		
15.	- зарахування до складу основних засобів об'єкта фінансової оренди		
	Передано устаткування в фінансову оренду:		
	Відображено дебіторську заборгованість орендаря за переданий йому об'єкт фінансової оренди		
	Відображено вартість об'єкта, переданого у фінансову оренду		

Контрольні питання

1. Класифікація основних засобів
2. Документальне оформлення операцій з основними засобами
3. Облік придбання основних засобів за плату
4. Облік безоплатно отриманих основних засобів
5. Облік основних засобів, отриманих як внесок до статутного капіталу
6. Облік основних засобів, отриманих в обмін на подібні об'єкти
7. Облік основних засобів, отриманих в обмін на неподібні об'єкти
8. Облік самостійно виготовлених основних засобів
9. Облік витрат з ремонту і поліпшення об'єктів основних засобів
10. Облік реалізації об'єктів основних засобів
11. Облік ліквідації об'єктів основних засобів
12. Облік безоплатної передачі об'єктів основних засобів
13. Нарахування амортизації прямолінійним методом
14. Нарахування амортизації виробничим методом
15. Нарахування амортизації кумулятивним методом
16. Нарахування амортизації методом зменшення залишкової вартості
17. Нарахування амортизації методом прискореного зменшення залишкової вартості
18. Облік переоцінки необоротних активів
19. Облік орендованих основних засобів
20. Облік інших необоротних активів
21. Характеристика рахунків 10, 11, 13, 15 та їх субрахунків відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків
22. НП(С)БО 7 «Основні засоби»
23. НП(С)БО 14 «Оренда»

Тестові завдання

1. Яка з відображених в обліку операцій із введення в експлуатацію об'єкта основних засобів, побудованого підприємством господарським способом, є правильною?
 - 1) Д-т 121 — К-т 154;
 - 2) Д-т 10 — К-т 37;
 - 3) Д-т 103 — К-т 151;
 - 4) Д-т 10 — К-т 46.
2. Яке НП(С)БО регламентує методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби:
 - 1) НП(С)БО 7;
 - 2) НП(С)БО 8;
 - 3) НП(С)БО 9;
 - 4) НП(С)БО 10.

3. Вартість, що амортизується, — це:

- 1) первісна або переоцінена вартість інших необоротних матеріальних активів за вирахуванням їхньої ліквідаційної вартості;
- 2) вартість необоротних матеріальних активів після їх переоцінки;
- 3) різниця між первісною вартістю та сумою нарахованої амортизації;
- 4) сума, за якою можна здійснити обмін активу або оплату зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

4. Ліквідаційна вартість основних засобів - це:

- 1) сума коштів, яку підприємство очікує отримати в результаті реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення терміну їх корисного використання;
- 2) сума витрат, пов'язаних з придбанням та виготовленням активу;
- 3) вартість необоротних активів, одержана в результаті їх переоцінки;
- 4) сума, за якою можна обмінювати актив між проінформованими, зацікавленими і незалежними сторонами.

5. Яка проводка відповідає операції: «Нарахована амортизація устаткування виробничого призначення»:

- 1) Д-т 94 К-т 13;
- 2) Д-т 13 К-т 10;
- 3) Д-т 23 К-т 13;
- 4) Д-т 92 К-т 13.

6. Якою проводкою у бухгалтерському обліку відображаються витрати на проведення проектних робіт з капітального будівництва?

- 1) Д-т 15 К-т 631;
- 2) Д-т 631 К-т 151;
- 3) Д-т 23 К-т 631;
- 4) Д-т 23 К-т 361.

7. Яка бухгалтерська проводка складається при списанні будівельних матеріалів для потреб капітального будівництва?

- 1) Д-т 15 К-т 205;
- 2) Д-т 23 К-т 205;
- 3) Д-т 23 К-т 208;
- 4) Д-т 15 К-т 201.

8. Основні засоби на баланс підприємства оприбутковуються за:

- 1) середньозваженою собівартістю;
- 2) договірною вартістю придбання;
- 3) первісною вартістю;
- 4) ідентифікованою собівартістю.

9. Згідно якого з методів нарахування амортизації річна норма амортизації розраховується за наступною формулою: (Первісна вартість – Ліквідаційна вартість)/ строк корисного використання?

- 1) виробничого;
- 2) прямолінійного;
- 3) кумулятивного;
- 4) зменшення залишкової вартості.

10. Згідно з Податковим кодексом України основні засоби поділяються на групи:

- 1) 16 груп;
- 2) 3 групи;
- 3) 4 групи;
- 4) у податковому обліку поділ на групи не передбачено.

11. Витрати на здійснення поточного ремонту виробничих основних засобів:

- 1) збільшують балансову вартість основних засобів;
- 2) включаються до виробничої собівартості продукції;
- 3) відносяться на інші операційні витрати;
- 4) збільшують розмір заборгованості перед постачальниками.

12. Безоплатно отримані основні засоби оцінюються:

- 1) за залишковою вартістю;
- 2) за справедливою вартістю;
- 3) за вартістю, погодженою із засновниками підприємства;
- 4) за договірною вартістю.

13. Якщо об'єкт основних засобів було придбано 10 січня слід починати його амортизацію у бухгалтерському обліку:

- 1) 1 січня;
- 2) 10 січня;
- 3) 1 лютого;
- 4) 1 квітня.

14. Якщо об'єкт основних засобів реалізовано 15 лютого, слід припинити нарахування амортизації на нього:

- 1) 15 лютого;
- 2) 1 березня;
- 3) 1 квітня;
- 4) 31 грудня.

15. За кредитом рахунка 13 відображається:

- 1) сума нарахованих амортизаційних відрахувань;
- 2) сума списаних амортизаційних відрахувань;

- 3) сума уцінки вартості основних засобів;
- 4) балансова вартість нестач основних засобів.

16. У підсумок валюти балансу основні засоби включаються:

- 1) за первісною вартістю;
- 2) за залишковою вартістю;
- 3) за ліквідаційною вартістю;
- 4) за амортизованою собівартістю.

17. Рахунок 286 при відображенні операцій з реалізації основних засобів використовується у випадку:

- 1) коли об'єкт був модифікований у процесі експлуатації;
- 2) якщо об'єкт використовувався більше року;
- 3) якщо об'єкт був придбаний з метою подальшого продажу;
- 4) якщо строк корисного використання об'єкта закінчився.

18. При відображенні уцінки вартості основних засобів виконується кореспонденція за дебетом рахунка:

- 1) 42;
- 2) 97;
- 3) 10;
- 4) 94.

19. Одержані у фінансову оренду об'єкти основних засобів оприбутковуються записом:

- 1) Дт 10 Кт 63;
- 2) Дт 15 Кт 53;
- 3) Дт 10 Кт 46;
- 4) Дт 01.

20. Відображена залишкова вартість автомобіля, визнаного необоротним активом, що утримується для продажу:

- 1) Дебет рахунку 286 Кредит рахунку 105;
- 2) Дебет рахунку 976 Кредит рахунку 105;
- 3) Дебет рахунку 942 Кредит рахунку 286;
- 4) Дебет рахунку 972 Кредит рахунку 286.

21. В якому випадку не змінюється первісна вартість основних засобів?

- 1) при передачі в оперативну оренду;
- 2) при реконструкції об'єкта;
- 3) при індексації;
- 4) при модернізації.

22. Якою бухгалтерською проводкою списується сума накопиченого зносу реалізованих основних засобів?

- 1) Д-т 131 — К-т 10;
- 2) Д-т 10 — К-т 131;
- 3) Д-т 231 — К-т 131;
- 4) Д-т 92 — К-т 131.

23. Індекс переоцінки визначається шляхом:

- 1) множення справедливої вартості об'єкта на його ринкову вартість;
- 2) ділення справедливої вартості об'єкта на його залишкову вартість;
- 3) сумування справедливої вартості об'єкта і його залишкової вартості;
- 4) ділення залишкової вартості об'єкта на його ринкову вартість.

24. Яка проводка відповідає операції: «Нарахована амортизація основних засобів адміністративного призначення»:

- 1) Д-т 94 К-т 13;
- 2) Д-т 13 К-т 10;
- 3) Д-т 92 К-т 13;
- 4) Д-т 91 К-т 13.

ТЕМА 9. ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Наказ Мінфіну від 22.11.2004 р. № 732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності в складі нематеріальних активів»

2. НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242)

3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів (наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 р. № 1327)

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

6. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Завдання 9.1

Скласти кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями та провести необхідні розрахунки (табл. 9.1)

Таблиця 9.1 **Господарські операції з обліку придбання нематеріальних активів**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Придбано комп'ютерну програму у фірми «Комплекс» для бухгалтерського обліку (сума без ПДВ)			4000,00
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			
3	Відображено отримані послуги фірми «Комплекс» з встановлення програми(сума без ПДВ)			500,00
4	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			
5	Зараховано програмне забезпечення до складу нематеріальних активів			
6	Сплачено фірмі «Комплекс» за комп'ютерну програму та її встановлення			
7	Нараховано амортизацію програмного забезпечення			

Завдання 9.2

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку надходження та використання безоплатно одержаних нематеріальних активів та провести необхідні розрахунки (табл. 9.2)

Таблиця 9.2 Господарські операції з обліку надходження безоплатно отриманих нематеріальних активів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Оприбутковано безоплатно отриманий нематеріальний актив			3000,00
2	Додатково понесені витрати (без ПДВ) у зв'язку з надходженням безоплатно отриманого активу			300,00
3	Введено в дію безоплатно отриманий нематеріальний актив			
4	Нараховано амортизацію безоплатно отриманого нематеріального активу			

Завдання 9.3

Підприємство реалізувало за 15000,00 грн (у тому числі ПДВ) право користування майном, первісна вартість якого – 13000,00 грн, знос – 500,00 грн.

Відобразити дані операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 9.3).

Таблиця 9.3 Господарські операції з обліку реалізації нематеріальних активів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	

Завдання 9.4

СТОВ «Золотий колос» придбало програмне забезпечення вартістю 4200,00 (у тому числі ПДВ). визначити місячну норму амортизації, виходячи з терміну корисного використання 5 років. Після 2 років експлуатації нематеріальний актив був проданий за ціною 2400,00, в тому числі ПДВ. Відобразити дані господарські операції в бухгалтерському обліку.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 9.4).

Таблиця 9.4 Господарські операції з обліку руху нематеріальних активів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	

Завдання 9.5

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 9.5).

Таблиця 9.5 Основні бухгалтерські проводки операцій з нематеріальними активами

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Отримано об'єкт нематеріальних активів від підприємства — платника ПДВ за вартістю придбання без ПДВ		
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ		
3.	Виконано сторонньою організацією для підприємства роботи, безпосередньо пов'язані зі створенням об'єкта нематеріальних активів та доведенням його до стану, в якому цей об'єкт придатний для використання за призначенням		
	Відображено податковий кредит з ПДВ		
	Включення фінансових витрат до вартості кваліфікаційного активу		
	Уведення в господарський оборот об'єкта нематеріальних активів		
	Оприбуткування внесків учасників (засновників) до статутного капіталу підприємства		
4.	Оприбуткування за результатами інвентаризації раніше не врахованих на балансі об'єктів нематеріальних активів		
5.	Оприбуткування безоплатно одержаного об'єкта нематеріальних активів (справедлива вартість)		
6.	Списання суми накопиченої амортизації безоплатно переданого об'єкта нематеріальних активів		

1	2	3	4
7.	Списання залишкової вартості безоплатно переданого об'єкта нематеріальних активів		
8.	Визнання податкового зобов'язання з ПДВ за операцією з безоплатної передачі об'єкта нематеріальних активів		
9.	Нарахування амортизації нематеріальних активів:		
	- виробничого призначення		
	- загальногосподарського призначення		
	- що використовуються для збуту продукції		
	- що використовуються на об'єктах житлово-комунального та соціально-культурного призначення підприємства		
	- що використовуються для досліджень та розробок, здійснених підприємством		
10.	Включено об'єкт нематеріальних активів до групи вибуття:		
	сума накопиченої амортизації		
	залишкова вартість		
11.	Списана балансова вартість групи вибуття		
	Списана сума накопиченої амортизації ліквідованих об'єктів нематеріальних активів		
	Списана залишкова вартість ліквідованих об'єктів нематеріальних активів		
12.	Отримано об'єкт нематеріальних активів в операційну оренду		
	Отримано об'єкт нематеріальних активів у фінансову оренду		
13.	Передано об'єкт нематеріальних активів у фінансову оренду		
	Відображення результатів дооцінки раніше не переоцінюваних об'єктів нематеріальних активів, що проводиться вперше:		
	- дооцінка первісної вартості		
	- дооцінка накопиченої амортизації		
14.	Уцінка раніше не переоцінюваних об'єктів нематеріальних активів:		
	- на суму уцінки залишкової вартості об'єкта нематеріальних активів		
	- на суму уцінки накопиченої амортизації об'єкта нематеріальних активів		

Контрольні питання

1. Документальне оформлення операцій з нематеріальними активами
2. Облік придбання нематеріальних активів за плату
3. Облік безоплатно отриманих нематеріальних активів
4. Облік нематеріальних активів, отриманих як внесок до статутного капіталу
5. Надходження і оцінка нематеріальних активів
6. Амортизація нематеріальних активів
7. Облік вибуття нематеріальних активів
8. НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи»
9. Характеристика рахунків 12, 13, 15 та їх субрахунків відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків

Тестові завдання

1. Який процес відображається проведенням Д-т 124 — К-т 154:
 - 1) відображення витрат, пов'язаних із виготовленням нематеріальних активів;
 - 2) зарахування нематеріального активу на баланс підприємства;
 - 3) придбання нематеріальних активів;
 - 4) списання нематеріальних активів.

2. Чи може збільшуватись первісна вартість нематеріальних активів:
 - 1) може, на суму витрат, здійснених для підтримання їх у придатному стані;
 - 2) може, на суму витрат, спрямованих на забезпечення зростання очікуваних економічних вигод від їх використання;
 - 3) не може;
 - 4) немає правильної відповіді.

3. Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства:
 - 1) за первісною вартістю;
 - 2) за справедливою вартістю;
 - 3) за залишковою вартістю;
 - 4) за ідентифікованою собівартістю.

4. Нематеріальні активи включають:
 - 1) цінні папери інших підприємств, малоцінні та швидкозношувані предмети, бланки документів;
 - 2) права користування майном;
 - 3) технічну документацію, правила експлуатації обладнання;
 - 4) інструкцію з користування побутовою технікою.

5. Інформація про нематеріальні активи відображаються у:
 - 1) розділ 1 активу балансу;
 - 2) розділ 2 активу балансу;
 - 3) розділ 1 пасиву балансу;
 - 4) розділ 3 активу балансу.

6. Підприємством 12.03. поточного року продано авторське право на винахід. Амортизацію права в обліку припиняють нараховувати:
 - 1) з 13.03 поточного року;
 - 2) з 01.03 поточного року;
 - 3) з 01.04 поточного року;
 - 4) з 01.01 наступного року.

7. Сума амортизації патенту на сорт троянди “Рожевий ранок” у

садовому господарстві відображається записом:

- 1) Д-т 23 К-т 12;
- 2) Д-т 12 К-т 133;
- 3) Д-т 133 К-т 12;
- 4) Д-т 23 К-т 133.

8. У бухгалтерському обліку нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється протягом строку їх корисного використання, але не більше:

- 1) 10 років;
- 2) обмежень немає;
- 3) 20 років;
- 4) 5 років.

ТЕМА 10. ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах (наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73)
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів (наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315)
3. НП(С)БО 30 «Біологічні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790)
4. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств (наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132)
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 879)

Завдання 10.1

СТОВ «Золотий колос» уклало договори оренди землі з фізичними особами строком на 50 років для закладення виноградників. Витрати на закладення і вирощування молодих насаджень до початку плодоносіння в поточному році склали 73248,50 грн. (перелік витрат наведено в табл.10.1.)

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 10.1)

Таблиця 10.1 Господарські операції з обліку витрат на закладення і вирощування молодих насаджень

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Відображено витрати на оформлення договорів оренди землі для закладення винограднику			350,00
2	Проведено передоплату за виготовлення проектно-кошторисної документації на закладення винограднику			3600,00
3	Відображено податковий кредит з ПДВ			600,00
4	Оприбутковано проектно-кошторисну документацію			3000,00
5	Відображено розрахунки за податковим кредитом з ПДВ			600,00

Продовж. табл. 10.1

1	2	3	4	5
6	Нараховано орендну плату за користування землею під виноградником до початку плодоносіння			4360,00
7	Оприбутковано посадковий матеріал			39500,00
8	Відображено податковий кредит з ПДВ			7900,00
9	Оплачено рахунок постачальника за посадковий матеріал			47400,00
10	Нараховано заробітну плату працівникам, зайнятим закладенням винограднику і доглядом за молодими насадженнями			15000,00
11	Нараховано ЄСВ на фонд оплати праці			5578,50
12	Списано посадковий матеріал на закладення винограднику			39500,00
13	Списано мінеральні добрива, отрутохімікати з метою догляду за молодими насадженнями			2100,00
14	Використано ПММ на роботах із застосуванням тракторів			1320,00
15	Відображено послуги, надані власним автотранспортом і тракторним парком			2040,00
16	Оприбутковано до складу незрілих довгострокових біологічних активів рослинництва насадження винограднику за первісною вартістю, яка дорівнює фактичній собівартості			

Завдання 10.2

СТОВ «Золотий колос» прийняло рішення ліквідувати вишневий сад через зменшення його корисності внаслідок тривалої експлуатації.

Цей об'єкт обліковується за первісною вартістю, яка дорівнює 14000,00 грн, сума зносу – 11000,00 грн. після розкорчовування оприбутковано деревину за справедливою вартістю у сумі 4000,00 грн, витрати з ліквідації саду – 1000,00 грн.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 10.2)

Таблиця 10.2 **Господарські операції з обліку витрат на закладення і вирощування молодих насаджень**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
	Списано вишневий сад унаслідок ліквідації на суму			
1	- зносу			
2	- залишкової вартості			
3	Відображено дохід від ліквідації саду в сумі отриманої деревини			
4	Відображено витрати на ліквідацію (розкорчовування) саду			

Завдання 10.3

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 10.3)

Таблиця 10.3 Основні бухгалтерські проводки за рахунком 16
«Довгострокові біологічні активи»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Отримано від постачальників за вартістю без ПДВ		
2.	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ		
3.	Оприбутковано придбаний довгостроковий біологічний актив		
4.	Оприбутковано довгостроковий біологічний актив від учасника (засновника) підприємства як внесок до статутного капіталу		
5.	Оприбутковано безоплатно отримані довгострокові біологічні активи		
6.	Переведено поточні біологічні активи до складу довгострокових біологічних активів		
7.	Оприбутковано довгострокові біологічні активи, раніше не враховані на балансі, а також їх надлишки, виявлені при інвентаризації		
8.	Віднесено на витрати з біологічних перетворень незрілих біологічних активів:		
	- запаси		
	- роботи та послуги власних допоміжних виробництв		
	- оплата праці працівників		
	- відрахування ЄСВ		
	- амортизація необоротних активів		
	- загальновиробничі витрати		
9.	Віднесено на вартість незрілих довгострокових біологічних активів суму понесених витрат, пов'язаних з їх біологічними перетвореннями		
10.	Відображено результати від зміни справедливої вартості довгострокових біологічних активів:		
	- збільшення		
	- зменшення		
11.	Списано собівартість реалізованих довгострокових біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю		
12.	Виявлено нестачі та втрати біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, в результаті інвентаризації		

Контрольні питання

1. Облік надходження та вибуття довгострокових біологічних активів
2. Облік зміни вартості довгострокових біологічних активів
3. Облік нарахування амортизації.
4. Інвентаризація довгострокових біологічних активів

Тестові завдання

1. З переліку біологічних активів обрати незрілі довгострокові :
 - 1) молодняк телят;
 - 2) сади, що плодоносять;
 - 3) ягідники першого року посадки;
 - 4) свині на відгодівлі.

2. З переліку біологічних активів обрати довгострокові:
 - 1) сади;
 - 2) посіви буряків;
 - 3) батьківське стадо курей;
 - 4) молодняк робочих коней.

3. Яким бухгалтерським записом оформляється вибракування тварин із основного стада і постановка їх на відгодівлю?
 - 1) Д-т 23 — Кт 21;
 - 2) Д-т 21 — Кт 109;
 - 3) Д-т 21 — Кт 16;
 - 4) Д-т 107 — Кт 46.

4. Яке бухгалтерське проведення відповідає господарській операції: віднесено на вартість незрілих довгострокових біологічних активів суму понесених витрат, пов'язаних з їх біологічними перетвореннями:
 - 1) Д-т 161 — К-т 152;
 - 2) Д-т 166 — К-т 21;
 - 3) Д-т 155 — К-т 21;
 - 4) Д-т 166 — К-т 155.

5. Яке бухгалтерське проведення відповідає господарській операції: нараховані витрати на транспортування довгострокових біологічних активів транспортом сторонньої організації:
 - 1) Д-т 16 — К-т 372;
 - 2) Д-т 15 — К-т 372;
 - 3) Д-т 15 — К-т 685;
 - 4) Д-т 16 — К-т 15.

6. Яким бухгалтерським записом відображається оприбуткування безоплатно отриманих довгострокових біологічних активів:
 - 1) Д-т 16 — К-т 46;
 - 2) Д-т 15 — К-т 372;
 - 3) Д-т 15 — К-т 631;
 - 4) Д-т 16 — К-т 424.

7. Тварин цирків і зоопарків слід обліковувати на рахунку:

- 1) 21;
- 2) 163;
- 3) 107;
- 4) 164.

8. Яким проведенням відображається оприбуткування довгострокових біологічних активів, раніше не врахованих на балансі, а також їх надлишки, виявлені при інвентаризації:

- 1) Д-т 16 — К-т 46;
- 2) Д-т 16 — К-т 746;
- 3) Д-т 15 — К-т 631;
- 4) Д-т 16 — К-т 424.

9. Підставою для складання бухгалтерського проведення: Д-т 163 — К-т 155 є:

- 1) Акт на оприбуткування приплоду тварин (ф. № ПБАСГ-3);
- 2) Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин) (ф. № ДБАСГ-2);
- 3) Зрівняльна відомість результатів інвентаризації (ф. № інв.-19);
- 4) Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (ф. № ПБАСГ-6).

10. Розкрити зміст господарської операції: Д-т 212 — К-т 163:

- 1) Переведено до групи відгодівлі довгострокові біологічні активи тваринництва вибракувані з основного стада;
- 2) Оприбутковано надлишки поточних біологічних активів тваринництва, виявлені при інвентаризації;
- 3) Переведено молодняк ВРХ до складу довгострокових біологічних активів тваринництва;
- 4) Оприбутковано приріст живої маси свиней.

ТЕМА 11. ОБЛІК ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Законодавчо-нормативні акти:

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV
3. Закон України «Про оренду землі» від 6 жовтня 1998 р. № 161-XIV
4. НП(С)БО 7 «Основні засоби» (наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92)
5. НП(С)БО 14 «Оренда» (наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181)
6. НП(С)БО 16 «Витрати» (наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318)
7. НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» (наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 у редакції від 03.10.2007 р. № 1100)
8. НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» (наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779)
9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)
11. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 879)

Завдання 11.1

Договором оренди земельного паю передбачено грошову форму орендної плати. Орендна плата погашається орендарем сільгосппродукцією.

СТОВ «Золотий колос» орендує у фізичної особи земельний пай вартістю 30000,00 грн. Договором оренди передбачено річну орендну плату в сумі 900,00 грн не індексувати, а виплачувати її двічі на рік грошовими коштами.

За заявою орендодавця – у рахунок заборгованості з орендної плати за перше півріччя – підприємство продало йому зерно ячменю врожаю поточного року за звичайною ціною на суму 382,50 грн (450,00 – 67,50). собівартість реалізованого зерна – 290,00 грн.

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 11.1)

Таблиця 11.1 Господарські операції з обліку оренди землі та розрахунків з орендодавцем

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
	Отримано в оренду земельний пай			
	Нараховано орендну плату за 6 місяців			
	Утримано ПДФО з доходу орендодавця			
	Реалізовано зерно ячменю (за звичайною ціною)			
	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ			
	Списано вартість зерна ячменю			
	Перераховано ПДФО в бюджет			
	Закрито розрахунки з орендодавцем			
	Земельний пай повернуто орендодавцеві після закінчення строку договору оренди			

Контрольні питання

1. Нормативно-правове забезпечення обліку земельних ділянок.
2. Мета та завдання обліку земельних ділянок.
3. Аналітичний та синтетичний облік земельних ділянок.

Тестові завдання

1. Облік земельних ділянок у підприємства-орендаря відображається:
 - 1) за дебетом 101;
 - 2) за дебетом 102;
 - 3) на рахунку 01;
 - 4) на рахунку 16.

2. Якщо на орендованій земельній ділянці вирощують одну культуру, нарахування орендної плати за використання ділянки відображається:
 - 1) за дебетом 23;
 - 2) за кредитом 23;
 - 3) за кредитом 66;
 - 4) за дебетом 91.

3. З наведених землями сільськогосподарського призначення не є:
 - 1) рілля;
 - 2) сіножаті;
 - 3) пасовища;
 - 4) землі лісового фонду.

ТЕМА 12. ОБЛІК ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИПУСКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

12.1. ОБЛІК ВИТРАТ НА БІОЛОГІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ РОСЛИННИЦТВА

Законодавчо-нормативні акти:

1. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах (наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.08 р. № 73)

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів (наказ Міністерства фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р.)

3. НП(С)БО 30 «Біологічні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790)

4. НП(С)БО 16 «Витрати» (наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318)

5. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств (наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. № 132)

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291)

Завдання 12.1

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 12.1)

Таблиця 12.1 **Господарські операції з обліку виробництва продукції рослинництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району**

№ п/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
1	Облікові листи тракториста-машиніста № 125- 137 за звітний період	Нарахована оплата праці трактористам-машиністам за виконані польові роботи і віднесена на:			
		озиму пшеницю			20875,85
		соняшник			2066,40
		цукрові буряки			13743,59
		Разом			36685,84

1	2	3	4	5	6
2	Зведена відомість нарахування та розподілу оплати праці та відрахувань від неї за об'єктами обліку витрат	Проведені нарахування ЄСВ (22 %) та віднесено на:			
		озиму пшеницю			
		соняшник			
		цукрові буряки			
		Разом			
3	Акти витрати насіння і садивного матеріалу № 14, 35	Списується вартість насіння (покупного та власного виробництва), використаного на посів:			
		соняшнику (власного виробництва)			5000,00
		цукрового буряку (покупного)			105000,00
		озимої пшениці під врожай майбутнього року (власного виробництва)			33600,00
		Разом			143600,00
4	Акт № 26 про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин за звітний період	Списується вартість мінеральних добрив, внесених під посів:			
		озимої пшениці			72264,00
		соняшнику			36973,80
		цукрового буряку			74745,00
		Разом			183982,80
		Списується вартість засобів захисту рослин, використаних під:			
		озиму пшеницю			1142,10
		соняшник			2437,50
		цукровий буряк			6196,50
		Разом			9776,10
5	Акт № 26 про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин за звітний період	Списується вартість гною, внесеного під цукровий буряк, одержаного від:			
		основного молочного стада ВРХ - 340т			3978,00
		молодняку ВРХ - 400 т			4680,00
		свиней - 40 т			468,00
		Разом			9126,00
		На оприбуткування вартості гною та віднесення вартості гною під цукровий буряк			9126,00
6	Облікові листи тракториста-машиніста № 125-137 за звітний період	Списується дизельне паливо з підзвіту трактористів-машиністів на виконання польових роб на:			
		озиму пшеницю			21547,50
		соняшник			18242,25
		цукровий буряк			64320,75
		Разом			104110,50

1	2	3	4	5	6
7	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей (форма № ВЗСГ-1) № 133 від 25 числа звітнього місяця 20_р.	Відпущено і витрачено на роботу сушарки для сушіння зерна озимої пшениці дизельне паливо			14654,25
8	Накопичувальна відомість обліку використання вантажних автомобілів	Списується вартість послуг вантажного автотранспорту на:			
		озиму пшеницю - 6000 т/км			3999,92
		соняшник - 7000 т/км			4666,58
		цукровий буряк - 11000 т/км			7333,19
		Разом			15999,69
9	Відомість розподілу витрат з утримання й експлуатації машинно-тракторного парку	Списуються витрати з утримання тракторів, робочих машин, комбайнів на:			
		озиму пшеницю			11951,04
		соняшник			9637,94
		цукровий буряк			15510,65
		Разом			37099,64
10	Бухгалтерська довідка	Віднесено загальновиробничі витрати рослинництва на:			
		озиму пшеницю			318,38
		соняшник			159,19
		цукровий буряк			238,79
		Разом			716,36
11	Бухгалтерська довідка	Віднесено частину загальновиробничих витрат всіх напрямків діяльності на:			
		озиму пшеницю			5679,35
		соняшник			5087,00
		цукровий буряк			4648,71
		Разом			15415,06
12	Реєстр приймання зерна вагарем	Надійшло на центральний тік зерно озимої пшениці від урожаю сорту «Ахтирчанка» - 470000 кг			376000,00
13	Акт № 6 приймання грубих і соковитих кормів від 31 числа звітнього періоду	Оприбутковано від врожаю соломю озимої пшениці - 46432 кг			2785,92
14	Акт № 10 на сортування і сушіння продукції рослинництва від 25 числа	сторнуються зернові відходи, одержані в результаті сортування зерна пшениці озимої за справедливою вартістю зерна - 32100 кг			-25680,00

Продовж. табл. 12.1

1	2	3	4	5	6
		сторнуються відходи, що не використовуються, за справедливою вартістю зерна - 5500 кг			-4400,00
		оприбутковано одержані зернові відходи за справедливою вартістю зернових відходів - 32100 кг			11235,00
15	Реєстр приймання зерна вагарем від 15 числа звітного періоду	Надійшло від врожаю на центральний тік насіння соняшнику сорту ВНИИ МК - 6540 - 150000 кг			247500,00
16	Акт на приймання грубих і соковитих кормів № 7, 18 від 18 числа звітного періоду	Надійшла на фуражний склад побічна продукція:			
		кошки соняшнику - 3400 кг			680,00
		гичка цукрового буряку - 196000 кг			13720,00
		Разом			14400,00
17	Щоденник надходження сільськогосподарської продукції № 48 від 25 числа звітного періоду	оприбутковано врожай цукрового буряку - 2550000 кг			637500,00
18	Бухгалтерська довідка	Відображено дохід від первісного визнання сільськогосподарської продукції (на суму різниці між Кт і Дт 231			
		озимої пшениці			71310,88
		соняшнику			74014,73
		цукрового буряку			113217,73
		Всього			258543,34

12.2. ОБЛІК ВИТРАТ НА БІОЛОГІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТВАРИННИЦТВА

Завдання 12.2

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 12.2)

Таблиця 12.2 Господарські операції з обліку виробництва продукції тваринництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
1	Розрахунок заробітної плати оплати праці)	Нараховано заробітну плату працівникам, зайнятим обслуговуванням			
		основного молочного стада ВРХ			26295,26
		молодняку ВРХ			5340,00
		свиней			4770,00
		Разом			36405,26

1	2	3	4	5	6
2	Зведена відомість нарахування та розподілу оплати праці та відрахувань від неї за об'єктами обліку витрат	Проведені нарахування ЄСВ та віднесено на:			
		основне молочне стада ВРХ			9779,21
		молодняк ВРХ			1985,95
		свиней			1773,96
		Разом			13539,12
3	Відомості витрати кормів № 41, 42, 43, 44 від 30 числа звітнього періоду	Списується з підзвіту Писаренка Ю.І. вартість витрачених кормів і підстилки:			
		а) основному молочному стаду ВРХ			
		солома озимої пшениці на підстилку - 11500 кг			690,00
		кошики соняшнику - 3400 кг			680,00
		гичка цукрового буряку - 82000 кг			5740,00
		комбікорм - 4664 кг			11660,00
		Разом			18770,00
		б) молодняку ВРХ:			
		солома озимої пшениці на підстилку - 5500 кг			330,00
		гичка цукрового буряку - 114000 кг			7980,00
		Разом			8310,00
		в) свиням			
		комбікорм - 4920 кг			12300,00
4	Відомість витрат кормів № 45	Списано вартість молока на випоювання телят - 13505 кг			26334,75
5	Акт на списання медикаментів № 9 від 30 числа звітнього місяця	Списано з підзвіту головного ветеринарного лікаря Капустян П.С. медикаменти, використані на лікування:			
		основного молочного стада ВРХ			1031,00
		молодняку ВРХ			1468,00
		свиней			352,00
		Разом			2851,00
6	Лімітно-забірні картки на отримання матеріальних цінностей № 460 - 467 від 25 числа звітнього періоду	Відпущені з центрального складу халати бавовняні:			
		на молочнотоварну ферму (15)			720,00
		на свиноферму (10)			480,00
		Разом			1200,00
		Відпущені з центрального складу відра (15) на ферму			900,00
7	Лімітно-забірні картка на отримання матеріальних цінностей № 134 від 27 числа звітнього періоду	Відпущено зі складу будівельних матеріалів лісоматеріал твердої породи для поточного ремонту кривлі телятника 0,5 м.куб.			217,50

1	2	3	4	5	6
8	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей № 135 від 29 числа звітного періоду	Відпущено зі складу будівельних матеріалів на поточний ремонт корівника і використано:			
		шифер восьмихвильовий, 200 шт.			15000,00
		рубероїд, 40 рул.			3920,00
		лісоматеріал м'якої породи, 2,1м3			756,00
		цемент, 938 кг			4690,00
		цвяхи, 32 кг			480,00
	Разом			24846,00	
9	Лімітно-забірна картка на отримання матеріальних цінностей № 139 від 29 числа звітного періоду	Відпущено зі складу будматеріалів і використано шифер восьмихвильовий на поточний ремонт свинарника, 103 шт.			7725,00
10	Зведена відомість нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів	Віднесено амортизаційні відрахування у витрати виробництва на утримання			
		основного молочного стада ВРХ			1915,65
		молодняку ВРХ			1042,42
		свиней			662,18
	Разом			3620,25	
11	Дорожній лист вантажного автомобіля. Накопичувальна відомість обліку використання вантажних автомобілів.	Включено послуги вантажного автотранспорту за фактичною собівартістю у витрати виробництва на утримання:			
		основного молочного стада ВРХ, 13397 ткм			8931,16
		молодняку ВРХ 12000 ткм			7999,85
		свиней 8000 ткм			5333,23
	Разом			22264,24	
12	Звіт про використання електроенергії	Списується за фактичною собівартістю електроенергія на утримання:			
		основного молочного стада ВРХ, 40000 кВт/год			20000,00
		молодняку ВРХ 10000 кВт/год			5000,00
		свиней 13000 кВт/год			6500,00
	Разом			31500,00	
13	Бухгалтерська довідка	Списуються в кінці року загальнопромислові витрати тваринництва на:			
		основного молочного стада ВРХ			996,00
		молодняку ВРХ			2544,00
		свиней			1296,63
	Разом			4836,63	

Продовж. табл. 12.2

1	2	3	4	5	6
14	Бухгалтерська довідка	Списуються в кінці року загальновиробничих витрат всіх напрямків діяльності на:			
		основного молочного стада ВРХ			2567,00
		молодняку ВРХ			2130,00
		свиней			1987,00
		Разом			6684,00
15	Відомість надою молока за звітний період	Одержано від основного молочного стада ВРХ 71507 кг молока і передано завідувачому молокопунктом			139438,65
16	Акт N ___ на оприбуткування приплоду тварин Звіт про рух худоби та птиці на фермі за звітний період	Одержано:			
		23 голови приплоду телят живою масою 713 кг			5989,20
		23 голови приплоду свиней живою масою 23 кг			230,00
17	Розрахунку N ___ визначення приросту (форма N ПБАСГ-11). Звіт про рух худоби та птиці на фермі за звітний період	Одержано приріст від:			
		молодняку ВРХ - 4375 кг			36750,00
		свиней - 1238 кг			12380,00
		Разом			49130,00
18	Акт N ___ на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (форма N ПБАСГ-6)	Списано на витрати виробництва падіж			
		телочки на випоюванні 1 гол. 31 кг			260,40
					260,40
		підсосних свинок і хрячків 3 гол. 4 кг			40,00
					40,00
		Разом			300,40
		Оприбутковано гній, одержаний від:			
		основного молочного стада ВРХ - 340т			3978,00
		молодняку ВРХ - 400 т			4680,00
		свиней - 40 т			468,00
		Разом			9126,00
19		Відображено дохід (витрати) від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів			
		по продукції основного молочного стада ВРХ			1665,17
		по продукції молодняку ВРХ			30544,50
		по продукції свиней			37826,56
		Разом			

12.3. ОБЛІК ВИТРАТ ПРОМИСЛОВИХ ВИРОБНИЦТВ

Завдання 12.3

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 12.3)

Таблиця 12.3 Господарські операції з обліку витрат промислових виробництв СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Нараховано амортизацію на основні засоби промислових виробництв			252,66
2	Відпущено з нафтоскладу і використано дизельне паливо на роботу олійниці			4923,75
3	Відпущено зі складу будівельних матеріалів лісоматеріал твердої породи для поточного ремонту споруди для забою тварин			304,50
4	Відпущено зі складу будматеріалів і використано шифер восьмихвильовий на поточний ремонт олійниці			1125,00
5	Відпущено з центрального складу і встановлено ремкомплект на установку МОУ-150 з первинної очистки олії			2253,00
6	Забито 3 теличок та 3 корів			16464,00
7	Забито 7 голів свиней на відгодівлі живою вагою 847 кг			8470,00
8	Списано послуги вантажного автотранспорту на роботу олійниці			4500,00
9	Частина загально виробничих витрат включено до витрат на переробку продукції			167,00
	Оборот по дебету			38459,91
10	Оприбутковано продукцію від забою тварин			2867,00
	Сальдо кінцеве			35592,91

12.4. ОБЛІК ВИТРАТ ДОПОМІЖНИХ ВИРОБНИЦТВ

2341 – ремонтно-механічна майстерня

2342 – вантажний автотранспорт

2343 - електропостачання

Завдання 12.4

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 12.4)

Таблиця 12.4 Господарські операції з обліку витрат допоміжних виробництв СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Нарахована амортизація основних засобів ремонтно-механічної майстерні			123,55
2	Нарахована амортизація вантажного автотранспорту			1102,36
3	Нараховано Миколаївенерго за спожити електроенергію			55000,00
4	Відпущено з нафтоскладу і використано в ремонтній майстерні дизельне масло			420,00
5	Відпущено з нафтоскладу і використано в ремонтній майстерні моторне масло			100,00
6	Списано бензин А-76 з підзвіту водіїв на роботу вантажного автотранспорту			36005,00
7	Відпущено зі складу будматеріалів і використано шифер восьмихвильовий у РММ			300,00
8	Відпущено з центрального складу і витрачено запасні частини у РММ			363,00
9	Списано спожиту електроенергію на:			
	основне стадо ВРХ			20000,00
	молодняк ВРХ			5000,00
	свиней			6500,00
	загальновиробничі витрати тваринництва			3000,00
	загальновиробничі витрати всіх напрямів			2850,00
	адміністративні витрати			1650,00
	ремонтну майстерню			3800,00
	вантажний автотранспорт			7700,00
	олійницю			4500,00
	Всього			55000,00
10	Списано послуги вантажного автотранспорту			
	озиму пшеницю - 6000 т/км			3999,92
	соняшник - 7000 т/км			4666,58
	цукровий буряк - 11000 т/км			7333,19
	основного молочного стада ВРХ, 13397 ткм			8931,16
	молодняку ВРХ 12000 ткм			7999,85
	свиней 8000 ткм			5333,23
11	Скляр О.О.: за автопослуги (35 т.км)			26,25
12	Сокол П.Д.: автопослуги (44 т.км)			33,00
13	Маляр О.П.: автопослуги (24 т.км)			18,00
14	Шахматов Ю.П.: автопослуги (62 т.км)			46,50
15	Петренко А.І.: автопослуги (35 т.км)			26,25
	Всього			38413,93

12.5. ОБЛІК ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Завдання 12.5

Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 12.5)

**Таблиця 12.5 Господарські операції з обліку загальнови­робничих витрат
СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5
1	Нарахована амортизація основних засобів загальнови­робничого призначення рослинництва			124,76
2	Відпущено зі складу будівельних матеріалів лісоматеріал твердої породи для поточного ремонту крівлі будинку польового стану			591,60
3	Віднесено загальнови­робничі витрати рослинництва на:			
	- озиму пшеницю			318,38
	- соняшник			159,19
	- цукровий буряк			238,79
4	Нарахована амортизація основних засобів загальнови­робничого призначення тваринництва			199,29
5	Відпущено зі складу будівельних матеріалів лісоматеріал твердої породи для поточного ремонту крівлі будинку тваринництва			1479,00
6	Послуги щодо встановлення сигналізації будинку тваринників			158,34
7	Списано спожиту електроенергію на загальнови­робничі витрати тваринництва			3000,00
8	Списуються в кінці року загальнови­робничі витрати тваринництва на:			
	- основного молочного стада ВРХ			996,00
	- молодняку ВРХ			2544,00
	- свиней			1296,63
9	Нарахована амортизація основних засобів загальнови­робничого призначення всіх напрямів діяльності			4179,33
10	Послуги щодо встановлення сигналізації центрального складу			145,83
11	Списано спожиту електроенергію на загальнови­робничі витрати всіх напрямів діяльності			2850,00
12	Нараховано заробітну плату загально­виробничому персоналу			11000,00
13	Нараховано ЄСВ на фонд оплати праці загально­виробничого персоналу			4090,90

1	2	3	4	5
14	Віднесено частину загальновиробничих витрат всіх напрямків діяльності на:			
	- озиму пшеницю			5679,35
	- соняшник			5087,00
	- цукровий буряк			4648,71
15	Списуються в кінці року загальновиробничих витрат всіх напрямків діяльності на:			
	- основного молочного стада ВРХ			2567,00
	- молодняка ВРХ			2130,00
	- свиней			1987,00
	- промислове виробництво			167,00
16	Нарахована амортизація основних засобів, що входять до складу МТП			5097,89
17	Списано дизельне паливо на транспортні роботи тракторного парку			30468,75
18	Відпущено з центрального складу і витрачено запасні частини при проведенні технічного обслуговування тракторів в умовах виконання польових робіт			2023,00
19	Марченко О.П.: послуги тракторного парку (10 ет.га)			140,00
20	Савченко П.А.: послуги тракторного парку (12 ет.га)			168,00
21	Баранов Ф.Ф.: послуги трактора (8 ет.га)			112,00
22	Боев М.А.: послуги тракторного парку (5 ет.га)			70,00
23	Списуються витрати з утримання тракторів, робочих машин, комбайнів на:			
	- озиму пшеницю			11951,04
	- соняшник			9637,94
	- цукровий буряк			15510,65

Контрольні питання

1. Визнання та класифікація витрат.
2. Групування витрат за економічними елементами.
3. З яких витрат розпочинається закриття рахунків сільськогосподарських підприємств
4. Що включається в суми загально виробничих витрат і який порядок їх віднесення на інші рахунки
5. Який порядок закриття аналітичних та синтетичних рахунків витрат допоміжного виробництва
6. Послідовність визначення собівартості продукції
7. Обчислення собівартості робіт та послуг допоміжних виробництв
8. Як визначається фактична собівартість продукції рослинництва
9. Обчислення собівартості продукції зернових культур
10. Обчислення собівартості технічних культур
11. Визначення собівартості кукурудзи

- 12.Визначення собівартості картоплі, овочів, баштанних, грибів
- 13.Як визначається фактична собівартість продукції тваринництва
- 14.Визначення собівартості продукції вирощування та відгодівлі худоби і птиці.
- 15.Визначення собівартості продукції скотарства
- 16.Визначення собівартості продукції свинарства

Тестові завдання

1. Дебетове сальдо за 23 рахунком — це:
 - 1) залишок товарів на складі;
 - 2) залишок незавершеного виробництва;
 - 3) залишки готової продукції;
 - 4) оприбуткування готової продукції.

2. На якому рахунку накопичуються витрати, що здійснюються при виробництві продукції?
 - 1) 23;
 - 2) 26;
 - 3) 901;
 - 4) 25.

3. Прямі витрати це:
 - 1) сукупність економічно однорідних витрат;
 - 2) витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом;
 - 3) загальновиробничі витрати;
 - 4) накладні витрати.

4. Прямі матеріальні витрати і прямі витрати на оплату праці включаються:
 - 1) до складу загальновиробничих витрат;
 - 2) до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
 - 3) до складу інших операційних витрат;
 - 4) до складу фінансових витрат.

5. Як розподіляються загальновиробничі витрати в сільськогосподарському підприємстві:
 - 1) пропорційно обсягу виробленої продукції;
 - 2) пропорційно загальній сумі витрат;
 - 3) пропорційно сумі прямих витрат в рослинництві за вирахуванням вартості насіння;
 - 4) пропорційно сумі прямих витрат підрозділу адміністрації.

6. Перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції

визначаються:

- 1) у НП(С)БО 16 «Витрати»;
- 2) у НП(С)БО 9 «Запаси»;
- 3) типовими положеннями з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг);
- 4) підприємством самостійно.

7. Рахунки обліку витрат класу 8 відкриваються в розрізі:

- 1) елементів витрат;
- 2) статей витрат.
- 3) видів витрат;
- 4) реагування витрат на зміну обсягів виробництва.

8. Акт про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин (ф. № ВЗСГ-3) є підставою для здійснення бухгалтерського запису:

- 1) Д-т 231 — К-т 208;
- 2) Д-т 231 — К-т 203;
- 3) Д-т 208 — К-т 631;
- 4) Д-т 281 — К-т 631.

ТЕМА 13. ОБЛІК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Законодавчо-нормативні акти:

1. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах (наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73)

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів (наказ Міністерства фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р.)

3. НП(С)БО 30 «Біологічні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790)

4. НП(С)БО 16 «Витрати» (наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318)

5. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств (наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. № 132)

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291)

8. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879)

Матеріали для виконання завдання

1. Акт на сортування і сушіння продукції рослинництва

2. Щоденник надходження сільськогосподарської продукції

3. Накладна (внутрігосподарського призначення)

Завдання 13.1

СТОВ «Золотий колос» вирощує яру пшеницю. У 20__ році від урожаю одержано:

- повноцінного зерна (після очищення і сушіння) – 4600 ц;

- зернових відходів – 300 ц, вміст повноцінного зерна – 28 %;

- соломи – 2100 ц, витрати на збирання, перевезення і скиртування

соломи склали 4200,00 грн (в обліку солома оцінюється за нормативними витратами на збирання, транспортування, переміщення, скиртування та іншими витратами, пов'язаними із заготівлею цієї продукції).

Загальні витрати на вирощування, збирання і доробку зерна пшениці склали 433156,50 грн (з урахуванням витрат, пов'язаних із збиранням, перевезенням і скиртуванням соломи).

Порядок оприбуткування наведемо у двох варіантах:

1) справедлива вартість зернової продукції більша від витрат на її вирощування, збирання і доробку

Справедлива вартість зерна становить 120,00 грн/ц. Тоді :

- загальна вартість зерна 552000,00 грн (4600 ц x 120,00 грн);
- справедлива вартість відходів – 33,60 грн/ц (120,00 грн x 28%), загальна вартість відходів – 10080 грн (300 ц x 33,60 грн).

2) справедлива вартість зернової продукції менша від витрат на її вирощування, збирання і доробку.

Справедлива вартість зерна становить 90,00 грн/ц. Тоді :

- загальна вартість зерна 414000,00 грн (4600 ц x 90,00 грн);
- справедлива вартість відходів – 25,20 грн/ц (90,00 грн x 28%), загальна вартість відходів – 7560,00 грн (300 ц x 25,20 грн).

Зазначені господарські операції відобразити на рахунках бухгалтерського обліку та провести необхідні розрахунки (табл. 13.1)

Таблиця 13.1 Господарські операції з обліку виробництва продукції рослинництва СТОВ «Золотий колос» Миколаївського району

№ п/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
1	Відомість розподілу затрат	Розподілено торішні витрати під урожай поточного року			80000,00
2	Акт витрати насіння і садивного матеріалу	Списано на посів: - куповане насіння			74000,00
		- насіння власного виробництва			10500,00
3	Акт про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин	Списано внесені у ґрунт: - мінеральні добрива			32000,00
		- органічні добрива власного виробництва			15000,00
		Списано використані для захисту рослин гербіциди			27000,00
4	Обліковий лист тракториста-машиніста	Відображено витрати палива для трактора і комбайна			65000,00
5	Накладна (внутрішньогосподарського призначення)	Списано МШП			9240,00
6	Відомість розподілу затрат	Списано роботи і послуги власних допоміжних виробництв			13400,00
7	Відомість нарахування амортизації	Нараховано амортизацію необоротних активів			23000,00
8	Обліковий лист праці та виконаних робіт, Обліковий лист тракториста-машиніста	Нараховано заробітну плату за виконані роботи			35000,00
9	Виробничий звіт	Нараховано єдиний соціальний внесок на фонд оплати праці			13016,50
10	Відомість розподілу затрат	Розподілено загальновиробничі витрати			36000,00

1	2	3	4	5	6
Варіант 1. Справедлива вартість зерна і зерновідходів більша від витрат на вирощування, збирання і доробку					
11	Акт визначення справедливої вартості сільгосппродукції, Книга складського обліку	Оприбутковано за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу: - повноцінне зерно			552000,00
		- зернові відходи			10080,00
12	Акт приймання грубих і соковитих кормів	Оприбутковано соломі			4200,00
13	Бухгалтерська довідка	Відображено дохід від первісного визнання зерна та зернових відходів (552000 + 10080 – (433156,50 - 4200))			133123,5
Варіант 2. Справедлива вартість зерна і зерновідходів менша від витрат на вирощування, збирання і доробку					
14	Акт визначення справедливої вартості сільгосппродукції, Книга складського обліку	Оприбутковано за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу: - повноцінне зерно			414000,00
		- зернові відходи			7560,00
15	Акт приймання грубих і соковитих кормів	Оприбутковано соломі			4200,00
16	Бухгалтерська довідка	Відображено витрати від первісного визнання зерна та зернових відходів (433156,50 - 4200 – (414000 + 7560))			7396,50

Завдання 13.2

За нижченаведеною умовою скласти Акт на сортування і сушіння продукції рослинництва

Проведено сортування та сушіння зерна озимої пшениці «Ахтирчанка» вагою 50 т. планова собівартість зерна складає 0,50 грн. У результаті отримано: насінневого зерна 45000 кг, мертвих відходів 3837,2 кг. Вологість до сушіння і сортування склала 14 %, а після 12 %. У 50000 кг зерна вологості 16 % міститься 42000 кг сухої речовини (50000 кг x 84 %), а 42000 кг сухої речовини зерна з вологістю 14 % дає після сушіння 48837,2 кг (42000 : 86 %). Тобто усушка зерна озимої пшениці «Ахтирчанка» складає 1162,8 кг (50000 – 48837,2). Мертві відходи 3837,2 кг та усушка 1162,8 кг складають загальну вагу на усушку та сортування – 5000 кг.

Завдання 13.3

За нижченаведеною умовою скласти Щоденник надходження сільськогосподарської продукції № 3 від 15 серпня 20__р.

15 серпня 20__р. оприбутковано картоплю сорту «Темп» в кількості 10 т за плановою собівартістю 0,80 грн за кг на полі № 5 на площі 3 га. Бригадир рослинницької бригади Місевич М.Н. передав продукцію на склад під відповідальність Біляка О.С.

Завдання 13.4

За нижченаведеною умовою скласти Накладну (внутрігосподарського призначення) № 238 від 15 серпня 20__р.

Передано 15 серпня із ферми завідувачем Тарасенко А.М. молоко на випоювання телят телятниці Ніколаєнко Л.О. в кількості 180 л по 2,50 грн за літр.

Контрольні питання

1. Варіанти документального оформлення операцій з оприбуткування зернових культур
2. Яким чином відображається усушка після збирання урожаю зернових культур
3. Який документ складається при оприбуткуванні баштанних і кормових культур
4. Який термін заповнення та яке призначення Журналу обліку надою молока
5. Який порядок передачі молока на випоювання телят
6. Яке призначення Відомості руху молока та іншої продукції

Тестові завдання

1. Оприбуткування урожаю картоплі, овочевих, баштанних культур документується:

- 1) Реєстром відправки зерна і іншої продукції з поля;
- 2) Відомістю руху зерна та іншої продукції;
- 3) Актом на сортування і сушіння продукції рослинництва;
- 4) Щоденником надходження сільськогосподарської продукції.

2. Яка проводка відповідає операції: «Списана фактична собівартість реалізованої продукції»:

- 1) Д-т 79 — К-т 90;
- 2) Д-т 90 — К-т 27;
- 3) Д-т 90 — К-т 79;
- 4) Д-т 27 — К-т 23.

Рекомендована література

Рекомендовані законодавчо-нормативні акти

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
2. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001р. № 2768-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
3. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. №22 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04> (дата звернення: 03.06.2022).
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
5. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів : Постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. №492 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
6. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон : Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. № 59 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.84 р. № 8073-X / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
8. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів : Наказ Міністерства фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
9. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007р. № 2 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України від 16

листопада 2009 р. № 1327 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1327201-09#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

11. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

12. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків та незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств : Додаток до листа Міністерства аграрної політики України від 04.12.2003 р. № 37-27-12/14023 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1402555-03#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

13. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств : Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. № 132 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

14. Методичні рекомендації щодо використання спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах : Наказ Міністерства аграрної політики України від 21.12.2007 р. № 929 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0929555-07#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

15. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

16. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств : Наказ Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. № 390 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0390555-09#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

17. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів у обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах : Наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0073555-08#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 Загальні вимоги до фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 7.02.13 № 73 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 Дебіторська заборгованість : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 01.03.2022).

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 Фінансові інвестиції : Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1873201-11> (дата звернення: 03.06.2022).

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 Фінансові інструменти : Наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2001 р. № 559 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 Оренда : Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 Дохід : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 Витрати : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : Наказ Міністерства фінансів України від 07 липня 1999 р. № 163 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 Вплив змін валютних курсів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2001 р. № 559 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність : Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 Зменшення корисності активів : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. №817 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 Біологічні активи: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 № z1456-05 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 Фінансові витрати : Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. №415 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» : Наказ Міністерства фінансів України від 2 липня 2007 р. № 779 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 Основні засоби : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 Нематеріальні активи : Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 Запаси : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

35. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

36. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 01.03.2022).
37. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
38. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88. / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
39. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. №879 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
40. Положення про електронні гроші в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
41. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : Постанова Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 року № 508 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
42. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. №116 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
43. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. 3792-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
44. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
45. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 р. №5178-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
46. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011р. № 3613-VI / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

47. Про додаткові заходи щодо соціального захисту селян – власників земельних ділянок та земельних часток (паїв) : Указ Президента України від 02.02.2002р. № 92/2002 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2002#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

48. Про заставу : Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2654-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

49. Про затвердження спеціалізованих форм первинних документів з обліку основних засобів і інших необоротних активів сільськогосподарських підприємств та Методичних рекомендацій щодо їх застосування : Наказ Міністерства аграрної політики України від 27 вересня 2007 року № 701 / Міністерство аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0701555-07#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

50. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України 22.11.2004 № 732 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

51. Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання : Наказ Міністерства фінансів України від 28.09.2015 № 841 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1248-15#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

52. Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектора економіки : Указ Президента України від 29.01.2001р. № 62 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/2001> (дата звернення: 01.03.2022).

53. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003р. № 858-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

54. Про лізинг : Закон України від 16.12.97 р. № 723/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

55. Про насіння : Закон України від 15 грудня 1993 р. 3690-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15> (дата звернення: 03.06.2022).

56. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. №2374-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

57. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998р. № 161-XIV /

Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

58. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 5 грудня 1993 р. № 3687-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

59. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 03.06.2022).

60. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

61. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21 квітня 1993 р. № 3116-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

62. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 р. № 1378-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

63. Про платіжні послуги : Закон України від 30 червня 2021 р. № 1591-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

64. Про племінне тваринництво : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 1328-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1328-14#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

65. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#top>. (дата звернення: 03.06.2022).

66. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 р. № 98 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

67. Про фінансовий лізинг : Закон України від 4 лютого 2021 р. № 1201-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#n231> (дата звернення: 03.06.2022).

68. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.06.2022).

Рекомендовані літературні джерела

1. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник / Нац. ун-т харч. технологій. 7-ме вид., перероб. та доп. Київ : Алерта, 2016. 928 с.
2. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах : навч. посіб. / за ред. В. Я. Плаксієнко. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 440 с.
3. Фінансовий облік – I : курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання / уклад. Н. В. Потриваєва, О.І. Лугова. Миколаїв : МНАУ, 2021. 136 с.
4. Фінансовий облік – I : робочий зошит для виконання практичних завдань студентами 3 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» / уклад. Н. В. Потриваєва, В. В. Кузьома, О. І. Лугова, Т. С. Марковська. Миколаїв : МНАУ, 2012. 160 с.
5. Фінансовий облік – I: у схемах і таблицях : методичні рекомендації для лекційних занять для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання / уклад. Н. В. Потриваєва, О.І. Лугова. Миколаїв : МНАУ, 2018. 155 с.
6. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. ; за ред. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. Київ : Алерта, 2016. 1040 с.

Рекомендовані офіційні сайти

1. Верховна Рада України : сайт. URL : www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України : сайт. URL : www.kmu.gov.ua
3. Міністерство фінансів України : сайт. URL : www.minfin.gov.ua
4. Міністерства аграрної політики та продовольства України : сайт. URL : www.minagro.gov.ua
5. Миколаївський національний аграрний університет : сайт. URL : <http://oblik.mnau.edu.ua/>

Навчально-методичне видання

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК - I

Робочий зошит

Укладачі: **Дубініна** Марина Вікторівна
Потриваєва Наталя Володимирівна
Чебан Юлія Юріївна
Сирцева Світлана Володимирівна
Пісоченко Тетяна Сергіївна
Лугова Ольга Іванівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 10.
Тираж 50 прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.